

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XIX. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

71. kötet

TARTALOMJEGYÉK

TARTALOMJEGYÉK	2
Előszó.....	6
A/ rész: az ünnep jellegére vonatkozó beszédek	6
Különálló beszédek	6
a) alcsoport: Az üdvösség forrásai	6
1. beszéd: Kicsoda az üdvösség forrása?.....	7
2. beszéd: Mit kíván az üdvöt ígérő Isten?.....	8
3. beszéd: Miben fényeskedjék az üdvösséget keresők élete?.....	9
b) alcsoport: Az üdvösség módjai	10
1. beszéd: A lélek újjászületése	11
2. beszéd: Az „új ember” életjegyei.....	12
2/a. változat: Az „új ember”	12
2/b változat: Régiből új ember.....	12
3. beszéd: Az Isten jelölte életút fénybevonása	12
4. beszéd: A fényes életút követése	13
c) alcsoport: Az üdvözülés eszközei.....	15
1. beszéd: Az igazságszolgáltatás munkája	15
2. beszéd: Az adakozás gyakorlása.....	16
3. beszéd: Az utolsó fillérig.....	17
4. beszéd: A szentség keresése	17
d) alcsoport: Az Úrtyához való vágyakozás.....	18
1. beszéd: Földi életünk igazi vágya	18
2. beszéd: Még a lélekgyógyszer után is áhítózunk	19
3. beszéd: A fiúnak mi a legtökéletesebb vágya?	21
Beszédlánc tételek-címek	22
I. beszédlánc címe: Az Úr célja az emberrel	22
II. beszédlánc címe: Az Úr indítása a cél felé	22
III. beszédlánc címe: Az isteni lakodalom	22
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	22
1. (Introitus) beszéd: „Én vagyok az Urad!”	23
2. (Introitus) beszéd: „Én maradok Urad – mindörökké”.....	23
1. (Oratio) beszéd: Hogyan juthatunk az egek Urához?.....	24
1. (Graduale) beszéd: Szeretetem jele – imádságom	24
2. (Graduale) beszéd: Szeretetem jele – áldozatom	25
1. (Offertorium) beszéd: Éltető erőm az Isten	26
2. (Offertorium) beszéd: Biztos védőpajzsom az Isten	26
1. (Secreta) beszéd: Mivé legyen mai áldozatunk?.....	27
1. (Communio) beszéd: Parancsaid – életutak.....	28
2. (Communio) beszéd: Parancsaid betartása – életutunk megtalálása	28
1. (Postcommunio) beszéd: Mit adjon nekem a mai szent Áldozat?	29
B/ rész – b/ csoportja: a napi evangéliumi szöveghez írt beszédek	29
Különálló beszédek	30
a) alcsoport: Az Úr hívásáról	30
1. beszéd: Az Isten hívó hangjai	30
2. beszéd: Az élő visszhang.....	31
3. beszéd: Az isteni együttes szimfóniája.....	32
4. beszéd: A süket fülűek és üzleti lelkek sorsa.....	33
b) alcsoport: Az embert érintő Isten-tervek	34
1. beszéd: Isten terve – az emberről általában	34
2. beszéd: Isten terve – az ember országáról	34
3. beszéd: Isten terve és az ember élete.....	35
4. beszéd: Isten terve és a boldogság problémája	35

5. beszéd: Isten terve és az emberi élet végérvénye.....	35
c) alcsoport: „Az élet vendégsége”	36
1. beszéd: Vendég az első ember	36
2. beszéd: Vendég minden újszülött	36
3. beszéd: Vendég a „lélekember”!.....	36
d) alcsoport: Az ember közvetlen céljáról	37
1. beszéd: Az egyéni élet	37
2. beszéd: A szociális élet	37
3. beszéd: Az örök kapcsolatok élete!.....	38
e) alcsoport: A „vigasságról”	38
1. beszéd: Milyen alapcsengésű a lélek dala?.....	38
3. beszéd: Milyen a dalos élet igazi tartalma?	39
f) alcsoport: Isten ítéleteinek fajtáiról.....	39
1. beszéd: Boldog étellel jutalmaz az Isten	39
2. beszéd: Reá is segít a Mester	40
3. beszéd: Lelkének otthonát kínálja az Atya	40
1. beszéd: Mit viszünk magunkkal?	40
2. beszéd: Mit tehet jóvá szenvedésünk?.....	41
3. beszéd: Mit tisztít meg vágyó szeretetünk?	41
1. beszéd: A „non serviam” embere!	41
2. beszéd: „Feszítsd meg!” kiáltója.....	41
3. beszéd: Az összeroppanó ember	42
g) alcsoport: Isten szeretetéről.	42
1. beszéd: Királyunk az Isten.....	42
2. beszéd: Örömeink örömeibe hív	42
3. beszéd: „Házanépévé” akar tenni az Isten	43
h) alcsoport: A lélek rezonanciájának kérdése.....	43
1. beszéd: Hangolódjunk – Isten hangjára.....	43
2. beszéd: Hangolódjunk – Isten dalára	43
i) alcsoport: A menyegzős házról és az Isten országát képviselő Egyházzól.....	44
Első tétel: A házasságról	44
1. beszéd: A családi ünnepek.....	44
2. beszéd: A családi szentély tűzlobbantása	44
Második tétel: Az Egyházzól.....	45
1. beszéd: Otthonunk – az Egyház	45
2. beszéd: Otthonunk – templomunk – lelkünk otthona.....	45
3. beszéd: Otthonunk – lélekszentélyünk	46
Beszédláncok	46
Első terület: Egymás tagjai és Krisztus élő tagjai.....	46
I. beszédlánc címe: Egymásnak tagjai vagyunk	46
1. beszéd: Egy az Istenünk.	46
2. beszéd: Annak fiai vagyunk!	46
3. beszéd: Egymásnak testvérei vagyunk!.....	46
II. beszédlánc címe: Hogyan leszünk egymás tagjai?	47
1. beszéd: Személyiség és közösség	47
2. beszéd: Enyém, tiéd, övé	47
3. beszéd: Minden Isten adomány mindnyájunké!.....	47
III. beszédlánc címe: Hogyan vagyunk Krisztus tagjai?	47
1. beszéd: Krisztus titokzatos teste -az Egyház	47
2. beszéd: Ennek Feje – maga Krisztus.....	47
3. beszéd: Ennek porszemnyi tagja az én csekélységem is	47
IV. beszédlánc címe: Krisztus és én?.....	48
1. beszéd: Megváltóm!	48
2. beszéd: Segítóm	48
3. beszéd: Életteremtőm!	48

Dogmatikai sorozat címe: De „membris” ecclesiae.....	48
I. beszédlánc címe: Az „új ember” életstílusa	48
1. beszéd: Igaz – az embertestvérekkel szemben.....	48
2. beszéd: Békés – az embertestvérek között	48
3. beszéd: Szeretetből osztó – embertestvérek felé.....	49
II. beszédlánc címe: Mik a felebaráti szeretet igazi jegyei?	49
1. beszéd: Az észrevezés	49
2. beszéd: A rokonérzés	49
III. beszédlánc címe: Mit adjunk a testben igényeskedőknek?.....	49
1. beszéd: Kenyeret, üdítő italt, ruhát és szállást	49
2. beszéd: Betegeknél vigaszt, orvosságot, látogató szeretetet	49
3. beszéd: És a halottaknak?	49
IV. beszédlánc címe: Mit adjunk a lélekben elesetteknek?.....	50
1. beszéd: Tudást, tanácsot, segítséget	50
2. beszéd: Vigaszt, erőt, hitet.....	50
3. beszéd: Végül az állandóan csorduló segítő kegyelmet	50
V. beszédlánc címe: Mennyiben kötelez bennünket az irgalmasság parancsa?	50
1. beszéd: Mindenkit kötelez – szeretetből!	50
2. beszéd: Mindenkit kötelez – kötelességszerűen.....	50
3. beszéd: Isten embereit kötelezi – szeretetből.....	50
I. beszédlánc címe: A lélekmegújulás útja	51
II. beszédlánc címe: Új ember képe – Isten képe	51
III. beszédlánc címe: Az igazmondás felbecsülése	51
IV. beszédlánc címe: Isten ellenségei	51
V. beszédlánc címe: A lakoma vendégei	51
VI. beszédlánc címe: A hivatottak büntetése.....	51
VII. beszédlánc címe: Az Úr házanépe	52
1. beszéd: A „hivatalosak”	52
2. beszéd: A föld minden népei	52
3. beszéd: A föld „kidaszítottjai”	52
VIII. beszédlánc címe: Az Isten országának értelme	52
IX. beszédlánc címe: Az Isten országának az értéke	52
X. beszédlánc címe: A királyi ember jósága	52
XI. beszédlánc címe: Az Úr követsége	53
1. beszéd: Profétai követséggel hív.....	53
2. beszéd: Fiának küldésével hív	53
3. beszéd: A szenvedések küldésével hív	53
4. beszéd: Az „útszél népének” meghívása	53
B/ rész - c/ csoportja: a napi Szentleckéhez fűződő beszédek.....	53
Különálló beszédek	53
a) alcsoport: Az emberi lélek újjászületéséről	53
1. beszéd: Születés – újjászületés	54
2. beszéd: Miért küldettünk a földre?.....	54
3. beszéd: Az újjászületés dinamikája.....	54
b) alcsoport: Az új emberré születés valósága	54
1. beszéd: Az anyagiakban is Istent látó	54
2. beszéd: A lelkiekben Istennel dolgozó.....	55
3. beszéd: A „szellemiekben” Istennel élő	55
c) alcsoport: Az újjászületés megindulása	55
1. beszéd: „Ne adj helyet az ördögnek!”	55
2. beszéd: „Tagadjátok meg a hazugság lelkét!”	56
3. beszéd: „Tagadjátok meg a harag lelkét!”	56
4. beszéd: „Tagadjátok meg a tolvajlás lelkét!”	56
d) alcsoport: Az Isten tervei felé való fordulás	56
1. beszéd: Kérdezem: mit akart az Isten?	56

2. beszéd: Kérdezem: mit akar most az Isten?.....	56
3. beszéd: Kérdezem: mit akar velem az Isten?.....	57
Másodsorban: Az emberi lélek kiteljesülése	57
a) alcsoport: Kicsoda az „új ember”?	57
1. beszéd: Kicsoda az „új ember”?	57
2. beszéd: Redemptus a Christo.....	58
3. beszéd: Sanctificatam vitam agens.....	59
b) alcsoport: Mit tegyen az ember?	60
1. beszéd: Nyomozza és kövesse Isten szándékait.....	60
2. beszéd: A személyes Isten és személyes ember dinamikája.....	61
3. beszéd: Szeretettel értékesítse az élet igazságait.....	62
c) alcsoport: Mivé lesz az ember?	63
1. beszéd: A fejlődés sodrában	63
2. beszéd: Minden percben Isten ítéletében.....	64
3. beszéd: Az örök élet ítélethajnalán	64
d) alcsoport: A gonosz lélek elleni védekezés	65
1. beszéd: A gonosz szellemnek álljon ellen az ember!	65
2. beszéd: A gonosz szellem alakjai.....	65
3. beszéd: Az embert kísérő sátán.....	65
Függelék: Tétel-vázak, illetve beszédlánccá kidolgozható címek	66
Beszédsor	66
1. beszéd: Az apostol szava	66
2. beszéd: Az újjászületés tartalma	66
3. beszéd: Az Úr országának népei	66
4. beszéd: Életünk útja	66
5. beszéd: A testvéri élés feltételei.....	66
6. beszéd: A közösség szolgálata.....	66
7. beszéd: Az igazság mércéje.....	66
8. beszéd: A szentség értékesítése	66
9. beszéd: Az igazi egység titka.....	66
Optimista kicsengésű kis beszédsor-vázlat.....	67
1. beszéd: Az isteni élet állandó dohogása.....	67
2. beszéd: És kicsoda éri el a „földi mennyek országát”?	67
3. beszéd: És kicsoda éri el az égi mennyek országát?	67
Beszédlánc-címek	67
I. beszédlánc címe: Az isteni Ige hangja	67
II. beszédlánc címe: A „corpus Christi mysticum”.....	67
III. beszédlánc címe: A föld terhének levetése.....	68
IV. beszédlánc címe: A nap kelte és nyugta.....	68

Előszó

Ez a vasárnap az „**üdvösség Ura ünnepének**” mondható. Az egész áldozati liturgia az ember üdvösségének alapjáról (lásd: Introitus, Evangélium), majd az üdvözülés módjáról, eszközéről (lásd: Szentlecke, Graduale, Offertorium) és az örök Atyához való kapcsolódás állandó áhítózásáról (lásd: Communio) beszél. – Ha pedig hozzá vesszük, hogy ennek a **belső átalakulásnak** – Urunk által adományozott – **valóságát** is hirdeti, akkor megérthető, hogy miért tartjuk **diadalmas ünnepnek** a mai vasárnapot. – Beszédvázlatainkat kettős részbe osztjuk. Az elsőt, az **A/ részt** az ünnep lényegéből mérítjük. Ennek a résznek beszédeit olyan diadalmas és örömteli hangnak kell áthatnia, amely a hívek lelkének megemelését szorgalmazza. Szinte azt lehetne mondani: ki kell tudnunk csendíteni azt az alapütemet: üdvösségünk Ura az Isten, aki boldogsággal telíti földi és örök életünket. „Ám te, Uram, oltalmazóm vagy nekem, felmagasztalsz, és fölemeled fejem. Hangos szómmal az Úrhoz kiáltok, s ő szent hegyéről meghallgat engem” /Zsolt. 3,4-5/. Ezen az alapon indulva beszédeink tételei ilyen részletkérdések felé fordulhatnak: legelső természetesen az **üdvösség forrása**, majd a **lényege**, továbbá a megszerzésének **módja**, illetve **eszközei**. Mindezek úgy boncolgatandók, hogy a **vasárnap lelkületét** tükrözzék vissza. Nagyon fontos volna tehát, hogy azok a szónokok válogassanak ebből a gondolatkörből, akiknek hallgatóik – liturgikus életet élve – **Missale** használatával vesznek részt a szentmiséken. – A második, a **B/ rész** területe az írott liturgia, amely hármass csoportra osztandó. Mégpedig a következőképpen: – **a/ csoportban** a „kis liturgia” szövegeit magyarázzuk. Ezek igen szép buzdító beszédek készítésére hangolhatnak és így a „**fervorino**” stílusába illenek. A – **b/ csoportban** az evangéliumi szöveget értelmezzük. Tárnya a **királyi ember** parádés asztalának vendégsége. Gyönyörű a parabola és a beszédek széles keretét kínálja a szónoknak. Magam **itt** általánosságban csak szertebontom a kérdést és a beszédvázlatok közlésében néhány területre magam is kitérek. Szólni lehetne tehát **égi Királyunkról**, aki földi és örök asztalánál vendégül lát bennünket.

Egyszerű tételnek kínálkozik a **királyi ember asztala**... Nehezebb, de igen szép tétel lehetne az **asztal terítéke**. Mégpedig így: **mit kínál nekünk a királyi ember?** Reátérhetünk azután arra a gondolatra: **kiket hív és kiket fogad be a királyi asztal?** Ezzel kapcsolatos a vendég **felkészülődése**, a királyi vendégséghez **méltó megjelenés**; röviden: az alanyi szempontok! – Ezekből önként következik a **befogadott** és **be nem fogadott** jellemzése. Sőt tovább mehetünk: az **újból hívottak együttesének** fejtegetésére... És így tovább... Olyan széles fogható terület tárul elénk, amely az **Isten jóságát és az ember hozzátartozóságát** csendítheti állandóan. **Jó az Isten, csak hallgasson reá az ember!** – (A parabolák **általános** fejtegetését is lehetne érinteni, de mi már ezt a kérdést más helyen közöltük). – A – **c/ csoport** a Szentlecke különösen szép és fontos kérdéseinek fejtegetésére ad alkalmat. Lényeges gondolata: a **lelki újjászületés**. Mivel ezt lehetségesnek, szükségesnek és valóságosnak hirdeti, azért méltán hangoskodik az **üdvözülés vasárnapjának** diadalénekeiben. – Miről lehetne itt szólni? Természetesen – a **lélek újjászületéséről**. Mégpedig annak **tényét, célját, módját, eszközeit** lehetne ismertetni. – De arra vigyáznunk kell, hogy **ne maradjunk** a kérdés egyetemleges és általános taglalásánál, hanem a **Szentlecke szövegére építkezve**, maradjunk annak határain belül. – Az **irgalmasság cselekedeteit** is azért vettem ide, mert a Szentlecke szövege ezeket különösen kiemeli és valamiképpen az újjászülető ember élettartalmának jelzi. Az emberi lélek újjászületését belső valóságában biztosító természetfeletti kegyelem lényegéről és valóságában biztosító természetfeletti kegyelem lényegéről és értékéről itt is szólhatnánk, de mi **ezt** a kérdést máshol tárgyaljuk részletesen. – Lássuk most mindezeket egymásutánban.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegére vonatkozó beszédek

Nagy általánosságban úgy képzem a dolgot, hogy **beszédcsoportokat** fonok egybe, és rendszeres egészük **egy-egy beszédben** is értékesíthető.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az üdvösség forrásai

1. beszéd: Kicsoda az üdvösség forrása?

(Az üdvösség eredete)

Bev.: Ha a folyó sodródó áramlatához kérdéseket intézhetnénk, akkor arra igen sok változatban kapnánk feleletet a „**Te honnan jössz?**” kérdésre. Legigazabb feleletet mindig a **forrásra** utalva kapunk. „A Schwarzenwaldból jöttem” – mondaná a Duna... „A Király-hegy lábától eredtem” – válaszolná a Garam... És az **emberélet-sodródás és lüktető célbafutás kérdése** milyen feleletet adna?... Hová utalna vissza?... Jól figyelmeztet a próféta: „Nos, Uram, te a mi atyánk vagy! Mi vagyunk az agyag, és te vagy a formálónk, kezéd művei vagyunk mindnyájan! (Iz. 64,8). – Merre utal tehát a mi életvizsgálásunk?

1. A Teremtő Atya – indítására.

Miben áll ez? – kérdezhetné továbbá a kutató szellem.

a) Leszögezhető először, hogy a teremtés természetes életkincseinek birtoklásában. Olvasd csak az **Írás szavát**: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Tagadhatatlan, hogy ezzel a nagy égi adománnyal **indulunk**. De ezekkel a kegyelmekkel kell dolgoznunk is. „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

b) De az **értelem** is arra utal, hogy ezek a kincsek **tényleges** birtokállományok. Miben áll ez? – kérdezem továbbá. Az égi Atya adta lélekkincsek birtoklásában. Képmásai vagyunk az Istennek, tehát igen sok kincset hordozunk. Azért erősíti értelmünk szavát az Írás: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, **arcára lehelte az élet leheletét** és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

c) Majd ismét kérdezem: miben áll ez? A felelet ez: az égi Atya adta **végnélküli életcél értékeinek birtoklásában**. „Akkor azok közül, kik a föld porában alszanak, sokan felébrednek: némelyek örök életre, mások pedig, hogy örök gyalázatot lássanak. Akkor az értelmesek ragyogni fognak, mint az égboltozat fénye, s akik igazságra oktattak sokakat, tündökölnék örökkön örökké, miként a csillagok” (Dán. 12,2-3). Majd ezt olvassuk: „A világ királya azonban a föltámadásban örök életre kelt minket, mivel az ő törvényeiért halunk meg” (2Mak. 7,9). Továbbá ezt a vigaszt halljuk: „Az igazak ellenben örökké élnek, és jutalmuk az Úrnál vagyon” (Bölcs. 5,16). Végül így zeng a próféta: „Kik fényt derítenek rám, örök életet nyernek” (Sir. 24,31). – Mindezt pedig így fogja szépséges gondolatfűzérbe az aszkéta: „Ó, örökkévalóság ragyogó napja, melyet az éj soha homályba nem borít, hanem az örök igazság sugaraival szüntelen megvilágít, nap, amely mindenkor örvendetes, mindig barátságos, melynek boldogsága sohasem fordul ellenkezőre” (Krisztus köv. III.k.48.fej.2). – Röviden az igazság ez: Hozzá kell **térnünk**, mivel Tőle **jöttünk**, és a földön Vele **éltünk**. – Ez pedig az Atya és emberfiú **személyes viszonya**, amelyet így fejez ki a Mester: „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk” (1Jn. 3,1).

2. Merre mutat továbbá a kutatásunk? A felelet ez: **A megváltó Mester önfeláldozására.**

a) Ez a célbafutás őseréjének erősítő üteme. De kutathatod: miért kellett ez? Mert az ember nem maradt Istené (lásd: az eredendő bűn problémáját!). **Isten akarata** és az **ember szabadsága** ütközést kapott, és az ember, mint az egész emberiségnek képviselője, **elesett**. – Ennek **törlése**: az Áldozat, **ára**: a szenvedés.

b) Nem szabad felednünk: Keresztáldozat volt a bérünk. Figyeljük csak az Úr Követének életmozganatait! Mesterünk Isten **Küldötte**: „... én Istentől jöttem, tőle való vagyok. Nem a magam nevében jöttem, ő küldött engem” (Jn 8,42). – Majd továbbá így kell megállapítanunk a valóságos élettartalmát: Messiás a neve, **megváltás** a hivatása. „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmanuel lesz” (Iz. 7,14). Azután így lehet követnünk a megváltás módját: a személyes Istenember **önfeláldozó** szeretettel a szeretett ember megemelésére áldozza életét. Mi a lényeg? Szeretet a szeretetlenségért és áldozatos szeretet a „hazavonás” boldogságáért, „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk... ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn. 4,9 és 10). Ezért fűződünk minden erőnkkel Mesterünkhöz, mert **Ő a mi üdvösségünk Forrása**.

c. Nem szabad felednünk azt sem, hogy mindennek révén: **örök élet** lett kincsünk. Ez már **eredmény**. Először csak **lehetőség**, amelyet életünk avat valósággá. **A földi élet valósága az örök boldogság feltétele**. „Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak!” (Zsolt. 118,1). Mesterünk kegyelmet szerzett és közölt, ember valóra vált és életet biztosít... Igazság ez: „Uram, te, aki egyedül vagy a mi királyunk, segíts meg elhagyatottságomban, hiszen más segítőm rajtad kívül

nincsen” (Eszter 14,3). – Így lesz sodródó életünk az örök tengerbe ömlő; így lesz igazság, hogy a sodródást indító **Forrás**, majd **Fokozó** és **Segítő** – az **égi Atyánk!**

Bef.: Összefoglalásul állapítsuk meg: Forrás és befogadó „Tenger” is az Isten. Tőle ered és Hozzá tör az élet. „Emberfolyamok” a föld felületén hömpölyögnek, majd életet, szépséget fakasztanak az egész „földotthon” területén és végül is hazatérnek ahhoz az Atyához, **Akitől** indítottak. Ezért mondja az apostol: „Bármit tesztek, lélekkel tegyétek, az Úrnak teszitek, nem embereknek. Hiszen tudjátok, hogy az Úrtól kapjátok jutalmul az örökséget!” (Kol. 3,23-24). – Hazavágyó az ember, mert **isteni tartalmú** a lélek. Ősi gravitációja ez a szellemi világnak! Olyan elevenen és sodrítva ragadó, hogy **csakis** ennek boldogító tudatában fenséges és gyönyörűsége az élet...

*

a) Ez a beszéd ráépíthető a **források legendájára**. – A vizek „nagygyűlésén” – tündökölni akarva – a **mindent elnyelő tenger** azt követelte, hogy mindenki hódoljon neki, mert az ő öle fogadja be a zuhatagozó és csörgedező vizeket!... A folyók és patakok hallgattak és tudomásul vették. De a forrás megszólalt: **az eredet én vagyok!** – A folyók, patakok, csermelyek dalolva felelték: tiéd, anyánk, minden dicsőség!...

b) Ugyancsak ráépíthető egy **nagy aszkétának** erre a mondatára: az élet siralom völgye, ha csak a sírboltba hanyatlík, de a **halál hídja életkincs, ha az örök élet kapujához vezet!**

*

2. beszéd: Mit kíván az üdvöt ígérő Isten?

(Erkölcsei beszéd: Az ember feladata)

Bev.: Nagy az Isten felénk forduló kegyelme, mi lesz tehát a feleletet adó ember kötelessége? Azt is kérdezhetném: mit vár emberfiától a Végtelen égi Atya?

1. Felé forduló hitet. – Ez az ember első szolgálata.

A virág a nap felé fordul, mert belőle kapja a fejlesztő erőt. De az ember életében sok az anyagi, tehát ezen a ponton kell elindulnia. – Hogyan indul és hogyan halad tehát a cél felé az ember?

a) Indul – földre hajló szemmel. Mégpedig azért, hogy **ott** dolgozva éljünk. Nem szabad ezt leki-csinelnünk! Ez természetünk szava, tehát Isten szava! Ennek is hinni kell! Ezért: szeretni kell a földet! – Aki tehát **erre** fordul, az Isten felé fordul – hívő lélekkel.

b) De haladó útjának iránya: egek felé emelt szemmel kell járnia. Mégpedig azért, hogy **ott** otthon találjon a lélek. Azért van az, hogy nem szabad elakadni a föld sarában. „De hát gondolhatni-e arra, hogy az Isten igazán a földön lakozzék? Hiszen ha az ég s az egek egei sem tudnak befogadni téged, mennyivel kevésbé e ház, melyet építettem?” (3Kir. 8,27). Észre kell tehát venni a lelkieket! Azokat az értékeket, amelyeknek értékskálája így sorakozik fel: Jóság! Szépség! Erkölcsei jóság! Társadalmi jóság! Vallási kincsek! Ez már észlelése, áhítozása és egeknek keresése.

c) Továbbá hordoznunk kell az egekig emelkedő lelket. Ez már **átlépés** a természetfeletti rendbe. Ez már az isteni kinyilatkoztatásnak **hittel** való **teljes elfogadása!** – Nyitott amfora tehát az ember, aki Isten kegyét veszi. Azért van ez, hogy el kell hagyni a földieket, hogy megtaláljuk az égieket. „Aki meg akarja találni életét, elveszíti azt, de aki érettem elveszíti életét, megtalálja azt” (Mt 10,39). „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29). Majd erősebben hangoztatja ezeket az igazságokat ez a szent szövegsor: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). – „Esztelen! Még az éjjel számon kéri tőled lelkedet” (Lk 12,21). „Aki a földről való, az földies és földiekről beszél. Aki a mennyből jön, fölülmúl mindenkit” (Jn 3,31).

d) Végül birtokba kell vennünk az egekbe törő életet, amely Istent éri. Ezekről szól az Írás: „Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban hálnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket” (Jel. 14,13). – Ugyancsak ezt színezi ez az ígélet: „Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak ingyen adok az élő vizek forrásából. A győztes részesedik mindebben. Én Istene leszek, s ő az én fiam” (Jel. 21,6-7). – Csak az „**emberjegyek**” érintik az Istent! Az ember **hitével** emelkedik, és Isten kegyelmével itatott életével Istennel ta-

lálkozik. – Hogyan? Időben? Helyrajzilag? – Nem! Az igazság ez: az ember Istent ér – a Hozzá hasonló **isteni természetével!** Ez a természetfeletti kegyelem! Részesei vagytok az Isten természetének: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeséivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Törvényeket tisztelő életet. Ez lenne az ember **második** szolgálata.

Az életvezetés feltételeit Isten törvényekbe foglalta. Így teszi könnyebbé a helyes útjárást. – Mit tesz tehát?

a) Útmutatásokat ad Isten szava... A vándort **jelzések** irányítják. Örök vándort **égi jelek** segítik ködös utaikon. Mik ezek? **Kőtáblák** – az élet törvényeinek meghirdetésére (Decalogus). **Élő Krisztus** – az élő közvetlenebb, személyes vezetésére. Nem néma egyik sem, hanem kemény parancsokban csendülő (Evangélium).

b) De erre ez legyen a felelet: hűséges életet él a föld zarándoka. Ez azután már valóságos, teljes életet követel. Ezért mondja az Írás: „Ne hiányozzék e törvény könyve a szádból, hanem emelkedjél rajta nappal és éjjel és vigyázz arra, hogy teljesítsd mindazt, ami abban írva van: akkor sikerre vezetted utadat és boldogulsz” (Józs. 1,8). Ezt magyarázza ez az isteni ige is: „Életed minden napján pedig eszedben legyen az Isten; vigyázz, hogy soha bűnbe bele ne egyezzél, és ne hagyd figyelmen kívül az Úrnak, a mi Istenünknek törvényeit” (Tób. 4,6). Végül ezt foglalja egy tételbe a próféta: „Féld az Istent és tartsd meg parancsait, mert ez az egész ember” (Préd. 12,13). – Itt tehát nem egyszerű **vándorútjárásról**, hanem **életélésről** van szó. A lényeg ez: nem a szoros értelemben vett **vándorlás** a feladat, hanem életmód alakítása, amely **istenivé** nemesít. Itt tehát élethalakításról van szó. – Istenatyánk kőtáblákra véste, mit kell tenned; Krisztus étellel mutatta, hogyan kell élned! Maga élte a keresztviselest – és ezt feladatunknak tűzte. Azért mondja az Úr Jézus: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). Majd másutt így szól: „Aki nem hordozza keresztjét és nem jön utánam, nem lehet tanítványom” (Lk 14,27). – A kereszt útjáról így ír Kempis Tamás: „Járj, amerre akarsz, keress, amit akarsz, nem találsz magasabb utat odafönt, sem biztosabbat idelent a kereszt útjánál” (Krisztus Köv. II.k.12.fej-13). – Eredmény: teljesül az üdvünket kívánó Istenünk terve. „Mert ha vele meghalsz, vele együtt élsz is; és ha a kinszenvedésben társa vagy, a dicsőségben is az leszel” (Krisztus Köv. II.k.12.fej.11.).

Bef.: Nagy az Isten kegye, a boldogságos célbafutás legyen az ember öröme. De feltételei is vannak ennek; ezeket pedig így teljesítheted embertestvér: **hittel** hallgasd és **élettel** szolgálj a te Uradat Istenedet! „Hitet kívánnak tőled és tiszta életet” – mondja Kempis Tamás. A „Krisztus Követése” jámbor szerzője (IV.k.18.fej.7.). – Mi lesz az eredmény? Olvasd és magadra értelmezd János apostol szavát: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

*

a) Ez a beszéd ráépíthető a következő **legendára**: egyik remetét meglátogatta a királyi ember. Tisztelve nézte egyszerű otthonát és nagyrabecsülve áldozatát, tanácsot kért tőle mondván: hogyan lehetek én az Isten igazi embere?... A remete így felelt: „**hidd, hogy Isten náladnál is nagyobb, és legyen életed Előtte alázatos**”.

b) Továbbá ráépíthető erre az **evangéliumi mondásra**: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak az jut be a mennyek országába, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). Tehát bizakodó hit kell és a hitből fakadó cselekedet. – Érv: Szt. Jakab levele: „Amint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,26).

*

3. beszéd: Miben fényeskedjék az üdvösséget keresők élete?

(Erkölcsei beszéd: Az isteni ember élete)

Bev.: „**Parsifal**” életerejét az égi eledel adja (a pezsdülő Krisztus-vér – „Szent Grál” legendája...). **Ezt** kéri és ezzel telíti önmagát. És a föld egyszerű zarándoka mit tanuljon?

1. Hívjátok segítségül az Úr nevét. Ez volna az **első** tanulandó lecke.

Ez alapvetésben hit. Miért? Mert **látása** annak, hogy Övé az erő és hogy közli ezt az erőt.

a) Övé az erő... Kicsoda az Isten? Minden erő birtokosa. „Ereje által gyűltek egybe a tengerek hir-

telen” (Jób 26,12). Részletesen így szólna mindez: Tőle erednek az anyagiak... Tőle a nagy világ... Ezért olvassuk az Írásban: „Kérdezd meg csak a barmokat, és megtanítanak, az ég madarait, majd megjelentik neked, szólj a földnek, és elmondja neked, s elbeszélük a tenger halai, ki nem tudná mindezek közül, hogy ezeket az Úr keze alkotta. Az ő kezében van minden élő lény párja és minden emberi testnek lelke!” (Jób 12,7-10). De ugyancsak Tőle a szellemiek kincse. Tőle a lélek... Ezért olvasuk: „...és arcára lehelte az élet leheletét s élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). – Sőt Ő Ura a természetfeletinek is. Belőle áramlik az isteni természetének ömlése.

b) Övé a szóró szeretet. De ez a **közlés** alapja léssen. „Mert szereted mindazt, ami van; mit sem utálsz abból, amit alkottál; mert ha gyűlöltél volna bármit is, meg sem teremtetted, meg sem alkottad volna” (Bölcs. 11,25). – A szeretet a legfőbb kincs, a személyes vonzásnak alapja. Ami az anyagiakban a gravitáció, az a szellemiekben a szeretet áramlása, sőt erőáramlása. De benne rejtőzik az elszigeteltséggel szemben – az egybeforradás öröme. „Örök szeretettel szeretlek téged, azért könnyörületességben magamhoz vontalak téged” (Jer.31,3).

c) Övé a boldogság örök háza. Maga magának birtoklója – a tökéletes boldogság csodájában. „Nincs edesebb, nincs erősebb, nincs fölségebb, nincs kedvesebb, nincs gyönyörűsegebb, nincs tökéletesebb, nincs jobb az égen és a földön a szeretetnél. Mert a szeretet Istentől származik és minden teremtmény fölött egyedül Istenben nyugszik” (Krisztus köv. III.k.5.fej.13.). – És ez a „ház”? Nem a szó fizikai értelmében magyarázandó, hanem a lélek átvitt értelmezésében értékelhető. **Nekünk** tényleg „ház” az Úr közelsége, az Ő lelkéhez olyan otthontalálás, mint a vándormadár ősi fészekre találása. – Ő – Önmagáé, és mi – az Övéi vagyunk!

2. És terjesszék a népek között az Ő dicsőségét. Ez volna a **második** tanuló leckéje.

De néma maradhat-e az olyan ember, kit ilyen hittel alkotott az égi Atya?

a) Magadé-e az Isten? – ez a kérdés mered először az ember elé. A felelet így hangzik: a Végtelen nem egyeseké, hanem mindenkié! „Dicsérjétek az Urat **mind**, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek!” (Zsolt. 116,1) – mondja a Zsoltáros. Tehát **mások előtt** is fénybe kell vonnod létét és dicsőségét. Mégpedig életteddel, amelynek sugárzó ereje legyen. A **magad szava** és dala – Isten dicsősége, de **minden ember hangjának egybecsengése** – az ég igazi dicsérete. Mindenkié az égi Atya. Tehát minden lélekharfa az Isten-dicséret akkordjaira **hangolódó**.

b) Így azután mindenki lelkén át is emelendő az Isten dicsősége. – Ez a tétel azután **gyakorlati** területen így értékesítendő: ha családapa, – anya vagy, akkor a gyermekeid helyes nevelésével, ha más a hivatásod, akkor kezd a lelked készségének ilyenén alakításával és ezen keresztül közeledj az ember-testvéreid lelkéhez! Érezd át: lélekhangolódó teremtett az Isten. De legyen lelked feladata az is, hogy **még szélesebb** területre igényeskedő a te lélekhivatásod. Ezt pedig így kell értelmezni: **minden ember** lelkének hangolását igényeld az Isten iránti szeretetből. – Hogyan kell ezt teljesíteni? – kérdeznéd. A felelet ez: dalold magad mindig az Isten dalát életteddel és érezni fogod, hogy felfigyel reád **minden ember** és lassan hozzád hangolja életének ellankadt húrozatú hárfáját...

Bef.: Parsifal „szent lándzsa keresése” nem magáért történt. Az örök életet élő és most bűnsebezte Amfortas királyok miatt és a végesség felé hanyatló lovagok miatt történt. – És mi mit tegyünk? Minden emberért tegyük Isten dicsőségét szolgáló szeretet tetteinket, mert minden ember az örök élet várományosa. Következéleg minden ember lelki életéért szorgoskodjék a föld zarándoka.

*

a) Ez a beszéd ráépíthető Wagner: „**Parsifal**” operájára. Mégpedig olyan formában, hogy a szent Grál a halhatatlan életű lovagok igazi ereje. – De kiemelendő: a szent Grál csak a tiszta király imájára izzik és csak a szent lándzsa gyógyította Amfortas tudja nyújtani a szent italt. – Krisztus Szent Vérének csak a tiszta ember nyújtja, issza és így a tiszta véreknek lesz életre izzítója.

b) Átépíthető erre a Mester mondotta, Szt. Pál értelmezte mondásra: „Aki eszi az én testemet...” (Jn 6,54)...

*

b) alcsoport: Az üdvösség módjai

1. beszéd: A lélek újjászületése (Dogmatikus beszéd: Az „újjászületés”)

Bev.: Az újjászületés gondolatát mindig értéknek érezte az ember. – A Gangesz hulláma, vagy a bánat könnye az újjászülető ember megjelenését segítette. – De a Mester Nikodémussal való beszélgetésben módját is jelezte ennek a „lélekfolyamatnak”. – Hogyan tanítja és milyen állomásokat hirdet a Mester?

1. A „régember” temetése.

Ez az első lépés. – A szántóföldbe vetett mag temetése – a jövő kalász születésének előzménye. – Figyeljük csak meg: hogyan kapcsolható a hasonlathoz az ember élete?

a) A „régember” az élet nehézségeinek, bajainak, bűneinek „**tört eredője**”. Ennek megújódása **temetéssel** kezdődik. „Vessétek le a régi embert szokásaival együtt és öltöztök föl az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,10). Ugyanezt követeli Keresztelő Szt. János is mondván: „Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit! Töltsetek föl minden völgyet, minden hegyet és halmot hordjanak le, ami egyenetlen, legyen egyenessé, ami göröngyös, legyen simává” (Lk 3,4-5). – Higgyétek az Írás szavát: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18).

b) A „régember” az Isten törvényeinek és diadalmas életet hirdető optimizmusának elcsendesítője; sőt vakmerő áthágója. **Ezt** az embert el kell temetni. Mégpedig azért, mert ez valójában egyenesen a Teremtő Ura ellen fordul... Nem a kivirágzás embere, hanem a gőg diadalmasítója és így az elsatnyulás szerencsétlenje. Ezt a tételt tanítja az isteni ige, és azért mondom: tartsátok életelveteknek az Írás szavait, amelyek ezt hirdetik nektek: „Távolítsátok el szemem elől gonosz gondolataitokat! Hagyjatok fel azzal, hogy rosszat cselekesztek, tanuljatok jót tenni! Keressétek az igazságot” (Iz. 1,17). – Mi segít itt? Szinte kirobban az ember lelkéből ez a kemény ítélet, amely látszólag kielégítőnek hangzik: ha teljesen **földivé** lett az ember, hát akkor nyelje el a föld. De végül is reádöbbenünk, hogy ez **csak** átmenetileg történhet, mert az égi Atya sajátjának, birtokállományának tartja az embert és a földnek nem adja. – A nagylátású **Ibsen** a Mester adta életigazságot csendíti vissza: **újra kell önteni** „Peer Gynt”-et, hogy új ember szülessék a régi helyett. – De ha az első feladat a régi ember temetése, akkor a második létszen:

2. Az új ember feltámadása.

Az „új ember” lélekjegyét és lélektartalmát a víz és Lélek munkája és kincse biztosítja. A Mester így hirdeti ezt az igazságot: „Ne csodálkozzál, hogy azt mondtam neked: Újra kell születned. A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,7-8). És mi ennek a belső folyamatnak tartalma?

a) A lélektisztulás valósága.” (Jn 3,8). Belénk öntött erényvirágok szíromba bontakozása. „A Lélek gyümölcsei viszont: szeretet, öröm, békeség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, szerénység, önmegtartóztatás, tisztaság” (Gal. 5,22-23). – Röviden: Isten felé forduló és pompázó életvirág lesz az ember! Így: új! Így: üde hajtású! Így: Istenhez idomuló! Így: Isten terve szerint bontakozó és teljesülő.

b) A lélek teljes újjászületésének igazi kincse: a megszentelő kegyelem égi ajándéka. Mi ez? A földi embernek **isteni természettel** való töltekezése, kicserélődése. Ezt tanítja az apostol mondván: „Adja meg nektek dicsősége gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjétek belső emberré” (Ef. 3,16). És ezt értelmezi gyökérzetben Szt. Péter: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – Ha azután szinte teregetve akarod hallani ennek az igazságnak értelmét és szélesen kibontakozó értékét, akkor olvasd ezeket a szövegeket, és boldogsággal töltekezzék lelked. A Mester tanított a szent igazságra, az Úr Egyháza dogmaként harsonázza. „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). „...akik hajlottak szavára, megkeresztelkedtek. Aznap mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk” (Ap.Csel. 2,41). Szt. Pál pedig így tanítja: „Hiszen mindannyian akik megkeresztelkedtek Krisztusra, Krisztust öltöttétek magatokra. Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad férfi vagy nő, mert ti mindnyájan egy személy vagytok Krisztus Jézusban” (Gal.3,27-28). – „Főpapunk is van, akit Isten háza fölé rendelt. Járuljunk hozzá őszinte szívvel, teljes hívő bizalommal, hiszen a rossz lelkiismerettől megtisztul a szívünk, és testünk is tiszta vízben mosdott” (Zsid. 10,21-22). – Ez azután valóságos újjászületés!

Bef.: De meddig tart ez az isteni állapot? Ennek öröme azért mérhetetlen, mert határa a **végnélküli**

távlatra, az örök élet világára és az Isten örök házána birtoklására szélesedik. Isten szeretetéből kezdődik és véget nem lel mindörökké.

*

a) Ez a szentbeszéd reáépíthető a pogány népek között élő tévhitre, amely a lélekvándorlással kapcsolatos **újjászületésről** szól. Az igazi újjászületés azt jelenti: emberi természeted megnevelésével isteni természet legyen egész életed alapja! Az igazság ez: a **természet embere** a természetfeletti kegyelem **isteni emberévé** válik.

b) De ráépíthető Krisztus beszélgetésére Nikodémussal (Jn 3.fej.). De ezt a gondolatot sokszor idéztük is a szentbeszédben.

*

2. beszéd: Az „új ember” életjegyei

(Erkölcsi beszéd: Az „isteni ember” jegyei)

Bev.: Arra int az apostol, hogy „új emberek” legyünk... Olyan ősi hang ez, amely állandóan visszhangzik az emberiség történelmében (Lásd: Makarenko: „Az új ember kovácsa”). A nevelő földi értelemben keresi, az apostol lelki értelemben értékeli. – De milyen jegyek árulják el, hogy új emberek lettünk?

1. Egek felé árad minden inspirációja.

Azt mondhatnám: kiáradó életsugárzás a jellege.

a) Isten felé – az egekbe. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) Emberek felé – a földi életben (Irgalmas szamaritánus).

2. Köréje gyűrűződő a szerető lelkek szeretete.

Ez – a lélekgravitáció csodája.

a) Az emberek szeretete övezi...

b) Isten szeretete – elárasztja.

Bef.: De lehet-e ilyen „isteni ember” az én igénytelenségem? – Igen. Két dolgot jegyezz meg: **Isten mindenkit erre hív.** Ezért ad kegyelmet. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). És **minden ember így élhet.** Ezért szabad az ember. Lehet: Isten szabadja.

2/a. változat: Az „új ember”

(Erkölcsi beszéd: Lélekember mibenléte)

Bev.: **Mindig új** az ember. De miben legyen új? Jelképesen szólok.

1. Lendület az élet előretörésében.

2. Lendület a szíropompa gyönyörűségében.

3. Értékes az élettermés kitermelésében.

Bef.: Feia – az örök tavasz istennője... Legyen az ember istenien mindig bontakozóbb!

2/.b változat: Régiből új ember...

Bev.: Miért a megújulás?

1. „Régi ember” – a földieké.

2. „Új ember” – az égieké.

Bef.: Mindig „új ember” fejlődik. De igaz is: **élni** az „új ember” tud – **örökké!**

3. beszéd: Az Isten jelölte életút fénybevonása

(Erkölcsi beszéd: Az Isten rendelte életút)

Bev.: Zarándokutunk céljának ismerete az embert földre **küldő** Úrnak a lélekbe teremtett fénylob-

bantása. – Tudós és tudatlan érzi ezt. Ezért mondja az Írás: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,19-20). De ennek tudása mellett mégis kérdezhető: vajon az út pontos jelzését is közölte-e a Mindenható?

1. Életút – az igazság útja.

Talán nem olyan módon kell elgondolni, mint a föld felületén futó utak kiépítését.

a) Belénk oltotta az **igazság** keresésének ajándékát... Ez pedig **értelem keresés** és **útnyomozás**. Mindennek értelmét, alapját keresi az ember. Így saját magát is. Ezért mondja az Írás: „Az igazság útján élet vagy, a tévét pedig halálba vezet” (Péld. 12,28). Minél több igazságot leplez le, annál világosabb az élet rejtélyeinek ködössége. Ezt erősíti az isteni szó: „Életed árán is tusakodjál az igazságért; mindhalálig küzdj az igazságért, akkor Isten harcba száll érted ellenségeiddel!” (Sir. 4,33).

b) Belénk oltotta az igazság szeretetét és fényében való járás kelés gyönyörűségét. – A tudós örül felfedezésének. „Heuréka” – kiált fel önfeledten Archimedes. Az egyszerű ember örül tapasztalati tudásának (gondolj csak a kézműves, földműves szerzett tapasztalataira!). A lelki ember örül élethivatása és életútja vonalainak leleplezésénél (gondolj csak a lelkiek felé forduló örömeire!). **Rezonanciát** kell ébresztenünk az égiek felé, **tüzet kell fognunk** az igazságok fényforrásánál! Ezért mondja az apostol: „Nincs nagyobb öröm, mint amikor azt hallom, hogy fiaim az igazság útján járnak” (3Jn. 4). – Mi az eredmény? „**Lucem spirans**”, tüzet szóró lesz éltetek!

2. Igazság útja – a megigazulás titka.

Az ember életútja azonban nem maradhat elméleti ismeret, vagy egyszerű tudomásulvétel. Természetes azonban, hogy ennek valójában életté kell lennie.

a) Ennek első lépése a megigazulás. Valójában mit jelent? Röviden ennyit: Istenhez idomulást és Istenből való élest. „Ki Istent féli, jót cselekszik, s aki kitart az igazság mellett, elnyeri azt” /Sir. 15,1/.

b) Majd második mozzanata a kegyelem televényén az élő ember virágba szökkenése. Ezért mondjuk dogmatikailag: „megigazulás” valóságos alapja az Isten kegyelmének felfogása. Az ég mindent és mindenkinek kínál. Ember-amfora mindent vegyen! Isten adja, saját természetét kínálja, diadalmas énekkel fogadjuk. Olvasd csak hittel Szt. Pál szavát: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

c) Végül elevenen szóljon az ember kötelessége: nem gyűjtő múzeum az ember, hanem virágzásba szökkenő végnélküli életvirág. Isten virága. Így azután: az élet öröme, az örök oltár dísze és az örök Atya **megigazult** gyermeke.

Bef.: Így vonódik fénybe életünk és így torkollik örök fényességbe, személyes dicsőségbe és boldogságba.

*

Ez a beszéd ráépíthető a **törpék és óriások** vitájának meséjére. A mese így szól: a törpék birodalmát tapossák az óriások. A kicsik tiltakoznak az óriások vakmerősége ellen, mire egyik óriás így szól hivalkodva: „azért tapossuk össze országokat, mert nem is látjuk apró nyomaitokat... Mi csak a napot látjuk, és arra felé fordul tekintetünk.” – A vitát egy kis szentjánosbogárka dönti el mondván: „ezután lent is világítok nektek, mert én a nap rokona, a kicsi fény vagyok és megvilágítom azt a kis helyet is, ahová **nem** szabad lépnetek...”. – Az **átkapcsolás** ez lenne: van-e ilyen szentjánosbogár-fény az ember útjában is? A felelet ez lenne: az Isten adta hit kegyelmének fénye.

*

4. beszéd: A fényes életút követése

(Erkölcsei beszéd: Az igazi út követése)

Bev.: Akit az Isten azzal a kegyelemmel áld, hogy már gyermekkorában reátalál az Úr fényes útjára, annak nem kell ismételtetni: **járd az Úr útját!** – A legtöbb ember „kereső”, de az Isten őt is reálítja a helyes útra. – Vannak „később hívottak”, és ezeknek is hasonló a feladatuk és a jutalmuk. Gondolj csak a szőlőmunkás példabeszédére (Olvasd: Máté 20. fejezetét). – De hogyan járjuk?

1. Isteni kincsekkel gazdagodjék – a gyűjtő munkátok.

Az élő út olyan, mint az életfeltételeket kereső áldozatos munkásoké. Azok járnak jól, akik tevé-

kenykedők az életúton. Kik tehát ők?

a) A szó szent értelmében **dolgozók**. Isten parancsa erre indít. „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott... hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,8 és 15). Azért van az, hogy Szt. Pál is azt tanítja: „aki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Tessz. 3,10). De az értelmünk is erre tanít. De azért is kell dolgoznunk, mert így lesz tartalmas életünk. – A henye előtt sivár és zárt az élet. Sőt pusztuló saját élete is. „A lustát leveri a félelem, s a puhák lelke éheznek. Ki lágy és tunya a dolga végzésében, édes testvére a tékozlónak” (Péld. 18,8-9). – De az ítélkezést hagyjuk az Úrnak. Az enyém csak a munka és nem fogok ítélkezni, mert életemmel teszem ezt az Írást: „Ne ítéljétek, hogy meg ne ítéljenek. El ne ítéljétek senkit, hogy titeket se ítéljenek el. Bocsássatok meg és nektek is megbocsátsanak... Amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek is... Mit látod meg a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát?” (Lk 6,37; 38 és 41).

b. Természetesen, bár a földön munkálkodók, de az isteni értékekért is tevékenykedők. Nem az az Isten tervezte dolgozó, aki csak az anyagiakra gondol. – Gyűjtened kell lelki kincseket is. Olyant, amelyet a rozsdá, sem a moly meg nem emészti és a tolvajok ki nem ássák... „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészti, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincs, ott a szíved is” (Mt 6,20-21). Gyűjtenetek kell szellemi kincseket is! Erényvirágokra gondolok. Mik ezek? – Az egyéni élet kifakadásai és szíromba öltözései. Ilyen pl. a könyörület. Erről mondja az Írás: „Ki megkönyörül a szegényen, az Úrnak ad kölcsön, s Ő megfizet neki tettéért” (Péld. 19,17). Nem úgy gyűjtenek, hogy erdők, mezők táján csokorba fonódnak, hanem úgy, hogy életfegyelem alatt az Isten előtt láthatóan életszíromba pattannak.

2. De áldozatos lemondással jelentkezzék – a szórások.

A gyűjtés látszólag **halmozás**. Azt is mondhatnám: kamatozásra helyezés.

a) De ez ne legyen csak számtani **összeadás**... Az anyagi kincsek sem **csak** a tied! Isten nagy asztala a természet. Minden kincsen rajta pihen a „közösség” életjegye. „Mikor azonban földetek vetését aratjátok, ne vágjátok le egészen a földig s az elmaradt kalászatokat ne szedjétek össze, hanem hagyjátok a szegényeknek s a jövevényeknek” (3Móz. 23,22). – A lelki és szellemi kincsekkel is ez a helyzet. Sok a tied, sok legyen a másoké. „Akkor az értelmesek ragyogni fognak, mint az égboltozat fénye, s akik igazságra oktattak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok” (Dán. 12,3). Azért vagy fényesebb – lélekben, hogy több fényt szórj másokra – lélekben.

b) Azért legyen szétszóró **kivonás**. Magadból kivonsz és másokéhoz hozzáadsz. Mi ennek a törvénye? A felesből adni kötelesség. A szükségesből adni nemesség. A legszükségesebbet kettétörni: kimagasló hősiesség. Valamelyik mindegyikünk feladata. Ezt a lélekfeladatot tanítja sok helyütt ilyen formán az isteni ige: „Ha bőven lesz, bőven adj; ha szűken lesz, arra törekedjél, hogy a keveset is szívesen nyújtsd” (Tób. 4,9). Majd ezt is mondja: „Ne toldd meg a jótettet szemrehányással, és ne fűzz bántó, rossz szót semmilyen adományodhoz” (Sir. 18,15). „Nemde a harmat enyhíti a hőséget!? Így a szép szó jobb még az ajándéknál is. Nem ér-e többet a szép szó a jó adománynál? De a jótékony ember mindegyikkel szolgál” (Sir. 18,16-17). „...Ezért láttam szükségesnek, hogy rávegyem a testvéreket, menjenek előre hozzátok és gyűjtsék össze a megígért adományt. Remélem, hogy bő adomány vár, s nem sovány alamizsna” (2Kor. 9,5). „Ki-ki úgy adjon, amint eltökélte magában. Ne kelletlenül vagy kényszerűségből, mert Isten a jókedvű adakozót szereti” (2Kor. 9,7).

Bef.: Olyan zarándok vagy ember, aki tarisznyába gyűjtöd életjavaidat, de ugyancsak mások javára üríted tarisznyádat. A kiüresített fizikai tarisznya telíti **lélektarisznyádat!** Pedig ezzel kopogatsz az örök élet kapuján!...

*

a) Ez a beszéd ráépíthető arra a példára, amelyet így ír meg egyik mesemondó: „Merre felé kell járnotok?” – fordul emberünk felé a mesemondó. „Fényes útnak látszik az örömök útja, ezt követem,” mondja a balga ember és azért arra megy. „Jó, jó – feleli a Bölcs –, de nem veszed észre, hogy ott **lát-szólag** nyersz és valóban fecsérepsz?... Jól vigyázz! Azt az életutat kövesd, ahol munkáddal gyűjtesz és a gyűjtöttékből másoknak adhatsz”.

b) További példa lehet a **nap**. Fényt gyűjt és fényt oszt.

c) Végül példa lehet a **tavaszi istenasszonya** is! Őt is jellemzi: házanépévé teszi a zefir szellőt, a napsugarat, a harmatot, az emberi munkát és pompázóvá öltözködik az **évszakok hajnalán** és bőséges

gyümölcsösöt termelve két kézzel szór az **ősz kopogtatása** idején.

*

c) *alcsoport: Az üdvözülés eszközei*

1. beszéd: Az igazságszolgáltatás munkája

(Erkölcsei beszéd: Az igazság parancsa)

Bev.: Van egy igen rövid és bölcs erkölcsi tétel: add meg mindenkinek a magáét! – Ki a tulajdonosa a világnak? Embernek adta használatra az Isten, Önmagának tartja tulajdonát a Mindenható. – Mi tehát ebben az elgondolásban az ember feladata?

1. Megadni embernek, ami az emberé.

a) Az ember birtokba veheti a földi értékeket részletekben. Bár elfogadása öröklés, vétel, kapás. De a legdöntőbb a **munka**, ami egyéni erőfeszítés. Erről szól az Írás: „Boldog a gazdag, ki hiba nélkül vagyon, és nem tévedt meg az arany miatt, és nem bizakodott sem pénzben, sem kincsben! Ki az, hogy magasztalhassuk, mert csodát tett életében! Megállta ebben a próbát és feddhetetlen maradt, legyen a dicsérete örök! Mert vétetett volna, de nem vétett, gonoszt tehetett volna, de nem tett! Biztonságban vannak ezért javai az Úrnál, s a szentek egész gyülekezete hirdeti alamizsnáit” (Sir. 31,8-11). Majd ugyanezt erősíti más szóval: „Ne resteld a fáradságos dolgot, a föld megmunkálását, hisz azt a Magaságbeli rendelte!” (Sir. 7,16). Az igazság ugyanis ez: „Minden fáradságnak megvan az eredménye, de üres szóbeszéd csak ínségre visz” (Péld. 14,23). Végül jól jegyezd meg: „aki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Tessz. 3,10).

b) De a magáét **követelheti** is mástól. Bűnös „eltulajdonítással” szemben tulajdonjogát. Bűnös „nem fizetés” esetén – jogos bérét. Ne felejtsd az Írás szavát: „Jaj annak, ki házát igazságtalansággal építi fel, és termeit jogtalansággal; ki embertársával ingyen dolgoztat, és bérét nem adja meg neki” (Jer. 22,13). Sőt örök igazságként véd lelkedbe: „Ha valaki valami szolgálatot tett neked, azonnal add meg bérét, munkásod bére semmiképpen se maradjon nálad” (Tób. 4,15). – Végül is örök, isteni igazság: „megérdemli a munkás az ellátását” (Mt 10,10).

c) Végül igényelheti a közösséggel szemben – a **munka jogát**. Minden mindenkié. A szerzés és élés is jog. A munka jogát tehát biztosítani kell.

2. Megadni Istennek, ami az Istené.

Ha enyém is a használat, Istené a tulajdon. Ezért olvassuk: „Tiéd az ég, és tiéd a föld, te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta van; az északot s a délet te teremtetted” (Zsolt. 88,12-13). – De miért van ez így?

a) A teremtés jogán... Honnét a mindenség? A Teremtő akaratának szent valóságából. Így tehát Övé minden! – Ezt zengi a próféta: „...az Úr Isten, ki az egeket teremtette és kifeszítette, ki megerősítette a földet, és ami belőle sarjadzik, ki éltető lehetet ad a népek, mely rajta van, és lélegzetet a rajta járóknak” (Iz. 42,5). – De ugyancsak ezt tanítja az apostol: „Minden háznak van ugyanis építője, Isten azonban a mindenséget alkotta” (Zsid. 3,4).

b) A fenntartás jogán... De meddig marad fenn a világ? A felelet ez: a jegye a mulandóság, tehát a Teremtő akarata határáig. „Mindennek megvan a maga órája, és minden dolog az ég alatt elmúlik a maga idejében” (Préd. 3,1). Isten fenntartja a világot. Ezért mondja a Bölcs: „Isten nem tart senki személyétől, és nem fél senki rangjától, hisz a kicsinyt is, a nagyot is ő alkotta, s egyaránt viseli gondját mindegyiküknek” (Bölcs. 6,8). Úgy értelmezd – hasonlatképpen – az Isten munkáját... Az ember képzeletével teremt aranyhegyeket... csodavilágot... Addig marad fenn a képzeletben, míg az ember fenntartja – a képzelt világot. És Isten? Itt a helyes felelet ez: **valóságos** Teremtője és Fenntartója a mindenségnek! Azért olvassuk: „Ő változtatja meg az időket és a korokat, dönt meg és alkot országokat, ad bölcsességet a bölcseneknek, és tudást a tudomány értelmeseinek. Ő nyilatkoztatja ki a mélységes és elrejtett titkokat, tudja azt, ami a sötétben történik, s a világosság nála vagyon” (Dán. 2,21-22).

Bef.: Ember és Isten felé olyan legyen életünk, hogy mindenkinek készséggel adja a magáét.

*

a) Ez a beszéd ráépíthető: **Mátyás király** történetének hagyományaira. A királyt az „igazságos”

jelzővel emlegeti a nép, mert pórnak, jobbágnak, nagyúrnak mindig megadta a magáét. Mintha azt hirdetné a nép dicsérete: az emberi lélek nagy tisztessége és igénye az igazságszolgáltatás.

b) De ráépíthető a régi pogány gondolatra is, amely szerint **Justitia** istenasszony bekötött szemmel méri az igazságot mindenkinek (Lásd: a budapesti Kúria épülete feletti szobrot)

*

2. beszéd: Az adakozás gyakorlása

(Erkölcsi beszéd: Az adakozás)

Bev.: „Ami az enyém, az a tied is!” – ez volna a krisztusi ember élettörvényeinek egyik legszebbike. Ez a szereteten alapuló és használásra építkező birtoklás. Mindezt így lehetne epigrammaszerűen tételbe fogni: tartom az enyémet, hogy éljek, de adom az enyémet, hogy más is éljen. – Hogyan valósítsa ezt az igazi ember?

1. Bőkezűsége táruljon a lelkünk. Valójában – **lelki beállítottság** kérdése az egész.

a) Lelkiéletem **eszközének** nézem kincseimet. Egyszóval a belső értékeim fokozására akarom használni a föld javait. Mit tartok ugyan nagyoknak? Ha **csak földi** ember vagyok, akkor a földi kincseimet... Ha más **lelki magaslatra** emelkedtem, akkor a lelkieket... Az Írás ezt tanítja: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt... Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se rozsdá nem emészt, se moly, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,19-21).

b) Hasonló igényűnek nézem embertestvéremet. Kicsoda a másik ember? Ha csak „áldozati kuli”, akkor pogány vagyok... Ha „testvér”, akkor keresztény vagyok... A testvériség jegye pedig: az **egyenlő osztás** követelménye. – Ezt tanuljuk az isteni kinyilatkoztatásból: „Mondjuk, hogy egy testvérnek, egy nővérnek nincs ruhája, s a mindennapi élelemben segítséget szenved. Ha mármost egyiketek azt mondja: „Menjetekek békével! Melegedjetekek! Lakjatekek jól!” – de nem adja meg nekik, amire életük fönntartására szükségük van: ugyan mit használ az nekik?” (Jak. 2,15-16).

2. Szóró gesztusúvá váljék tenyerem.

De a lélek feszülése tevékenységre tör. – Kérdés: mit tegyen a **földiekkel?**

a) Belemarkoljon a kincsek halmazába, vagy csak őrizve rejtegesse? Az Írás tanít: „Gonosz kapzsisága miatt gerjedtem én haragra és vertem meg őt; bosszúságomban elrejtettem előle arcomat, és ő tévelyegve járt szívének útján” (Iz. 57-17). Majd ezt hirdeti: „Jaj annak, ki gonosz kapzsisággal gyűjt javakat házában, hogy a magasban legyen fészke, és azt hiszi, hogy megmenekül a veszedelemtől!” (Hab.2,9). – De ugyancsak jegyezd meg ezeket az isteni tanításokat: „Vigyázzatok, őrizkedjetekek minden kapzsiságtól, mert nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete... Esztelen! Még az éjjel számon kéri tőled lelkedet. Kié lesz mindaz, amit szereztél?” (Lk 12,15 és 20). „Így jár az, aki kincseket gyűjt magának, a helyett, hogy Istenben gazdagodnék” (Lk 12,21).

b) Vagy szórván adakozzék embertestvérnek? Ez a belemarkolás a Mester gesztusa, Aki szertejárt jót cselekedvén /Ap.Csel. 10,38/. De ez a gesztus olyan legyen, hogy szórní tudjon a szűkölködők markába! – Az élet ugyanis igen sok üres és váró markot mutat nekünk. Gondolj csak a szűkölködő életére és **segíts!** – Ne keresd és ítélj az üresség okát. Így a hangya ítelné a tücsköt (Aesopus mese)... Az ítéletet bízd Istenre, te pedig telítsd az üres tenyeret. – Ezt tanítja az Írás: „Nem fognak hiányozni a szegények lakásod földén: azért parancsolom néked, hogy nyisd meg kezedet a szűkölködő és szegény testvéred előtt, ki veled lakozik azon a földön” /5 Móz. 15,11/. – Az Ószövetség hangját azután erősíti a Mester: „Akinek két köntöse van, ossza meg azzal, akinek egy sincs, és akinek enivalója van, tegyen hasonlóképpen” (Lk 3,11).

Bef.: Így igaz léssen az a tétel: az enyém a tied, és a tied az enyém is! Azért, mert végül is minden az Atyánké! Akinek mi a sáfárai vagyunk!

*

a) Ez a szentbeszéd ráépíthető az **Evangélium** szövegére, amely az utolsó ítélet mértéksúlyát emlegeti. Kiket hív az Úr? –Akik jót cselekedtek...

b) De ráépíthető arra a **szent történetre** is, amelyet Szt. Ferenc életében olvasunk: minden kincsét, posztóját a szegényeknek osztotta. És mi maradt neki? Az Isten majd gondoskodik...

*

3. beszéd: Az utolsó fillérig...

(Pedagógiai beszéd: Kötelesség és szeretet)

Bev.: Régi mondása a bölcs lelki vezetőknek: teljesíts mindent **maradék nélkül** az utolsó fillérig. – De ugyancsak gyakran hallható beszéd: a szeretet mindennél nagyobb és mindent **megbocsát, elenged**. – A két ellentétesnek látszó gondolatnak **egybecsengését** kellene megtalálni a mai Evangélium nyomán. – Hol kell teljesíteni mindent az utolsó fillérig és hol kell elengedni mindent ugyancsak az utolsó fillérig? A felelet úgy hoz megoldást, ha **kötelességeinket** utolsó fillérig teljesítjük és mások nehézségeit értve a **szeretet alapján** elengedünk.

1. Eleget tenni – az utolsó fillérig.

Íme, az első vonal: a **kötelesség** vonala. – Van kötelességünk embertársainkkal szemben.

a) **Anyagi életüket** tekintve. Szülők, vezetők **felelősek** a gyermek stb. anyagi életéért. Szociális kötelességnek is mondhatnám ezt a feladatot. Parancsa annál keményebb, minél közelebb esik hozzánk az, akivel kapcsolatban vagyunk. Ezek a kapcsolatok: **vérszerinti, jogszerinti és szeretet kapcsolatok**. A kötelesség ereje fogyó arányt mutat.

b) De ezek a kötelességek **lelki vonalon** is érvényesítendőek. A lelki és szellemi élet emelése is kötelesség. „Nemcsak kenyérrel él az ember” /Lk 4,4/. Természetesen azt jelenti, hogy elsősorban kenyérrel él, de azután lélek és szellem kenyerét is **joggal** igényli. Itt erősen hangsúlyozom: **joggal**. – Nem szabad feledni, hogy a gondoskodás (testi-lelki vonalon!) nem lehet **szeretetgyakorlat és kegyes adományozás**, hanem **emberjog alapján** szóló **kötelességteljesítés**. Feladat, amelyért Isten előtt is felelősséggel tartozunk. – Íme: a kötelesség parancsa azt követeli, hogy az „utolsó fillérig” teljesítsük kötelességeinket másokkal szemben. – De kérdés marad: mi a szeretet parancsa?

2. Engedékenynek lenni az egész adósságig. Ez már saját jogaimat érinti.

a) Lehet **tudni**, hogy vannak jogaim. Ez természetes és helyes. A tudásom mások részéről elismerést is igényel. Jogom – mások kötelességét hozza magával.

b) De kell tudni, hogy vannak elfogadható **nehézségek a jogok teljesítésének tekintetében**. – Ez már eltolódik a jog területéről és reáirányul a **lélek belső világára**. – Az ember ugyanis **nem gép**, hanem **személy**. Így: a **közvetlen** helyzeteket mérlegeli.

c) De **el kell ismernünk** azt is, hogy az elesett testvérrel szemben a szeretet alapján el kell tudni engedni minden **jogos** követelést. A Mester példabeszéde erre tanít. A lélek parancsa erre hangol. A testvéri szeretet erre kényszerít. Nem kérdés: mi lesz a **joggal**? Felelet: mindennél nagyobb a **szeretet**. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). „Ha szeretet nincs bennem, mit sem érek” (1Kor. 13,2).

Bef.: Végül is az az igazság: **kötelességeimet** mindenekfelett teljesítem, de **jogaimat** a szeretet parancsa arányában érvényesítem. Azt is lehetne mondani: kemény légy **magaddal** és elnéző **másokkal** szemben.

*

Ez a beszéd ráépíthető volna arra a bölcséleti vitára: mi nagyobb vajon, a **jog-e, vagy a bölcsesség**? – Az erkölctan szerint: minden erény középpontja a bölcsesség. De tovább lehet menni: Mesterünk szerint minden erénynél nagyobb a **szeretet**. Gyökérszete ugyanis **isteni kegyelem**, kihatása magunk, mások megemlése és Isten legmagasabb rendű tisztelete; végül pedig értéke – **végnélküli**.

*

4. beszéd: A szentség keresése

(Erkölcsei beszéd: A kereső ember)

Bev.: Az emberi típusok (munkás, földműves, értelmiségi) felett áll a lélekszemléletből látott típus: a **szent ember típusa**. – De kivételes glóriás fejek ezek, vagy mindenki által megközelíthető valóságok?

1. Isten képévé teremtettünk...

Valósággá lehetnek, mert Isten terve szerint **erre** küldettünk. Isten tervét így jellemzi az Írás: „Megalkotá tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). És ember feladatát így ismerteti a kinyilatkoztatás: „Én vagyok a Mindenható Isten: járj előttem s légy tökéletes” (1Móz. 1,17). A Mester pedig így parancsolja: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). – Módszerét pedig így írja elő: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 19, 21).

a) Mindenki Isten képe. Már a teremtés szava is ezt csendíti. Már a megváltást ígérő isteni szó ezt sejteti. Majd a megváltás ténye ezt eredményezi. „Hiszen egy az Isten, egy a közvetítő Isten és ember közt: az ember Krisztus Jézus, aki váltságul adta magát mindenkiért” (1Tim. 2,5-6).

b) Mindenki e képmás dolgozó munkása. De ez nem munka nélkül vett életkincs. „Kereskedjetele vele, amíg visszatérek” (Lk 19,13) – a talentumot osztó ember szava.

2. Isten képmásává nemesedjünk.

De ennek módját kell keresnünk és megvalósítanunk.

a) Mégpedig a természetes erények fejlesztésével. Először **embernek** kell lennem. „Homo viator...” Azután **isteni** emberré. „Homo supernaturalis...”. Elsősorban a természet erőin épülő. Másodsorban a természetfeletti kegyelmek alapján elnyert erényes élettel. – Így tehát a természetfeletti kegyelmek kiesésével.

b) Isten **ingyen** adja, de az alázatos embernek ki kell kérnie, sőt vele kell élnie! „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Ezért mondja az Írás: „Vesz-szen el a pénzed veled együtt, mivel azt gondoltad, hogy az Isten adományát pénzen meg lehet vásárolni” (Ap.Csel. 8,20). Sőt parancsunk is a kegyelmek vétele. „Én a szomjazónak ingyen adok az élő vizek forrásából” (Jel. 21,6). – Hallgasd csak Szt. Jánost: „Aki szomjazik, jöjjön, s aki kívánja az élet vizét, igyék ingyen” (Jel. 22,17). – Legyen tehát egyéni élet az égi kegy!

Bef.: Így a „szent ember” életarca bennünk is kialakul. Földön példaképpen, égben örök dicsőségben. „A békeség Istene szenteljen meg titeket teljesen. Őrizze meg szellemetek, lelketek és testetek egészen feddhetetlenül Urunk Jézus Krisztus Krisztus eljöveteleig” (1Tessz. 5,23).

*

Ez a szentbeszéd reáépíthető a **hindu és krisztusi életszentség keresés** ellentétes beállítására. A „Sandhu” vagy a „begard” olyan szent, aki mindenről lemond –még a miniszterelnöki rangról is (Pl. Dass Puran, India egyik miniszterelnöke). – A keresztény pedig lemondván a földiekről az **isteniekbe öltözködik**. Nincs vég, hanem **teljes** tökéletesedés! „...Jézus Krisztus halottaiból való föltámadása által, élő reménységre szült újjá minket: arra a romolhatatlan, szeplőtelen, hervadhatatlan örökségre, amely számotokra van fönntartva a mennyben” (1Pét. 1,4). Ott a végpont – a mindentől való szabadulás. Itt pedig a cél: a „Mindennek”, az égi Atyának elérése.

*

d) *alcsoport: Az Úratyához való vágyakozás*

1. beszéd: Földi életünk igazi vágya (Erkölcsi beszéd: Lélekvágyaink)

Bev.: „Ha az emberiség lélekingáját hallhatnók...!” – ezt a sóhajt írja egyik híres lélekvezetőnk. Mit hallanál ilyenkor? –kérdzhetném magamtól. Alapvetésben az **istenkeresés** hangját csendítené. Zsongó imákból, sőt tagadó zavaros fejekből is két mondat csendülne felénk:

1. Üdvözítő erőidet kérjük. Ez volna az első.

De mindenki lelkének ez a vágya?

a) Az istenteléneké is?... Igen! Csakhogy ők – a **földanyától kérnék**. De ott nincs ám lélekhang felfogási végállomás. Onnét továbbítatik minden mint átmeneti állomásról.

b) A kételkedők is? Igen. Hiszen azért kételkednek és bizonytalankodnak, mert nagyon igényelnének. Egyik bölcselő mondotta: „ha üdvösségemről – örök élet! – **biztos volnék**, akkor egész életemen át térdencsúszva járnék!” A sok megtérő is így lesz boldog (Papini is Istent keresett és talált!)

c) Az Istent hívók? Azok, akik a személyes Istent megtalálták, azok a Vele való kapcsolatok kiépítését keresik. Róluk egyenesen azt lehet mondani: **ezek mindenekfelett áhítozzák az Istent!** „Nyugtalan az én lelkem mindaddig, míg meg nem nyugszik Tebened, Istenem!” (Szt. Ágoston). De úgy, hogy maguknak kérik és másoknak az elérésében segítséget nyújtanak (irgalmasság **lelki cselekedetei!**). Ezért az ő életvonaluk kettős. **Kapcsolódni** az Istennel és **továbbítani** az Isten kegyelmét. Röviden: az **öntökéletesítés és más lélekszolgálata**. Azért tagadják meg a föld imadását, mert várják a lélek üdvösségét. Ők is odakiáltják az evangelistával az eszteleneknek: nincs igazatok éltetekben! Hiába hivalkodtok földi kincseitekkel. „Esztelen! Még az éjjel számon kérik tőled lelkedet. Kié lesz mindaz, amit szereztél” (Lk 12,20).

2. Hogy üdvünk célját elérjük. Ez volna a második. Mert mindenki „üdvözülni” akar. Igaz, hogy ennek tartalma eltérő. Egyik így, a másik amúgy értelmezi az üdvösséget.

a) Van, aki a földi életben keresi. Hiszen nyilvánvaló, hogy itt élünk... Miért akarjunk kiemelkedni otthoni fészünküből (Immanencia)?

b) Van, aki az anyagiak élvezésében keresheti. Vagyon, élvezet, uralom... Szerinte ezek a földi élet kincsei és csak ezeket keresi. Talán elég is az epikuroszi idea?... De el ne felejtsetd: „Ne légy mohó semmilyen lakomán, és ne vesd magad bármely étel után, mert a nagyétkőség betegségekre vezet, s a mohóságnak hasmenés a vége. Sokan mentek már tönkre mértéktelenség miatt, de aki tartózkodó, meghosszabbítja életét” (Sir. 37,32-34).

c) De a kulturális keretben is található az ember. A lélek tehetségeinek kibontása lehetne a hivatás. Értelmi erők kitágítása (jóság, erkölcsi fölény, lelki kultúra, belső egyensúly... Kant féle boldogság)... Vagy az égiekben található? Ez transzcendens ugyan, de valóságban életigényem.

d) Már itt a földön is élhetném és birtokolhatnám. Hogyan? Hitemmel. „Kik féltetek az Urat, higgyetek benne, akkor nem marad el jutalmatok” (Sir. 2,8). Reményemmel! „Ha táborok kelnek is ellenem, nem ijed meg szívem; ha harc támad is ellenem, akkor is reménykedem” (Zsolt. 26,3). Szeretettel! „Kik féltetek az Urat, szeressétek őt, akkor szívetek felderül” (Sir. 2,10). Qua volumus, credimus libenter! A hindu „Begárd”-ok, kolduszarándokok – a földi élet vágyairól lemondva – a lélek békéjének magasabb rendű értékét keresik. Ezért – koldusok a földön, de gazdagok az égben.

e) Az örök életben volna a legtokéletesebb. Hogyan értelmezzem? Úgy, hogy valósággá lesz az, ami átfutó áhítozás és vágy. Valóság abban, hogy az emberi személyes lét – végnélküli. Valóság abban, hogy az Istennel való találkozás az élet teljessége. Valóság abban, hogy a boldogságkeresés – az emberi élet célbafutásában nyer kiteljesülést. „Én örök életet adok nekik: Nem vesznek el soha és senki sem ragadja el őket a kezemből” (Jn 10,28).

Bef.: Íme! Ez az egyetemes lélekimádság – csak tudd átértelmezni a nagy emberi hangegyvelet! Egyik tudósunk így írta ezt egy mondatba: a szellemi ideál (Isten, ember, vallás) minden ember lelkében ősi mélységek szent valósága...

*

a) Ezt a beszédet rá lehetne építeni **Sandhu Sundar Singh** indiai lélekapolosztól művére („With and without Christ”: Krisztussal, vagy Krisztus nélkül), ahol a pogány és magukat kereszténynek nevező krisztustalan népek életét jellemzi. – Vezető gondolata: **az élő Isten, a most is élő Krisztus** az emberek ősi vágya.

b) Ezért lehetne azután átítatni ezt a tanítást az apostol szövegével: „Rövid idő még, és a világ nem lát engem többé. De ti láttok engem, mert én élek és ti is élni fogtok” (Jn 14,19). Ez a Krisztussal való **együttélést** hangoztatja. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

*

2. beszéd: Még a lélekgyógyszer után is áhítozunk (Erkölcsei beszéd: A lélek erői)

Bev.: A „Postcommunio” oratio-ját idézem bevezetésképpen. „A Te gyógyító működésed, Urunk, szabadítson meg kegyesen rossz hajlamainktól és tegyen mindenkor parancsaidhoz ragaszkodóvá”. – Rövid tartalma ez: a beteg lelkek gyógyszerét add nekünk, Uram! – Ez pedig azt jelenti: beteg lettem,

de az életegészséget igénylem.

1. Szívesen fogadjuk a beteg lélek orvosságát.

Az emberi élet bizony betegségre hajló. Nagyon természetes, hogy itt a **lélek betegségeire** gondolunk.

a) Eredendő bűn ténye. Hogy ez a gyökérszeti elfordulás megvan, ezt érezzük belső hajlamainkban. Honnét ered? Nem a rossz **gyökérszeti** lététől (Manesz!), hanem az ember szabadságából és így személyes felelősségének kincseiből. Eredetét a Szentírás is – a **személyes felelősségre** írja (Ádám, Éva. – Első parancs...). Itt csendül fel a büntetés hangja, amely egyéni és következményeiben általános. „Még sokasítom gyötrelmeidet s terhességed kínjait: fájdalommal szüljed a gyermeket s légy a férj hatalma alatt, az meg uralkodjék rajtad” (1Móz. 3,16). „...Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térned a porba” (1Móz. 3,19).

b) Eredendő bűn következménye: mindenkire átszáll – mondja a hittétel. De hogyan? Egyéni bűnként? Nem! Egyéni teherként, büntetesként és hajlamos készségeként? Igen! De figyelem! Itt sem személyes és végleges elvetettségben, hanem az isteni Szeretet meggyújtotta megváltódás reményében és így a gyógyulásban! „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után lesekedel” (1Móz. 3,15). Ugyanez hangzik így is: „Prófétát támaszt néked az Úr, a te Istened a te saját nemzetségedből s a te testvéreid közül, úgy, mint engem: arra hallgass” (5Móz. 18,15). Majd ezt zengi a próféta: „Ím eljövök! A könyv élén az van írva felőlem, hogy akarodat teljesítsem. Ezt akarom, én Istenem, törvényed itt van szívémben” (Zsolt. 39,8-9).

c) A gyógyító szerek isteni kegyek. De hogyan száll lelkünkbe a gyógyító erő? Lehet ez égi erő... Megvilágítás... Megerősítés... Tanításban csengő, vagy egyénileg kapott... „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott. Ezért mondja az Írás: „Fölment a magasba, magával vitte a foglyokat, s osztott az embereknek ajándékokat” (Ef. 4,7-8). Lehet ez földi szenvedés. Ezt nehezen tudja elfogadni és viselni az ember. Pedig igaz: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30). A kereszttel megvált a földi kötelekektől. „Miért rettegsz hát a kereszttel elvállalásától; hisz ezen az úton megy a mennyországba” (Krisztus követése, II.köt.12.fej.6). – Éppen ezért életet regeneráló. Ami földhöz kötött, az hiányzik, ami boldogságot adhat, az így csak égi lehet. Íme: itt indul meg az élet regenerációja. Figyeld csak meg: nemde Szt. Ferenc féle szegénység-e az új élet igazi kerete? Akit túlterhelt az élet élvezettel, az nem igényese az élet égi gyógyszereinek.

2. Hogy élvezhessük az élet boldogságát.

Az egészséget alig érzi az ember. De a betegség idején nagyon-nagyon hiányolja. Azért mondják az orvosok, addig egészséges egyik másik szervünk, amíg nem vesszük észre, hogy működik.

a) A lélek egészsége szent igény. Miben áll ez? Olyan rendezett működésben, amelynek ütemességét nem is igen veszem észre. Lényeges jegyei: az értelem világos ítélete. Az akarat készsége behódolása. Az érzelm fékezettsége. Valóság ez: döntő a szellem, és hódol az ösztön.

b) A visszaszerzés szent vágyam. De minden percemben ez-e a valóság? Többször győz a „józan ész” ellen – a fékevesztett ösztön. – Mi ilyenkor a lélek hangulata? Lélekfordulás az alaphang. „Kín és gyötrelmem minden embernek, aki gonoszat tesz” (Róm. 2,9). Lélekváltoztatás – a vágyakozás. Valóságos bánkódás – a „hazatérés” első lépése. „Megvallottam előtted bűnömet, gonoszságomat el nem rejtettem. Elhatároztam: Megvallom magam ellen hűtlenségemet az Úrnak, és te vétkem gonoszságát megbocsátottad” (Zsolt. 31,5). „Átgondolom előtted összes éveimet lelkem keservében” (Iz. 38,15). A „tékozló fiú” útja – az én utam is! Ez olyan temetés, amely után lélekfeltámadás következik.

c. Elveszésének örökkévalósága – örömmöm. De ez nem átfutó és részleges. Lehet birtokolni belőle már a földön is (szentek, misztikusok, aszkéták!). De feltétlen birtokállományunk az örök életben. Ezt a helyes birtoklást ember igényli és Krisztus ígéri. „Rorate coeli...” (Iz.45,8): ez az ember vágya. „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba... az országot” (Mt 25,34): ez a Mester felelete. És az élet valósága. Az Isten örök birtoklása. „...szentek ivadékaik vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18).

Bef.: A „Postcommunio” kegye legyen életünk orvossága. De az égi orvosság legyen örök életre teremtett lelkünk meggyógyítása.

*

Ez a beszéd átépíthető ugyancsak **Sandhu Sundar Singh** történetére, illetve egyik beszédére. Ez a neves hindu Isten kereső, majd később katolikus Isten-hit terjesztő egy alkalommal egy nyugat-

európai tudóssal vitázva azt mondta: „Sem az anyag, sem valami más nem mondható alapjában rossznak... **Ha mindent a saját helyére állítok, akkor minden jó...** De ha az emberi lélekben – amely végül is Isten háza – helyet adok a bűnös érzéseknek, akkor halottá válik maga a lélek is...” („With and Without Christ”: Sandhu Sundar Singh, London, 1929.Co.Cap.).

*

3. beszéd: A fiúnak mi a legtökéletesebb vágya?

(Erkölcsei beszéd: A fiú áhítozása)

Bev.: A családi élet erős összefűző egység. Szülő és gyermek egybetartoznak. Eredetben, szeretetben. „...légy tisztelettel anyád iránt élte minden napján. Gondolj ugyanis arra, milyen és mekkora veszedelmet állott ki miattad, mikor méhében hordozott” (Tób. 4,3-4). Ezért mondja a Bölcs: „Kincset gyűjt, ki megbecsüli anyját; ki tiszteli atyját, örömét leli gyermekeiben. Az amikor imádkozik, meghallgatásra talál” (Sir. 3,5-6). – Mi az égi Atya felé forduló földi fiúnak lélekvágya?

1. Élni az Atyával.

De hogyan?

a) Irányító parancsaihoz idomulva. Ez maga már behódolás. De csak akkor könnyű, ha akár személyes rendelkezéseinek észlelésében (Tíz parancsolat; Krisztus hegyi beszéde stb.) vagy lelkem közvetlen szavában (lelkiismeret) reátaláltam. – **Gandhi** behódol ugyan, de mégis panaszkodik... „Még nem találtam Reá, de áhítozom Utána!” Sőt azt is mondja: „Lelkem állandó szenvedése, hogy még távol vagyok Tőle”.

b) Szeretetével szeretetben egybecsengve. „Nincs édesebb, nincs erősebb, nincs fölségesebb, nincs gyönyörűsegebb, nincs tökéletesebb, nincs jobb az égen és a földön a szeretetnél. Mert a szeretet Istentől származik, és minden teremtmény fölött egyedül Istenben nyughat” (Krisztus köv. III. köt. 5. fej.13.). Ez már tökéletes együttélés a földön. A Gandhi-féle keresők követik a **jót szolgálás** útját, hogy így egybefonódjanak az áhított Atyával. A keresztény misztikusok – a tökéletes kapcsolatot élik a földön. – Törtető lelkek ennek töredékével élnek.

c) Szeretetével örökké összekapcsolódva. És ez a döntő. Ez a célbafutás. A földi élet szent előfutám, amely előrecsendíti a teljes kibontakozás gyönyörűségét, de még nem adja az élet igazi szépségét. – Mit jelent a szeretetkapcsolódás örök csodája? A valóságok **látását**, a **jóság birtoklását** és az **Isten élvezését**. És hozzáteendő: mindez örök. Szt. Pál szerint a földi boldogság a titokzatos Isten bírásának lehetősége, az örök boldogság pedig a vágy valósulása.

2. Vég nélküli életünk együttélése az égi Atyával.

De ha szeretetszálak a kapcsoló láncok, akkor átlépnek a végesség korlátain. A szeretet az Isten lényege. „Akkor majd föl tudjátok fogni az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység, megismeritek Krisztusnak minden ismeretet fölülmúló szeretetét és beteltek Isten egész teljességével” (Ef. 3,18-19).

a) A bennünk élő szeretet is az isteni természetben való részesedésnek valamelyes formája. Mit tartunk a legtökéletesebbnek? A természetfeletti isteni erényt – a szeretetet. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). – Mi ez **mostani** értelmezésben? Az isteni és természetfeletti kegyelemmel belénk öntött erény, amely képesít, hogy az isteni természetnek adományával isteni életet élhessünk. Ez már a földön iniciálja a soha véget nem érő élet boldogságát.

b) De ez fokozódó intenzitású az Isten közelében, a testi élet terhének levetésével az örök hazában. – Miben áll ez? Szent és tiszta látásban és a tökéletes Istenhez simulás boldogságában. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről színre. Most rész szerint ismerek, akkor majd úgy ismerem, amint én is ismert vagyok” (1Kor.13,12). – Nem érzem ez. Ez a testi emberé. Nem tisztán tudás ez. Ez a lelki emberé. Valóságos együttélés – a tökéletes egybecsengés az ég muzsikájával. Ez a fiú élete – az égi Atya kebelén.

Bef.: Az „égi Család” nagy egységébe így fonódik be az ember. Kaczián festőművész így igényeskedik: földi vendégeletünk után egy nagy családban élünk Atyánk oldalán.

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a „tékozló fiú” példabeszédére. Mégpedig úgy, hogy az a gondolat emelendő ki, hogy **lelkének vágyával az édesatyja után vágyakozik**.

b) De reáépíthető az első két beszédben szereplő **Sundar Singh** történetének egyik eseményére is. – Egyik alkalommal arról vitatkozott egy „szunni”-nak nevezett szent életű hinduval, vajon mi váltja meg az embert? A „szunni” azt mondta neki: a megváltásod saját műveiden, tetteiden át történik. – Ő erre Márk 12,30-31 szövegét alkalmazva: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. Ez az első parancs. A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ezeknél nagyobb parancs nincsen” (Mk 12,30-31), így felelt: ha ezt a szöveget életemre alkalmazom, akkor reájövök, hogy köztünk és Isten között az Atya és fiai viszonya lehetséges. Ezért folytatja azután egész életén át azt a munkát, hogy a fiú találja meg az édesatyját!

* *

Beszédlánc tételek-címek

Csak **jelzések**, amelyek elgondolása és kidolgozása **teljesen egyéni** munkát tételez fel. A közölt címek tehát csak **indítószavak**.

I. beszédlánc címe: Az Úr célja az emberrel

1. beszéd: **Lehet-e más, mint önmaga?**
2. beszéd: **De lehet más is, mint önmaga**
3. beszéd: **A boldogság asztalának vendége**
  1. Földön.
  2. Égben.
4. beszéd: **Az Úr földi házának állandó vendége**
5. beszéd: **Az Úr égi házának végnélküli vendége**

*

II. beszédlánc címe: Az Úr indítása a cél felé

1. beszéd: **Minden sejtnek – fejlődést hirdet**
2. beszéd: **Minden vágyunk – tökéletesedést igényel**
3. beszéd: **Minden tettünk – eredményért eseng**
4. beszéd: **Minden törtetésünk – a végnélküliségbe ível**
5. beszéd: **Minden életrezdülésünk – Isten felé lendül**

*

III. beszédlánc címe: Az isteni lakodalom

1. beszéd: **A keresztségi elígéréssel**
2. beszéd: **A Szent Kenyér kiosztásával**
3. beszéd: **A földi élet békés perceiben**
4. beszéd: **A szeretet kiáradó bőségében**
5. beszéd: **Az Isten és ember örök szeretetkapcsában**

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

Röviden arról zeng a „kis liturgia”: Isten az Úr, Akihez bátran fordulhat és Akinél biztosan segítséget talál az Úr törvényei szerint élő zarándok. – Lássuk most ennek a nagy és biztató igazságnak

részletezését.

1. (Introitus) beszéd: „Én vagyok az Urad!” (Dogmatikus beszéd: Isten – Urunk)

„Figyelj, népem, tanításomra, hajtsd füledet szájam igéire” (Zsolt. 77,1).

Bev.: A keresett Úr szavát zendíti meg az Introitus szövege. A földről a kereső emberek hangzavara hallatszik, és erre felel az ég, hogy irányt találjon a föld embere. – Mit mond a kutató embernek az ég?

1. Parancsolód és Atyád vagyok. Az Isten képe az **Erő** és a **Szeretet** együttese. A Teremtő Isten – mindennek alkotója és szerető Atyja – az ember Üdvözítője.

a) Benned szól – törvényem. Ez tehát az a jóságos közlés, amely lehetővé teszi, hogy az ember az Isten útjára találjon. Ezért mondja az apostol: „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20). Csendes elmerülésben keresd ezt a hangot...

b) Decalogusban és Egyházamban szól élő irányításom. Biztosan, de halkán szól az Úr a természetünkben, de **hallhatóan** és **kifejezetten** a „Decalogus”-ban és az Egyház szavában. Hűséges légy ezek felfogásában. „Aki titeket hallgat, engem hallgat...” (Lk 10,16).

2. De uralmam mellett állandóan meghallgatód maradok. Itt azzal a gondolattal kellene indulni, amelyet a „**deisták**” mondanak: „Isten teremtett, de Isten magára hagyott”. Ezzel szemben a **személyes** Isten képe rajzolódik:

a) Látom ugyan küzdelmeidet. Az Isten **személyes** léte – az ember **személyes** életének ismerője. Ezért mondja Izaiás: „...Ezt üzeni az Úr, atyádnak, Dávidnak Istene: Meghallgattam könyörgésedet és tekintetbe vettem könnyeidet...” (Iz.38,5).

b) De várom alázatos kérésedet. Az Isten mindenhatósága a képére teremtett embernek Hozzá emelkedését várja. „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2).

c) És adom égi segítségemet. Az Isten atyai Szeretete a véges személy (ember!) felé való szerető megemelője. Olvasd csak: „Eredj vissza s mondd Ezekiasznak, népem fejedelmének: Ezt üzeni az Úr, atyád, Dávid Istene: Meghallgattam könyörgésedet s tekintetbe vettem könnyeidet...” (4Kir. 20,5). „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak” (Mt 7,7).

Bef.: Fordulj Felém – hallgatással, fordulj Felém – könyörgéssel, és én megsegítlek –szeretettel.

2. (Introitus) beszéd: „Én maradok Urad – mindörökké” (Dogmatikus beszéd: Isten örök Urunk)

Bev.: Az ember legnagyobb szomorúsága a halál fenyegető kopogtatása... Életet keres az ember, és elmúlást jelez a halál... Szinte azt mutatja, hogy még az Istenatyától is megfoszt a kegyetlen „arató”. – De hogyan vigasztal meg az égi Atya?

1. Urad maradok mindörökké.

De bontsuk csak részekre a tételt és ilyen igazságokat találunk:

a) Tőlem jöttél... Így Urad voltam. Ezt mondja az Írás: „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta” (Sir. 17,1). „...úgy mond az Úr. Íme amilyen az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben, Izrael háza!” (Jer. 18,6).

b) Velem éltél... Így Urad vagyok. Ez az Ószövetségben így hangzik: „Felállítá az udvart is, a hajlék és az oltár köré és feltevé bejáratára a leplet. Mikor aztán minden elkészült, befedé a felhő a bizonyosság sátrát s betölté azt az Úr dicsősége” (2Móz. 40,31-32).

c) És eldob-e az isteni Szeretet? Soha! Ezért mondja a Mester: „Íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig” (Mt 28,20). Majd ezt mondja: „Nem mondom hétszer, hanem hetvenszer hétszer (kell megbocsátani: Mt 18,22). Ennek erejében – Velem maradsz mindörökké.

2. De milyen leszen az életben maradás? Az isteni tétel így hangzik: Te fiam maradsz mindörökké.

Keressük csak: mi ennek belső tartalma?

a) Az Úr örök léte – világos. Léte, dicsősége örök. Ezt zengi a Zsoltáros: „Mert bőséges az ő ir-

galma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,2).

b) Az ember végnélküli léte – ködös. A Mester ígérete folytán kezd világosodni: „Én vagyok a föl-támadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26).

c) De az „istenfiúság” kegye folytán az Atya és fiú szeretetkapcsa – végnélküli és csillanó. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ezért mondhatjuk boldogan: „Örvendeztem, mikor azt mondották nekem: az Úr házába megyünk” (Zsolt. 121,1).

Bef.: Így tehát nemcsak „birtokállomány” maradok, hanem Szt. Pál szerint „örökös”. „...örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

*

1. (Oratio) beszéd: Hogyan juthatunk az egek Urához?

Bev.: Magunk munkája, vagy Istenatyánk segítségével végzett munka juttat-e az egek Urához? Feltétlenül kell az Istené, hogy így diadalmas legyen az emberé. – Mit kell tehát kérnünk Istentől?

1. Az akadályok leküzdésében segítsen.

A könyörgő ima első hangzása az életakadályok eltávolítását kéri. Ilyen akadályok ugyanis vannak körülöttünk.

a) Ezeket látjuk – életünk külső útján. Tudatlanságunk, neveltetési hiányosságunk, nehéz életkörülményeink, szociális gondjaink – a lelkiség akadályai...

b) Ezeket érezzük – belső gyengeségeinkben és kísértéseinkben, Sőt ezt is olvassuk a **jószándék** gátló tényezői között: „...el akartunk menni hozzátok, én Pál, ismételten is, de a sátán megakadályozott” (1Tessz. 2,18).

c) Ezeket ismerjük – múlt bűneinkben. A múlt ugyanis kötő és csábító erő. Vigyázzunk, hogy felevenedve – ellenségé ne legyen. „Gonoszságomat elismerem, és bűnöm előttem van szüntelen” (Zsolt. 50,5).

2. Így azután életünk tiszta látással – előrelendüljön.

Az úttörő munka Keresztelő Szt. János szerint is – előkészület. „A pusztában kiáltónak ez a szava: készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Mt 3,3). De a további haladásra is ki kell kérnünk az ég áldását.

a) Ez pedig – a tiszta látás kegye. Lelkünk sóhaja legyen: „Uram, kérte, hogy lássak” (Lk 18,41). – De ez a fényvetés sugárkévét dobjon – az örök élet ösvényeire!

b) Ez pedig – az erős akarat kegye. Legyen elhatározó az akarat, de nyerjen erősítést az isteni kegyelemből. Jól jegyezd meg: „Már nem mondalak titeket szolgáltnak, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátainknak mondalak titeket, mert mindent tudtul adtam nektek, amit Atyámtól hallottam” (Jn 15,15).

c) Ez pedig – az állhatatos kietartás kegye. Az elhatározás – életirányt ad, az isteni kegyelem – a **cselekvésben** segít, de az állandó kietartás (perseverantia finalis) különös kegyelem. Péter is elbukott. „Ő azonban tagadta: „Nem tudom és nem is értem, mit beszélsz” (Mk 14,68). De ennek a Péternek adatott az állhatatosság kegye. „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,31-32).

Bef.: Ezeket kérjük, mert ezekkel áldva – Istent és örök életet találunk.

*

1. (Graduale) beszéd: Szeretetem jele – imádságom

(Erkölcsei beszéd: Az ember Isten iránti szeretetének jele)

„Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2).

Bev.: Az égi Atya jószágára mi az én válaszom? Ezt azért kérdezem, hogy lássam feladatomban és

teljesítem kötelességemet. – Mit tesz tehát a háládatos ember?

1. Egekbe száll alázatos imádsága.

Az emberteremtés reádöbben az égi Atya jóságára és **személyes** lélekrezdüléssel emelkedhet az egek világába. Mi ennek módja?

a) Feltárja lelkét és a szellem szárnyalásával egekbe ér... Ez – alanyi mozzanat. Köszönet, dicséret és kérés... Mindhárom szellemi emelkedés, és emberhez méltó és Istenhez juttató. Ezért mondja az Írás: „Dicséretet mutass be áldozatul az Istennek, és teljesítsd fogadalmadat a Felségesnek” (Zsolt. 49,14).

b) Feltárja lelkét és – a szellemi találkozás után – egeből veszi a lélek kegyelmét. Jól jegyezd meg: „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17). Sőt azt is őrizd lelkedben, hogy a legnagyobb kegyelmet így adja az Úr: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

2. Isten oltára előtt illatozik lélekvirága.

Ez a gondolat pedig azt jelenti, hogy az imádkozó ember **életvirágot** juttat Isten oltárára. De miért van ez így?

a) Mert az ima – a lélekvirág: alázat... (árvácska), tisztaság... (liliom), szerénység... (ibolya), szeretet... (rózsa). – Látszólag mindez jelkép, de a szónak színezése szónokian – **valóságnak** mutathatja be.

b) Mert a lélek virága – Isten örök dicsőítése. Az életben ugyanis Isten kegyelmének felhasználása nyomán fakad ki az életvirágzás. De ebben a **dolgozó** és a **fáradozó** – maga az ember. Azért mondja az apostol: „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1). Az együttdolgozás pedig **behódolás**, a behódolás pedig **Isten dicsérés**.

Bef.: Ismét kérdezem: hogyan felel tehát az ember az isteni jóságra? Egekbe szálló lélekimával, amely tudatossá teszi Isten iránti hódolatát és biztosítja számára az Isten szeretetét.

2. (Graduale) beszéd: Szeretetem jele – áldozatom

(Erkölcsi beszéd: Isten iránti szeretetem második jele: áldozatom)

Bev.: De csak szóval emelkedem az égi Atyához? Ha csak az **ima** volna szeretetünk jele, akkor kevés volna a lelkem átadása. – A jóakaratot tanúsító ima mellett Isten iránti szeretetemet az **áldozatos élet** tükrözi. – Mit teszek tehát?

1. Minden földi javamat – Neki áldozom.

Ha megfigyeljük saját magunk életmozgását, akkor reájövünk, hogy **begyűjtő, felhasználó és gyarapító** lények vagyunk. Így tehát az élet alaphangja így cseng: az első személy „én” vagyok. – Ez is isteni hang; csak arra ügyelj, hogy túlzó, másokat elnyomni akaró végletekbe ne törjön.

a) Figyelj azonban arra, hogy javaidat áldozatul tudd hozni – Istennek. Tőle vetted, áldozatul Neki ajánld! Jól jegyezd meg: „Kedves az igaz áldozata; meg nem feledkezik az Úr az ő emlékeztető áldozatáról” (Sir. 35,9). – Lehetett ez – anyagi áldozat (őszövségi állat, gabona stb. áldozat). De lehet most is – Isten dicsőségére adott **anyagi** áldozat (templom, szegények, kultúra stb. javára hozott áldozat). Ez a szeretet lelkületének eredménye. Ezt dicsőíti Dániel: „...fogadd kegyesen megtört szívünket és áldozatos lelkünket!... olyan kedves legyen előtted ma a mi áldozatunk, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,39 és 40).

b) De figyelj arra is, hogy a felesleges mellett – a szükségesből is áldozzál. – Ezt dicséri a Mester: „Bizony mondom nektek: Ez a szegény özvegy többet dobott a perselybe, mint a többiek...” (Mk 12,43). Ez a hősi lelkület folyománya.

2. Életem teljét is Neki ajánlom. De a földi értékeimnél nagyobb **önnön életem** teljes tartalma. – Mi volna ennek felajánlása?

a) Az élet egyetemes felajánló áldozata. Lehet ez a **napi jószándékok** felkeltése... Ilyen formában: mindent Isten nagyobb dicsőségére! De lehet ez a lelki kincsek feláldozása (lelkekért, a földön élőkért és a szenvedő lelkekért).

Végül lehet ez az **egész élet** feláldozása (papi, szerzetesi élet).

b) Az áldozatos életértékesítés pedig – teremtő áldozat. Itt tehát olyan **eredményről** van szó, amely az áldozatos élet gyümölcse. Az önzetlen és tiszta élet vállalása nem lehet egyszerű elégés, vagy terméketlen kórószállá silányulás; ez az áldozat **mások lelkét átnemesítő munka** és így **isteni életet szülő** szent szolgálat (generatio vitae supernaturalis). Ez az áldozatok áldozata – ember részéről.

Szinte azt mondom: mintázása az örök Áldozatot bemutató Krisztus művének. „...mennyeivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk!” (Zsid. 9,14).

Bef.: Áldozatunk lehet tehát – Isten-tisztelet, de életáldozatunk lehet: lelki életet szülő szolgálat.

*

1. (Offertorium) beszéd: Éltető erőm az Isten

(Erkölcsi beszéd: Mi az ember erőforrása?)

„Ha szorongások között járok is, megőrzöd életemet; elleneim haragjával szemben kinyújtod kezdet, és jobbod megszabadít engem” (Zsolt. 137,7).

Bev.: Az élet útján haladva úgy jár az ember, mint Illés próféta... Elfárad és keresi az erőt adó eledelet. „...Ekkor íme az Úr angyala megérinté (Illést) és mondá neki: Kelj fel s egyél. Odatekint s íme egy hamuban sült lepény és egy edény víz volt a fejenél; evék tehát és ivék s ismét elaluvék... Ő félkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven éjjel és negyven nap mene, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,5-6 és 8). – De kérdezzük csak: hogyan telíti a mi életünket lélek-erővel az édes Üdvözítő?

1. Földi zarándokutamon újjáteremtő erőm az Isten.

Azt mindenki tudja, hogy Istentől jöttünk és Vele élünk. De elevenen követelődő kérdés: mi módon áll mellettünk az életúton az Isten?

a) A szellemi lélek adományával... Tárgyi adomány ez, amelyet eléggé meggyengít a gőg... „...olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt. Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vön a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék” (1Móz. 3,5-6). De méginkább a büntetés, amely így hangzik: „Arcod verejtekével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, melyből vétettél – mert por vagy és vissza kell térded a porba!” (1Móz.3,19).

b) De ezt az elsőt **törölte** a Mester. Olvasd csak Szt. Péter szavait: „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

c) Sőt az emberi életet **istenivé** alakította a Megváltó. Olvasd csak az apostol levelét: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. De életem végén hazasegítő Atyám az Isten.

Kérdezd csak: merre tart az emberi élet útja? – Látszólag a földi kibontakozás felé, valóban pedig az örök élet réve felé...

a) Atyánk lakóhelyet készít számunkra – az égben. Ezért látszat csak a halál, az igazságot ez a ki nyilatkoztatás hirdeti: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Ennek a lakóhelynek birtoklása az ember életének örök vágya és boldogsága. Ezt keresi az ember – az evangéliumi ifjú szavával: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). Ezt ígéri a Mester – a szeretet jóságával: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26). És ezt érheti el az ember – a kegyelemmel való együttműködés munkájával. Ezért mondja az apostol: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam; a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Légy boldog ember! Illés próféta csak hamuba sült pogácsát kapott, te pedig az Úr teljes erejét veszed (Szent Kenyér, isteni természet kegye!)!

2. (Offertorium) beszéd: Biztos védópajzsom az Isten

(Erkölcsi beszéd: Védőm az Isten)

Bev.: Az emberi élet **alakuló** és **egyéni erőfeszítéssel is bontakozó** valóság. Alapot ad az Isten (természetes és természetfeletti kegyelem!), de munkát végezzen az ember. „Föülről, a világozság

Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak.1,17). – De a bontakozó életben mit ad nekem az Isten?

1. Védelmet adsz – ellenségeim ellen.

Az életbontakozásnak segítő tényezői és gátló adatai is vannak. A segítő – lendítő tényezők, a gátlók ellen azonban küzdenie kell az embernek.

a) De mik ezek? A gyenge természetem. Lehet: hatalomvágy, ösztön, gőg, a külvilág csábító muzsikája. Lehet ember és anyag. A gonosz lélek csalókás kísértése. Lehet lélekben csábító vagy érzékelhetően csalogató.

b) És hogyan segít védelemmel az Isten? Erőt ad – a kegyelem lendületével. „Elég neked az én kegyelemem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” /2Kor. 12,9/. Erőt ad – a külvilág értékeinek helyes „leértékelésében”. Erőt ad – a kísértés leküzdésére. Még a legerősebb ördögi kísértésre is módot ad a Mester mondván: „...egy ördögtől megszállott némat hoztak eléje. Mihelyt az ördögöt kiűzte, megszólalt a néma” (Mt 9,32-33).

2. Harci pajzsot adsz – lélekmunkám végzésében.

Ez több, mint az ellenség elleni védelem. Az csak – negatívum volna. És mi a pozitívum? A **felerősödés**, amely lélekdiadalra segít.

a) Megmutatod a helyes életfeladatot. Ez az életút helyes látása: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

b) Megadod a dolgozás lehetőségeit. Ez már a testi és lelki erők birtoklása, hogy ezek érvényesítésével bontakozzék az életem szépsége.” Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

c) És velem együtt biztosítod annak sikereit. Ez már a **személyes kapcsolat** kegyelme. – Akar dolgozni a lelkem, de reám is áll ez a megállapítás: „A lélek ugyan készséges, a test azonban gyöngé” (Mt 26,41). – És mit tesz szent lelked? Mellém állsz személyes szeretetteddel, és így **Veled mindent** tehet a lelkem. Igaz ez a tétel: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5). De boldogító ez a szent ígéd: „A hívőket ezek a jelek fogják kísérni: Az én nevemben ördögöt üznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik kezüket és azok meggyógyulnak” (Mk 16,17-18).

Bef.: Ki tehát az Isten – számomra? Védőpajzsom – az ellenséggel szemben és lelki felerősödésem – az élet diadalmas küzdelmében.

*

1. (Secreta) beszéd: Mivé legyen mai áldozatunk?

Bev.: Az áldozat – felajánlás, de az áldozat elfogadás – isteni kegyelem. Mivel pedig felajánlás a mi áldozatunk, azért lelkünk igazi zsengeje a mi „ajándékunk”. – Hogyan kellene szentül hozni áldozatunkat?

1. Legyen lelkünk igazi „zsengeje”.

a) Szent megindulás. Legyen ennek első mozdulása ennek az intelemnek követése: „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében s öltöztök magatokra az új embert...” (Ef.4,23).

b) De gazdag, a földieket és lelkieket magába záró felajánlás. Legyen mindenünk Istenhez térő, hiszen mindenünk Istentől eredő! Egész életünket járja át ez a zsoltár: „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2).

2. És így legyen életünk üdvösségünk elnyerője.

Az életünk tömjénáldozata – végül az élet igazi értékének elérési eszköze.

a) Legyen tehát – a kifejlett élet lendítője. Az állandó jóakaratra, keresésre gondolj!!

b) Legyen végül – örök életünk szent biztosítója. Az örök cél szolgálatára gondolj... Váltsd át a földieket – az örök élet „aranyává”. Jól jegyezd meg a Mester szavát: „Szeresztetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak titeket az örök hajlékba” (Lk 16,9).

Bef.: Legyen **ilyen** az áldozat, és áldott lesz az áldozatot bemutató.

*

1. (Communio) beszéd: Parancsaid – életutak (Erkölcsei beszéd: Az emberi élet iránymutatása)

„Te azt parancsoltad, hogy rendeleteidet gondosan meg kell tartani. Bár arra irányulnának utaim, hogy megtartsam törvényedet!” (Zsolt. 118,4-5).

Bev.: Az életút keresés – az emberi lélek ősi megnyilvánulása. Minden ember „kereső”, de sokirányú az eltévelyedés... De van-e biztos útjelzés, amely az igazi élet taposására vezetne? – Isten nem hagyhatott bizonytalanságban – zúgja az értelem. – Mik tehát az Isten jelezte nyomok? – kérdezi az ember.

1. Mutató jelek – a haladásra.

Ez a tétel azt mondja: jeleket adott és hagyott az Isten, hogy azokat észlelje és kövesse az ember. – De mik ezek?

a) Az ősi természet sűrgető szava... „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye a szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önítélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti” (Róm. 2,14-15).

b) Az isteni kinyilatkoztatás szava... „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23) (Decalogus, egyházi törvények).

c) A Mester egyenes tanító beszéde. „A szűk kapun lépjetek be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, – bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,13-14). Ennek jelentősége így fogalmazható: az áldozatos élet az igazi és Isten tervezte emberi élet. A Mester útja ez vala: „Ő keresztjét hordozva kiment az úgynevezett Koponyahelyre...” (Jn 19,17). Az ember életútja ez legyen: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl a keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23)

2. De személyes segítők – a haladásban.

a) Isten nemcsak irányt mutató – útjelző.

b) Hanem Isten állandó mellettünk haladó – szerető útítárs.

Bef.: Még az „utolsó szentáldozás”-ban is ezt mondja az áldoztató: „Accipe, frater, **viaticum**...”

2. (Communio) beszéd: Parancsaid betartása – életutunk megtalálása

(Erkölcsei beszéd: Isten törvényének betartása)

Bev.: Mit tegyen tehát az ember, hogy Isten útjain haladjon? Talán az a kielégítő felelet: ne csak hallgassa, hanem kövesse az Isten útmutatását. Ezt csengeti ez az isteni szó: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak... aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). – Mit biztosít tehát a törvények betartása?

1. Biztos irányt ad – a földi úton.

Otthonunk a föld, amely az örök hazába szállás **támasztó pontja**. Innét indulunk – földi vonatkozásban és itt szerelődünk fel – lélekértelmezésben. Mit nyer tehát a törvény hódolatos?

a) Helyes életútjárást – a földön. Az Úr ugyanis ezt adta: „Eligazítlak a bölcsesség útján, és vezetek az igazság ösvényein” (Péld. 4,11). Az isteni törvény ugyanis: „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” /Péld. 6,23/.

b) Isten gondolta életbontakozást – a fejlődő életben. Ennek alapja – „Ti keressétek elsősorban Isten országát és annak igazságát” (Mt 6,33). És ennek lendítője – az isteni kegyelem. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

c) Végül pedig életmegszentelődést -az istenivé nemesedés munkájában. Ez pedig annak az életformának boldog birtoklása, amelyet így jellemez az Írás: „Mindannak azonban, aki befogadja, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). És: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Az „Igazság” megtalálását biztosítják -az örök otthonban.

De a törtetés és előrefutás meddig terjed? Elégséges-e azt mondani: eljuttat a megnyugvó élet végpontjához, a sírhoz? Az Isten terve sokkal többet akar és biztosít. – Hová juttat az Isten törvényeinek hűséges életté alakítása?

a) Feltárja előttünk az örök élet kapuját. Jól jövendőli Dániel: „Akkor az értelmesek ragyogni fog-

nak, mint az égboltozat fénye, s akik igazságra oktattak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok” (Dán. 12,3). – És igaz lesz reánk nézve is a Zsoltáros ujjongása: „Tárujlatok föl, hatalmas kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya! (Zsolt. 23,7).

b) Gazdagon ékítve köszönti az élet Bíróját az életben szerzett erényekkel: „Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35).

c) És boldogan veszi az égi Atya szeretetének jutalmazó ítéletét: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). Azt az ítéletet, amelyben az apostol így reménykedik: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-)/.

Bef.: És ha megtaláltam az Isten jelölte utat?... Akkor boldog szolgálattal taposom a földet és biztató reménnyel várom és bírom az eget.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Mit adjon nekem a mai szent Áldozat?

Bev.: Az áldozatbemutatás után kérdezem: milyen lélekkel távozzunk a szent helyről? A felelet **ne** szó legyen, hanem a pap imájába kapcsolódó kérdés. – Mit kérjünk?

1. Tisztítsa meg lelkemet a bűnök szennyétől.

Az Áldozat bemutatása után alázkodva kérjük a következőket.

a) Temesse – az elkövetett bűnöket. Ez – lélektisztulás. Ennek eredménye: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

b) És gyengítse – a bűnös hajlamokat. Ez – felerősödés a későbbi küzdelemre. Gyenge az ember akarata és jót akaró elhatározása; de erős lehet az Isten kegyelmével való felvérteződés. „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9).

2. És óvja meg lelkemet az égiektől való elszakadástól.

A lelki ember sohasem felejtheti el a Zsoltáros énekét: „Ujjongva zengjétek, igazak, az Úrnak; a jámborokhoz illik a dicséret” (Zsolt. 32,1). Így tehát arra kell tölnie, hogy **sohase** szakadjon el az Úrtól. – De mi teszi ezt lehetővé?

a) Az Úr parancsainak hűséges követése vezetett az Úrhoz. Felfigyeltem az Úr szavára... Lelkem hangja lett: „Ekkor eljőve az Úr és odaállta és szólította, mint ahogy másodszer szólította: Sámuel, Sámuel! Mondá erre Sámuel: Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10). De követtem is szavát. Éreztem, hogy lelkemben csengett az Úr válasza: „Jól van, te hűséges, derék szolgál!...” (Mt 25,21).

b) Az Úr parancsaihoz való hűséges ragaszkodás kapcsoljon állandóan az Úrhoz. – De most továbbra is kérdés is fakad lelkemből. Ha ugyanis **ilyen volt** lelkem a múltban, **legyen ilyen** kegyelemfolytatás a jövőben is. – Alakítom a jövőt, kérem hozzá áldó kegyelmedet!

Bef.: Mikor leszek boldog az életemmel? Akkor, ha az Úrnak bemutatott isteni Áldozat erőforrása lesz az életemnek és példaképe tevékenységemnek. „Hiszen erre kaptatok hivatást, mert Krisztus is szenvedett értetek, példát hagyva nektek, hogy nyomdokaiba lépjétek” (1Pét. 2,21).

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi evangéliumi szöveghez írt beszédek

A napi evangéliumi szöveg így szól: „Jézus azután példabeszédben szólt hozzájuk: „Hasonlít a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt rendezett fiának. Elküldte tehát szolgálait, hogy hívják a meghívottakat a menyegzőre. De azok nem akartak jönni. Erre más szolgálkat küldött: Mondjátok meg a meghívottaknak: Elkészítettem a lakomát, ökreimet és hizlalt állataimat leöltem, minden kész. Jöjjetek a menyegzőre! De azok nem törődtek velem. Elmentek, ki majorjába, ki meg keresete után. Mások pedig megfogták a szolgálkat, megverték, sőt meg is ölték őket. Amint a király ezt meghallotta, haragra lobbant. Kivezényelte hadseregét, a gyilkosokat fölkoncolta, városukat pedig fölégette. Aztán így szólt szolgáljaihoz: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak méltók rá. Menjétek ki tehát a ke-

resztutakra, s akit csak találtak, hívjátok a menyegzőre. A szolgák kimentek az utakra és összegyűjtöttek rosszakat és jókat, ahogy jöttek, úgy hogy a lakodalmas ház megtelt vendégekkel. Mikor a király bement, hogy lássa a vendégeket, észrevett egy embert, aki nem volt menyegzős ruhában. Barátom, szólította meg, hogy jöttél ide menyegzős ruha nélkül? Ő hallgatott. Erre a király megparancsolta a szolgáknak: Kötözzétek meg kezét-lábát, s dobjátok ki a külső sötétségre! Ott sírás és fogcsikorgatás lesz. Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak” (Mt 22,1-14).

Ennek az Evangéliumnak rövid tartalma: menyegzős házába hív bennünket az Úr. – Így tehát szólni lehetne általában – az **Úr hívásáról**, majd az embert érintő **isteni tervekről**, továbbá az **isteni vendégségről**, a **vigasságról**, az **isteni ítélekezésről** és végül az **isteni szeretetről**. – Lássuk ezeket most egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az Úr hívásáról

1. beszéd: Az Isten hívó hangjai

(Isten hívásai)

Bev.: A felfigyelő ember észreveheti, hogy mezők lilioma, kankalinja vagy igénytelen nefelejcsje a tavasz titkos dalára felébredve szíromba bontakozik. – Ilyen **hívó** szavakra rezonálnak a „fanénikék”, az „állatstevérké” és a csillagok világa is... Minden hódolatosan indul a „nagy Hatalomnak” a **fizikai** halláshatáron túlról induló szavára, **hívására**... De azután kérdésként tódul ajkunkra: ha mindez így van, akkor mit tesz az ember, akit „fiának” mond az ég Ura? – Szól-e hozzá is az ég Ura, és hogyan felel reá a föld gyermeke? A felelet ez: hívogatja őt is, csak az a különbség, hogy az ember életében az **önkéntes odahajlás, lelki tökéletesség** lesz a meghódolás külső jele. – Hová hív – a mai Evangéliumra gondolva – minket az égi Atya?

1. A lelki teríték asztalához...

Az ember élete nemcsak anyagi erőfelvétellel gazdagodik, hanem a lelki élet asztalához is igényeskedik. Azt akarja a Mester, hogy lélekben is gazdagodjék az ember.

a) Mi ez az asztal? Egyszóval: a **tudás asztala**. – Elhessegetem lelkem elől a Bacchus–Venus hívogató szavát, amely **csak** a testi élet teritékeit kínálja. Még „Gea istenasszonyt” is oldalt állítom, amely az eledelék bőségét mutatja... Nem azért, mert ezek nem kellene, hanem azért, hogy felhívjam a figyelmet arra az asztalra, amely a **lélek eledelét** teríti számunkra.

b) Mik a **lélek eledelét**? – Mivel felírása azt mondja, hogy a „tudás asztala”, azért olyan eledelék a teritékek, amelyek a szellem megfeszülésével lesznek eledelék. – Ilyenek az álarcban takart kincsek sorozatai, a világ rejtélyei, az életrejtélyek, amelyek titokzatosan meghúzódnak az emberi szemek elől, de amelyek kutató fáradozás után az emberi szellemnek „eledelév” válnak...

c) És az **asztal népe**? – Mindazok, akik áldozatosan dolgoznak a tudós kutatásának világában. – Ők az **isteni küldetés** parancsának hódolva a leplezés munkájával akarják teljesíteni hivatásukat és az ismeret kincsével akarják telíteni a maguk s mások lelkét... És **mi** a **terítékélvezés**? Az igazságok leplezése és értékesítése. – **Hol** történik ez? A tudomány csarnokában, a laboratóriumokban. És kicsoda tehát az ide „letelepülő”? Egyszóval ez a felelet: a „homo intelligens”. A kutató tudós. – **Miért** dolgozik? Csak a hasznosítás kincséért (Comte A.)? Nem, a **szellem erejének** diadaláért. Mégpedig vagy magáért az **emberi** szellem diadaláért (Lucifer, első ember, gögösen öntelt ember, Babel művelői...), vagy pedig az **Isten** fenségének elismeréséért és dicsősége zengéséért.

2. De a „lelki teríték” után odavágyakozik a szellemi teríték asztalához.

Ez pedig azt jelenti, hogy az értelmi erők érvényesülése után a szellem szárnycsapásaival az égiek világát igényli az ember. Ez nem a „mesék fantasztájának” törtétese, hanem az égi Atya adta örök igények érvényesítési lendülete.

a) Mi a **szellemi teríték** asztala? – Egyszóval: a végnélküli élet igényeit kielégítő „életasztal”. Nem földi vonatkozású – a **célt** tekintve. Csak annyiban földi, hogy **itt** léssen „ennek az asztalnak vendége” a föld zarándoka.

b) Az asztal **eledel** – a pogányok szerint: ambrózia és nektár. Végül mégis csak földi eledel és élvezet; de a Mester szerint a **szellemi táplálék Maga az Isten**. Belőle él végnélküli boldogságot az ember. „...népedet angyalok eledelével tápláltad, és fáradság nélkül készült kenyeret adtál nekik az égből, melyben minden gyönyörűség megvolt és minden íz édessége” (Bölcs. 16,20). – **Előképe** az ol-

tár asztalnak, ahol szent jelek (kenyér és bor) mellett töltekeznek a föld embere. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,54).

c) Majd itt is kérdezhettém: kicsoda a „letelepülő”? Ez a rövid felelet: a **„homo spiritualis supernaturalis”**. A szellemi, a természetfeletti kegyelemmel gazdagított isteni ember. Ez már a templom oltárlépcsőjénél is letelepszik. Az utolsó vacsorát ismételve táplálkozik a „Szent Kenyér és Bor” erejével... Ide már **tiszta lélekkel** lép az ember. Azért, mert eszi az Ő testét és issza az Ő véré... Ezt pedig csak az „angyali lelkek” ízlelik és értékelik. – Maga a **terítés** – a papok munkája – Krisztus parancsából. „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Amit azután földön kínál, az „templom asztala”, azt az örök életben Krisztus maga készíti számunkra. Már a földön megígérte: „Atyám házában sok hely van... megyek, hogy helyet készítssek nektek” /Jn 14,2/. Tanításaiban sokszor megismételte... Különösen példabeszédeiben ismételtette (királyi vendégség, esküvő stb.) – Végül a „szem nem látta, fül nem hallotta” szöveggel (1Kor. 13,12) ennek titokzatos nagyságát és boldogságát szemléltette. – Így tehát az „Isten országa” végül is az élet országa. Nem pihenés és nyugalom. Ez hindu gondolat. A mennyek országa az élet tökéletes érvényének csodavilága. Az „élet országa” **pihenés – a földi gondoktól, de tevékeny élet** – az Isten színe látásában! – Az igazságok igazsága így csordul ki az ajkamon: **állandóan töltekezünk végtelen Istenből igazság, szépség és jóság vonalán!** – Erről ezt olvashatjuk: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre, most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismertem vagyok...” (1Kor. 13,12).

Bef.: Most pedig kérdezzük: mivel zárhatnók a mai beszédünket? Legyen egy igen egyszerű ima, amely így szálljon az Úrhoz: Övön távol a **teljes anyagi gondolkodástól** és így a kizárólagosan „anyagi asztal” igényétől! Mentsen meg tehát a **„homo terrestris”** szomorú árnynemzedékétől!... Mert mik ezek az emberek? Hasonlatban szólva: „árnyvirágok szíromtalan alakjai” vagy „pompanélküli terebélyesei”... „lapulevelek”, amelyeknek mindenre nehezedő levelei elpusztítják a mezők és rétek életvirágait... Testvér, hallgasd az **Úr hívó szavát** és légy **értelmes** és **természetfeletti** lény, légy Isten fia! Dolgozzál úgy, hogy ez az eredmény örök értékű legyen Isten országában!

*

Ez a beszéd reáépíthető arra a történelmi példára, amely a **kölni dóm** építkezéséhez fűződik. Az építkezés alatt az egyik látogató csodálkozva nézte azt a gondos munkát, amellyel a kőfaragó a toronyra helyezendő művészien cizellázott köveket faragta. – Hová kerül ez a nemes és művészi darab? – kérdezte ő. A torony csúcsára – felelte a faragó. – Ejnye, ejnye, kár ekkora munkáért, hiszen ott **senki sem látja**. Uram, én nem embernek, hanem Istennek dolgozom! – volt a válasz. – Lám! Az isteni kegyelemmel átitott lélek mindig mindent és teljesen Istennek készít! Íme! Az ember érdemesnek látszik a megváltásra (vannak hozzá alapfeltételek!), és megváltás után vezetett kegyelmi élete **ilyen munkássá** nemesedik.

*

2. beszéd: Az élő visszhang

(Erkölcsi beszéd: Isten szavának visszhangja)

Bev.: Tihany legendái között szereplő szellők dalai mellett ember-figyelte valóság a híressé vált visszhang. Ember szól, és hegyek verik vissza kiáltó vagy dalos hangját. – De a visszhang csak hangrezgés. Nagy kérdés: vajon milyen visszhangot ad az ember felé kiáltó Isten szava? Mégpedig azért, mert ez is hang és visszhangot váró kiáltás...

1. Hallgatva hallgatom – szavát.

Az emberi természetnek alapvetően jellemző vonása: a felfigyelés. Minél finomabb a felfogókészülék, annál pontosabb a befogadás (rádió készülék).

a) Felcsendülő szó – az Isten szava. Hol csendül valóban? Magában a **természetben**. Annak titkos és néma(?) törvényei beszédes zsongások. Ezek is irányt diktálnak! Milyet? A fejlődés törvényét (magból virág stb...), a napsugár befogadását (napraforgó példája), célbatörés elevenségét. Ebből is tanulhat az ember. De cseng azután a **lelkedben**. Ezt a **közvetlen tanítás** (élő kinyilatkoztatás, közlés) alapozza. – Majd lelked mélyén az Isten közvetlenül is csendíti! Figyelj erre is ember! „Fiam, őrizd meg szavaimat, rejtse magadba parancsaimat! Fiam! Tartsd meg parancsaimat, akkor élni fogsz, és ta-

nításomat, úgy, mint szemed fényét! Kösd ujjaidra, írd szíved táblájára!” (Pél. 7,1-3). – Ezt az igazi tanítást: a **magány** adja (elmélkedés, visszahúzódság)! Lásd a remetéket életét!

b) Figyelő legyen az ember hallószerve. Mire? Minden isteni orgonabúgásra, finom dalra. Figyelj fel ember – Vass J. szép mondása szerint – „a természet nagy orgonáján muzsikáló égi Atyádra”. Mégpedig örvendetes legyen a lelked a befogadásban. Hogy is ne lenne, mikor Isten dalát hallod! Beethoven éneke a szférák dalát csendíti: „Imádunk Téged, nagy égi Teremtő!” A természet és kinyilatkoztatás fenséges muzsikája, Isten éneke az ember felé. Örvend neki és Vele az ember! És azután legyen életed diadalmas a belekapcsolódásban. Ne menjen el Isten dala nyomtalanul drága lelked felett. Valóban ugyan nagy örömmélny, de ez **ne legyen** befejezés, hanem kezdet. Öröm, élet és diadalmas életkezdés. Olyan, mint a nagy Lohengrin nyitány megrázó **első és finomnál finomabb akkordok után következő bekapcsolódás**. Hegedűk, fuvolák, dobok, sípok együttesével bontakozik ki az egész „nyitány”. Élő hangszerei az Istennek! Legyetek Isten ütemének átvevői és élethúrokon muzsikálói!

2. Dallal dalolom vissza égi melódiáját!

„Énekeljete az Úrnak új éneket, énekeljete az Úrnak, országok mind! Énekeljete az Úrnak, áldjátok nevét” (Zsolt. 95,1-2). „Az Úr az én erőm és dicsérő éneke” (2Móz. 15,2). – Aki átveszi az isteni alaphangot, annak már nem nehéz feladat tovább dalolni Isten dalát. Az ilyen emberben sok finomság kél életre.

a) Resonantia-vocis. Ez a hang az alaphang átvétele. Hegedűk feszült húrja megcsendül a hozzá hangolt zongora megpendülésére. Ember is ilyen legyen! – Mit jelent ez a valóságban? Az **örök élet felé** orientálódik a földi élet! **Szellemivé** akar válni a **testi ember!**

b) Et reformata vita – hominis. Ez pedig valóban: reformáció. Vagy: **regeneratio**. A tény mindig ez: új ember legyen belőled! Mit tessünk? A bűnök csúfította – régi embert! A csak anyagiakat értékelő – **földi embert!** „Vessetek le tehát minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irigykedést és minden rágalmat. Kíváncsozzatok a szellemi, hamisítatlan tej után, akár az újszülött kisdedek, hogy általa növekedjete az üdvösségre” (1Pét. 2,1-2). „...szeresséte tehát egymást állandóan, tiszta szívből. Nem veszendő magból születete ugyanis újjá, hanem Isten élő és maradandó igéje által” (1Pét. 1,22-23). – És mit támasszunk fel? A szellemi embert! Az isteni embert! Ez az új életet élő ember azután más dalt énekel, mint a földi ember. Isten felé emelkedik lélekadalával a vallásos ember. A templomban énekel az éneklő ember. Az Istent hangtömjénnel dicsérő ember. Istenbe kapcsolódik életdalával. Olyan dallal, amely nemcsak énekakkord és hangharmónia teremtés, hanem **saját életében és mások életében** – lélekharmóniát teremtő. „Áldott legyen az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmasságával, Jézus Krisztus halottaiból való föltámasztása által, élő reménységre szült újjá minket” (1Pét. 1,3). – Így valóban belekapcsolódik a teremtő dalába, amely a szebb, jobb teremtésével zeng a nagy mindenségben.

Bef.: A Teremtő hangja cseng mindenütt. Az **élettelen világ** szépségekkel visszhangjaként! Az **élő ember** – életének teljes szolgálatával lesz a fenséges földi visszhang. – És beszél – emberélettel Felé!

X Ez a beszéd felépíthető a következő történeti példára: Szt. Polikarpot élemedett korban akarták Krisztus megtagadásra bírni. Felelete mindig ez volt: miért és hogyan bánthatnám az én szeretett Mesteremet hűtlen megtagadással, mikor 80 évemen át szeretetének érdemtelen élvezője voltam? – Íme! Ez az **igazi visszhangja** – az állandó szeretettel hívogató, segítő és áldó szóra!

*

3. beszéd: Az isteni együttes szimfóniája

(Erkölcsi beszéd: Isten és ember együttes dala)

Bev.: Mi adja a zeneszimfóniák diadalmas és gyönyörködtető együttesét? Döntő a vezető szólam, melyet a primhegedűre fektet a mester, s a többi majd a harmadhegedűk, bőgők, fuvolások és tilinkók muzsikálják. – És az ember életében?...

1. Vezető szólam – az Úr!...

Kitől a világ? A Teremtő szeretetéből való minden. „Kérdezd meg csak a barmokat, és megtanítanak, az ég madarait, majd megjelentek neked, szólj a földnek, és elmondja neked, s elbeszéli a tenger halai. Ki nem tudná mindezek közül, hogy ezeket az Úr keze alkotta. Az ő kezében van minden élő lény párája és minden emberi testnek lelke!” (Jób 12,7-10)... Érthető tehát, hogy az ember a szeretet fenséges dalát zengi.

a) Minden életmuzsika. Mi az életmuzsika? Isten éneke. A létnek dala. A nagy világ ébredező lendülete... Az ember szellem dala... Az emberi élet célratörő elevensége... Természetes és természetfeletti célokra törő lendülete ez. Ez a nagy lendület – Isten dala. Ő adja – a vezető hangot. Mi ez a vezető hang? Az optimizmus, a célbajutás diadalának hangja. „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása. Ez adott bizonyosságot őseinknek. Hitből értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta, vagyis láthatatlanból lett a látható” (Zsid. 11,1-3). „Aki hisz Istenben, figyel a parancsokra, s aki bíz benne, meg nem fogyatkozik” (Sir. 32,28). – Szeretetből fakad az élet és a Szeretethez tér vissza minden. Minden zengő dalban vezető dallam az Isten dala. Az optimizmus, a jóság az alap. Ezért mondjuk, hogy ezt csakis a Teremtő adhatja. Valóban adja is! A természet örök tavaszfakadása, az embercsalád új és új virágbaszökkenése, a pusztulásoknak zöldellő rétté alakulása – a jóság diadalát hirdeti.

b) Ennek átvevője – a földi „Isten képe”. Ezt az élethalapvetést kell azután átvennie, elfogadnia és életdallá változtatnia az embernek. Neki is a jóság, a szépség és a szeretet hangjait kell hallatnia egész életével. Az ilyen **életdalos** az Isten szent trubadúrja. De még ez sem minden! Ennek az életformának végső diadalakkordját és teljes győzelembe csendülését kell követnie az egektől és az egekben. A földön csak száll, száll az élet dala, de az égben diadalmas végnélküliségbe zendül az ember élete.

2. Szélesen szóló kíséret – az embereké.

Amit eddig mondtunk, az végül is Istentől eredő és ember lelkét dalra indító. – Kérdés továbbá, hogyan tegye ezt az ember?

a) Minden ember egy-egy hangszere az isteni karnak. Ez azt jelenti: **egyéni hivatással és talentum felhasználásával** csatlakozzunk az isteni szimfóniához. Akinek ami adatott, azt adja. De még a kicsi „triangulum” is a nagy életdal egységének kiegészítő része... Talán nem lényeges, de mindenestre erősen szépítően ékesítő. – A kovácsok dalában („Trubadur” opera II. felv. nyitánya) az **üllő** is hangszer.

b) Minden hangrezgés része a isteni „együttesnek”. Ezért mondható, hogy minden ember **életének** része az isteni nagy zeneműnek paránya... Még a fülemüle is részese ennek. Mennyivel inkább az ember. Persze, nem szabad feledni, hogy **erre** a nagy együttesre a magány szent csendjében készülhet fel az ember. Ott hallja Isten dalát, ott felajzza lélekhúrozatát és zengeti rajta Isten dalát. Az igazság: szól az isteni dal és bekapcsolódik az emberi énekkar!

Bef.: Az égi szólam örök muzsika. Figyelj „kíséretadó” ember, hogy ég és ember himnusza zengjen a létben!

*

Ez a beszéd reáépíthető a következő példára: Szt. Ferencről mondják, hogy amikor a szegénység szerelmesévé lévén vagyonos atyja kitagadja, akkor a nagy elhatározás, a világtól való szakadás **lemérése, felbecsülése és megszerettetése** érdekében a **magány tanítását** kéri! Azért teszi, mert a magányban szól a Isten! „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig. Mikor odaért, megszálla a barlangban. Ekkor íme az Úr szózatot intézett hozzá...” (3Kir. 19,8-9).

*

4. beszéd: A süket fülűek és üzleti lelkek sorsa

(Erkölcsei beszéd: Az Istentől elfordulók)

Bev.: Zeng az égi angyalok kara, csicsereg a madárkák éneke és milyen nyomtalanul hullámszik az akkord a **kemény hegyormok felett**. Lehet-e ezekhez hasonló az emberi lélek? Igen! Igen! Ha megmerevedik a lélek.

1. Fejük felett nyomtalanul elszáll az ég hívó hangja.

„Hallásra” hivatott az ember!

a) De süket lesz és anyagi, ha durvává teszi a bűnök súlya. A lelkek finom lemezét elronthatja a sok durva benyomásús érintés. Így azután nem fogja fel az **isteni hívások** égi dallamát (tépett húrok, roncsolt mikrofonok és durva hanglemezek). – Ugyancsak süketté lesz a lélek, ha örömet csak az arany pengésében találja. Az aranycsengés nem **lélekdallam**, hanem bírvágy csengés és pengés. Az

igaz, hogy az anyagiak csengése is dal, de a Mammon dala. Ebben sok a zaj, de kevés a harmónikus ütem. „Mert sokakat rontott meg arany és ezüst, hozzáfér az még a királyok szívéhez is, és elhajlítja azt az igazságtól” (Sir. 8,3). „Van még egy keserves nyavalya, melyet a nap alatt láttam: a gazdagság, melyet birtokosa a saját vesztére tartogat” (Préd. 5,12).

b) Ezért nem hallja Isten hívó dalát az aranycsengésre átváltott emberi lélek. Isten zenéjét az emberi fül hallja. – Az aranycsengésre felfigyel a kufár. – Bizonyára érzed: az átalakulás a lélek elanyagiasodását hozza. Ilyenné lévén sohasem lehetsz az ég életeddallal válaszoló „földi hárfája”.

2. Anyagias elködösödés létszen életünk során.

Ez már eredmény. De igen gyászos.

a) Mert **visszaívelés** létszen a földbe. Belőle vétetik testünk, hozzá tér vissza porhüvelyünk. De nem ez a mi életértékünk! Ez csak a **keret hazatérése**. Sajnos, a földieket kereső és az égi hívást nem értő ide tér vissza. Ezt látja, ezt elégnak találja. Miért? Mert csak ez életének tartalma. Az ilyen „teremtő” elnyelő hatalom. Annak az embernek elhantolója, aki csak ilyen igényekkel éli sivár életét. Kiöli a felfelé törő igényeket és elszikkasztja az életvirágokat. Nem hallja az élet dalát, hanem éneklő a temetők gyászénekét. Lelkeket terhel és életet temet.

b) Pedig a belemerészkedés az égbe – volna az isteni ember igazi dala. Ember hivatását ezek a pontok jelzik: az ég itt – cél; az ég itt – fény; az ég itt – örök tavasz. Figyeld csak ember, vajon nem erre akar-e törni az életed?... Hallgató lelkedben ez a hívó vágy muzsikál. **De az anyagiak látása ködössé teszi a magasságok világát**. Látni nem látod, hited nincs a „nem látottakhoz”, **így sötétségbe vész egész életed!** Mivé lettél? Az „életéjszaka” szomorú, félő és tragikus összetörtje.

Bef.: Zengő égi dalokra figyelj fel, ember! „Effeta” áldása kísérjen, és hallók legyenek füleid – az égiek dalára. De süket legyen füled az **üzleti hangok** zürzavaros anyagiasságára.

*

Ez a beszéd átépíthető „**Tannhäuser**” opera főhősének belső tragédiájára. Mit keresett Tannhäuser? Az élet örömeit. Kire hallgatott? Testének dalára és a Venus pengette hárfadalra. Mivé lett? A „test emberévé”, aki elmerült a bűn fertőjében. Mi mentette meg? A tisztalelkű Erzsébet életáldozata, amely nyomán kivirágzott a bánkódó kezében -a zarándokbot hófehér színegyüttese!

*

b) alcsoport: Az embert érintő Isten-tervek

1. beszéd: Isten terve – az emberről általában

Bev.: Platón szerint az „ideák” voltak az ősi értékek. – Szerintünk: a **személyes Isten**. Így tehát Benne élnek a nagy világtervek, amelyek a Szeretet protuberanciái. – Milyen helyet foglal itt el az ember?

1. Isten terve – a földön élő „Isten képe”.

Lényeg: lelkünk alkotja Isten képét!

2. Isten terve, hogy – égbe térjen a föld zarándoka.

Lényeg: kegyelemmel telített életünk szerezzé meg az örök életet. „...mert híveidnek élete megváltozik ugyan, Urunk, de nem szűnik meg és a földi élet porráválása után az égben örök lakóhelyet nyernek” (halotti prefáció).

Bef.: Így első az Isten, Akihez hazatérhet a föld egyszerű embere.

2. beszéd: Isten terve – az ember országáról

Bev.: Egy ország birtokosa és lakója-e az ember? Vagy vándormadár a jövő teljességét tekintve?

1. A föld életének szent otthona.

a) Ide küldötte és helyezte. „Isten az embert a földből teremtette... Felruházta őt a magáéhoz hasonló erővel; meghatározta napjai számát és idejét s uralmat adott neki minden fölött a földön” (Sir. 17,1-3).

b) Ezt gyönyörűvé teremtette. „Kérlek, fiam! Tekints az égre, a földre és mindenre, ami bennük

van, és értsd meg, hogy mindezt, valamint az emberi nemet is semmiből teremtette az Isten” (2Mak. 7,28).

c) Ezt vele még szebbé munkáltatja.

2. A menny várakozásának kiteljesülése.

a) Átfutó és mulandó hazája nem lesz örök temetője. „Egyikünk sem él, s egyikünk sem hal meg önmagának. Míg élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár halunk, az Úréi vagyunk” (Róm. 14,7-8).

b) Végnélküli lelke Isten országába hazahívja. Ott várja az Isten. „Hiszen számomra az élet Krisztus, a halál pedig nyereség” (Fil. 1,21).

Bef.: Azt lehetne mondani: itten dolgozik és lendületet vesz; oda áttekint és **hazalendül**. – Így végnélküli lény az ember. „És visszatér a por a földbe, honnét vétetett, az élető lehellet pedig visszatér Istenhez, ki adta” (Préd. 12,7).

3. beszéd: Isten terve és az ember élete

Bev.: Tehetségek és talentumok az emberi lélek igazi tartalma. – A föld az a nagy terület, ahol **életté** váltható az Isten adta sok érték. – Hol és hogyan értékesíthető?

1. Földön.

a) Annyit jelent: átfutó otthonunk a föld. „Napjaink olyanok e földön, mint a múltó árnyék” (1Krón. 29,15). – Vagy: „Mi haszna az embernek minden vesződségéből, mellyel bajlódik a nap alatt? Nemzedék elmúlik és nemzedék jó” (Préd. 1,3-4). – Ugyancsak olvassuk: „Az ember napjainak száma, ha sokra megy, száz esztendő; mint a csepp a tenger vizéhez mérve, mint a porszem a homokban, oly csekélyek esztendei az örökkévalóság mellett” (Sir. 18,8).

b) Azt is jelenti: harcterületünk a föld. „Nagy vesződség jutott minden embernek, és súlyos iga Ádám fiainak!” (Sir. 40,1).

2. Testi – lelki erőfeszítéssel.

a) Azt jelenti: **munkával** érünk célhoz. – Itt a fizikai erő az égi kincs. „Ne restelld a fáradságos dolgot, s föld megmunkálását, hisz azt a Magasságbeli rendelte!” (Sir. 7,16). „Igyekeztek békében élni, törődjete a magatok dolgával, dolgozzatok saját kezetekkel, amint meghagytuk nektek. Viselkedjete tisztességesen a kívülállókkal szemben és ne szoroljatok rá senkire” (1Tessz. 4,11-12). „Senki kenyerét ingyen nem ettük, hanem keserves fáradsággal, éjjel-nappal megdolgoztunk érte, hogy egyiketeknek se legyünk terhére” (2Tessz. 3,8).

b) Azt is jelenti: lelkünk kibontakozásában Isten kegyelme az erőnk... „De az Úr kegyelme öröktől fogva örökké kíséri azokat, akik őt féltik” (Zsolt. 102,17)... „Ha nem az Úr építi a házat, építői hiába dolgoznak rajta. Ha nem az Úr őrzi a várost, őrre hasztalan virraszt felette” (Zsolt. 126,1). „...Bármikor hívtalak segítségül, meghallgattál engem, és gyarapítottad az erőt lelkemben” (Zsolt. 137,3).

Bef.: Erőfeszítés az élet, amelynek végnélküli vonalra való kiteljesülését adja a kegyelem.

4. beszéd: Isten terve és a boldogság problémája

Bev.: Mesterünk jól tudja, hogy a **boldogság** az ember legősibb törtétese. Ez az isteni életterv **alanyi meghatározása**. „Mily boldogok, Uram, kik házadban lakhatnak, téged örökkön örökké magasztalhatnak!” (Zsolt. 83,5).

1. Isten terve – a boldogság megosztása.

a. A Szeretet – „diffusium sui”.

b. Ember is ennek részese (földön – örök életben).

2. Ember élete – a boldogság megszerzője.

a. Valóságos vételben.

b. Szenvedő kiküzdésben.

c. A „megváltó szenvedés” értékelésében (François Coppée).

Bef.: A „nyolc boldogság” jelzése az igazi boldogság tárgyi tartalma.

5. beszéd: Isten terve és az emberi élet végérvénye

Bev.: Szabadság kincsével indul földi életére az ember. De kérdés: teljes **függetlenségét** jelenti-e a szabadság?

1. Szabad az ember – a tevékenységben.

- a) Libertas – actionis (cselekszik, vagy nem?)
- b) Libertas contrarietatis (**ezt**, vagy **azt** cselekszi-e?)
- c) Libertas – electionis (jót, vagy rosszat cselekszik-e?) „Lásd: eléd tettem ma az életet s a jót s másfelől a halált és a rosszat. Szeresd tehát az Urat, a te Istenedet... elétek adtam az életet s a halált, az áldást és az átkot: válaszd tehát az életet, hogy élj te is és ivadékod is” /5Móz. 30,15 és 19/.

2. De felelős az ítélkező Istennel szemben.

- a) Szabadság kapcsolata a felelősség.
  - b) Felelősség eredménye az Isten szavának **végérvénye**.
- Bef.: Szabadok vagyunk, de mindenben, sőt végérvényben is Isten az Urunk! – Ezért zengi a Zsol-táros: „Jön íme az Isten, a mi Istenünk, és nem hallgat. Tűz lángol fel előtte, hatalmas fürgeteg zúg körülötte. Szólítja onnan felülről az eget s a földet, hogy ítélkezék népe felett” (Zsolt. 49,3-4).

*

c) *alcsoport*: „Az élet vendégsége”

1. beszéd: Vendég az első ember

Bev.: Mi az Isten vendégasztala – az első ember számára? A paradicsom. „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

1. Vendégül hívja – a földre.

- a) Teremtéssel hívja. „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta, és úgy rendelte, hogy ismét azzá változzék” (Sir. 17,1-2).
- b) A föld előkészítésével vendégasztalt terít neki. „Urunk, Te alkottad az eget és a földet, meg a tengert s mindazt ami bennük van” (Ap.Csel. 4,24).

2. Vendégül várja – az égbe.

- a) Lélekvágyak követői hívogatják.
- b) Kegyelmi erők szent sugárzása erősíti szárnyalását. „Mert vizet öntök én a szomjas földre, és folyóvizet a szárazra; kiöntöm a lelkemet ivadékokra, és áldásomat sarjadékokra” (Iz. 44,3).

Bef.: Reánk is áll: sede ad dexteram meam!

2. beszéd: Vendég minden újszülött

Bev.: Újszülöttek is isteni követek. Rabindranath Tagore szerint: élő követek, kik azt hirdetik, hogy Isten **még** mindig szereti az embereket!

1. A kis család szent „harmadika”.

- a) Isten tervének tovafejlesztője.
- b) A családi asztal benépesítője.
- c) A földi „embernyáj” új reménye. „Ádám aztán megismeré feleségét, Évát s az fogana s szülé Káint, mondván: Embert nyertem az Istentől!” (1Móz. 4,1). – Vagy: „...kelj egybe a szűzzel az Úr félelmében, de inkább a gyermekek utáni vágy, mint az élvezetvágy vezessen, hogy mint Ábrahám ivadéka, részese légy fiaidban az áldásnak” (Tób. 6,22).

2. A „nagy embercsalád” végnélküli életbimbója.

- a) Földön gyarapodva...
- b) Égbe vágyakozva...
- c) Égben örök asztalt találva.

Bef.: Isten követői – a szeretetért szólván... De Isten vendégei – az örök Szeretetben élván...

3. beszéd: Vendég a „lélekember”!

Bev.: Ki ez? Olyan ember, aki már több, mint a „természetes ember”. Ez már a természetfeletti kegyelemben élő ember! Egy szó: **újjászületett!** – És ez is vendég?

1. Az „utolsó vacsora” újjáismételt asztalánál.

Ez még a földi életben esedékes.

a) Ide mindenkit hív... „Ez a kehely az újszövetség az én véremlében. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre. Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,25-26).

b) De a tisztaszívűeknek terít. „...népedet angyalok eledelével tápláltad, és fáradság nélkül kenyeret adtál nekik az égből, melyben minden gyönyörűség megvolt és minden íz édessége” (Bölcs. 16,20).

2. Az „örök vacsora” soha nem múltó asztalánál.

Ez már az örök világ terítése.

a) Ide hivatalos – a zarándok ember.

b) Itt asztalhoz ül – a győzedelmes ember.

„Nem éheznek és nem szomjaznak, nem veri őket forróság és nap, mert Aki megkönyörült rajtuk, vezeti őket, és vizek forrásainál megitatja őket” (Iz. 49,10). – Olvasd csak: „Boldog, aki asztalhoz ülhet Isten országában!” (Lk 14,15). – Ezekről így szól a Mester: „Ti viszont kitarítottok velem megpróbáltatásaimban. Ezért nektek adom az országot, mint ahogy Atyám nekem adta, hogy asztalomnál egyetek és igyatok országomban” (Lk 22,28-29).

Bef.: Ez az „égi asztal” kettős terítése. Földön „Szent Kenyér”, égben színről színre látott Isten. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

*

d) *alcsoport: Az ember közvetlen céljáról*

1. beszéd: Az egyéni élet

Bev.: Az emberszemélyt így jellemzi legrövidebben a bölcsélet: „per se sonans”, a „**magában csengő**” lény. **Alanyi**, a szó nemes értelmében. Mi ennek a célja?

1. Legyen kiemelkedő sziget a nagy világban.

a) Minden **tárgy** a „nagyvilágban”. Annyit jelent: vele történik valami!

b) Az „én” az egyetlen **alany** a föld területén. Annyit jelent: ő a kikezdő és döntő.

2. **Tudatosítja a Teremtő Istent a nagy világban.** Ez pedig annyit jelent: csak **mi** ismerjük – tükörképben. Csak **mi** vetítjük – lélekképben.

3. Kapcsolódják a végtelen Személlyel földön és örök világban.

Az ember hivatása a következő részletekben állapítható meg.

a) A földön? Itt – ismeretszerzés útján (ész). Itt – kinyilatkoztatás útján (hit). „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása. Ez adott bizonyosságot őseinknek. Hitből értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta, vagyis láthatatlanból lett látható” (Zsid. 11,1-3).

b) Az égben? Ott – látás (beatifica visio). Ott – a possessio (bírás).

Bef.: Mi a végecé? Elmerülés? (hinduk Nirvánája)? Nem! Együttélés – a szeretetben.

2. beszéd: A szociális élet

Bev.: Lelkünk alapcsengése: társas lények vagyunk. „Szociális” – lényeges jegyünk (Marx stb.). De mit jelent ez?

1. Suum – accipiens.

a) Létemet – alapjában Istentől.

b) Valójában – szülőktől. – „Teljes szívvel tiszteld atyádat, és meg ne feledkezzél anyád fájdalom-iról! Gondold meg, hogy nem születnél volna nélkülük; úgy fizess nekik, mint ők neked!” (Sir. 7,29-30).

c) Tudásomat – tanítómától. „Ne hanyagold el a bölcs öregek szavait, légy otthonos mondásaikban, mert tőlük tanulsz bölcsességet és okos tudást, hogy miként szolgál gáncs nélkül a fejedelmeknek. Ne mellőzd az öregek hagyományát, mit ők is atyáiktól tanultak, mert tőlük tanulsz okosságot, hogy miként felelj szükség esetén” (Sir. 8,9-12).

d) Élet-arcomat – más emberektől. Mindent kaptam, ezért kell **alázattal** nézni az adakozók felé.

2. Et suum dans.

De adok is! Mit?

a) Életet – természetes úton. Itt a születés és a testi segítség fejtegethető... „Ha testvéred elszegényedik és vagyoniilag meginog s felsegíted mint jövevényt vagy idegent s így eléledgel melletted, ne végy tőle kamatot vagy többet, mint adtál: féld Istenedet, hogy megélhessen melletted testvéred” (3Móz. 25,35-36)... „Irgalom nélkül sújtja az ítéletet azt, aki nem gyakorolt irgalmasságot. Az irgalmasság azonban győzelmet arat az ítéleten” (Jak. 2,13).

b) Életet – lelki úton (tanítás). „Hallgass jó tanácsra és fogadj el intést, hogy végtére bölcs légy!” (Péld. 19,20).

c) Életet – szellemi úton (generatio vitae supernaturalis). – Mi ez mind? Kiárasztása az élet javainak! A lelkek így egybefonódnak.

Bef.: Ez a személyek dinamikája! De egyúttal – az egyéniség értékesítése és értékeinek kiáradása.

3. beszéd: Az örök kapcsolatok élete!

Bev.: Hogy a „nagyvilág” „kisvilágai” vagyunk, az kézenfekvő. De kérdés: meddig terjed lélekvágyunk?

1. Csak a földiek vágyaink tárgya?

a) Étel és ital a vágyunk? „Az ember életének fő szükségletei: víz, és tűz, vas meg só, búzakenyér, méz, a szőlő fürtje, olaj és ruha; mindez a jámborok javára szolgál, de a gonoszok és bűnösök ártalmára válik!” (Sir. 39,31-32). „Étel miatt ne rontsd le Isten művét. Minden tiszta ugyan, de ártalmára lesz annak, aki botrányt okozva eszik” (Róm. 14,20/). „Mindeneknek szeme benned bíz, Uram, és te idejében megadod életüket” (Zsolt. 114,15). „Élvezetre van teremtve a bor kezdettől fogva, de nem részegeskedésre! A mértékkel ivott bor a lélek és a szív öröme... A nagyban fogyasztott bor izgalmat, haragot és sok romlást okoz” (Sir. 31,35-36 és 38).

b) Jólét a kincsünk? „Ne törd magad igaztalan gazdagság után, mert mit sem ér az a kísértés és megtorlás napján!” (Sir. 5,10). „Amint mezítelenül jött ki az anyja méhéből, úgy megy el innét, és semmit sem visz magával abból, mit fáradtsággal szerzett. Már az is keserves nyavalya, hogy amint jött, úgy kell el is mennie. Mit használ tehát neki, hogy szelet hajszol?” (Préd. 5,14-15). „Esztelen! Még az éjjel számon kéri tőled lelkedet. Kié lesz mindaz, amit szereztél? – Így jár az, aki kincset gyűjt magának, a helyett hogy Istenben gazdagodnék” (Lk 12,20-21).

c) Öröm és élvezet az igényünk? – „Mondám magamban: megyek és átadom magamat a gyönyörnek és élvezem azt, ami kellemes! De láttam, hogy ez is csak hiúság!” (Préd. 2,1).

2. Vagy talán elég a lelki értékek kincstára? – **Isteniek a vágyak teljessége.** Mit jelent ez? Részletesen így felelhetünk:

- Vágyaim határtalanok.
- Tökéletesedésem határtalan.
- Boldogságom – csak a Végtelenben pihen.
- Valóban – az Isten az én mindenem.

Bef.: „Kisvilág” **nagyobb** a nagy világnál, mert ő az örök **Ő**-vel kapcsolódva éli végnélküli életét.

*

e) *alcsoport: A „vigasságról”*

1. beszéd: Milyen alapcsengésű a lélek dala?

Bev.: Aki az **élő Isten szeretetéből** vezeti le az életet, az reádöbben arra, hogy a **derűlátás** az élet dala előrerobbanó muzsikája. – De kérdés: mi ennek az alapüteme?

1. A Teremtő alkotó dalával egybecsengő.

a) Képét sokszorosítja a Teremtő.

b) Együtt dolgozással dolgozik a teremtmény. „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,15)... „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél...” (1Móz. 3,19).

2. A teremtmény örömét visszacsendíti.

- a) Öröm – a léte.
- b) Öröm – az élete.
- c) Öröm – a végső célbafutása.

Bef.: Milyen a csengés tehát? Öröm és derű. Miért? Mert jónak teremtett az Isten, mert jóvá tesz az Isten és hazavár az Isten.

2) beszéd: Milyen az élet igazi vigassága?

Bev.: Milyen lény az ember? Örömvágyó és így vigasságot kereső. – Miben áll ez?

1. Derűs – a célok látása.

- a) Földi keretek ezek. – Ezek a földi hivatás különféleségei és teljesítendő feladatainak keretei.
- b) Örök távlatok... Közös hivatásunk megsejtése... Eszközeinek megértése és használati módjainak leleplezése...

2. Derűs az élet élése.

a) Testi, lelki s szellemi. Nem szabad azt hinni, hogy nem lehetünk boldogok, ha nem vagyunk a földön boldogok. De azt sem szabad gondolni, hogy nem lehetünk akkor majd boldogok, ha nem vagyunk a földön boldogtalanok!...

b) Égi örömök. Ezek előizei – földön élvezhetők. Ezek teljessége – égben érezhető.

Bef.: Az élet igazi boldogai: a derűs lelkek. Az aránytalálás a fontos a boldogság és örömök világában. Annyit a földiekből, hogy ne veszítsek égietek!

3. beszéd: Milyen a dalos élet igazi tartalma?

Bev.: Mivel töltjük életünket? – ez a kérdés. Földi nektár, vagy égi ambrózia-e életünk tartalma? Kérdésként áll elém a felelet.

1. A föld adta örömmel?

a) Igen sokan adják reá az **igenlő** választ. „Rajta tehát! Élünk a jelen javakkal, élvezzük a teremést sietve, míg fiatalok vagyunk! Töltekezzünk pompás borral és mirhával, ne menjünk el az évszak virága mellett. Koszorúzzuk magunkat rózsákkal, mielőtt elhervadnánk; ne maradjon rét bujálkodásunktól érintetlen! Egyikünk se vonja ki magát tobzódásunkból, mindenütt hagyjuk vígságunk jeleit, mert ez a mi osztályrészünk, ez a mi sorsunk!” (Bölcs. 2,6-9)... (Boncolgatni lehetne a földi élet örömskáláját)

b) Elégségesek-e ezek? (Lemérni a skála egyes pontjait! Főszempontok: emelnek-e, állandóak-e, teljesen kielégítenek-e?).

2. Szellemi élet gyönyöreivel.

Erre már csak az **igazán értékelők** felelhetnek.

a) Vallásos erkölcsi élet követésében. Ez a **tiszta ember** – kegyelmi kerete. Isten törvényeit tartó és Isten kegyelmi forrásából merítő praktikus katolikus.

b) Kegyelmi misztikus élet élésében. Ez már a választottabbak kiváltsága. Benne már érvényesül a titokzatos egyesülés Krisztussal (Szt. Teréz, Szt. Gertrúd, Keresztelő Szt. János, Alacoque Margit...).

Bef.: Milyen következtetés vonható le? Isten népe Isten örömeivel töltekezik. „...koszorúval a fején győztesen vonul fel az örökkévalóságban, miután elnyerte a szeplőtelen viadalok jutalmát” (Bölcs. 4,2).

*

f) alcsoport: Isten ítéleteinek fajtáiról

Diadalt ígérő ítélet (a mennyek országa)

1. beszéd: Boldog étellel jutalmaz az Isten

Bev.: Célbafutás eredménye: az örök boldogság. – Kik részesei ennek az ítéletnek?

1. A földön Istent keresők.

- a) Törtető lélekkel járók.

b) Isten kegyelmével dolgozók. „A jó ember szívének jó kincséből jót hoz elő” (Lk 6,45).

2. A mennyben Istent találók.

a) Jutalmuk az Úr.

b) Boldogságuk az Úr.

Bef.: És az ítélet: a jók ítélete. „Az igazak lelkei azonban Isten kezében vannak... Reményük halhatatlansággal teljes...” (Bölcs. 3,1 és 4).

2. beszéd: Reá is segít a Mester

Bev.: Isten Fia járt a földön, hogy erre **vezessen** és **neveljen** kegyelmeivel. – Miképpen valósította ezt?

1. Megvilágosító tanítással.

a) A földön csegett. „Kinyilatkoztattalak téged az embereknek, akiket e világból nekem adtál” (Jn 17,6).

b) Életével igazoltatott és példát adott.

2. Égi Kenyér nyújtásával.

a) Táplálékunk lett a földön. „Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, ugye Krisztus vérében való részesedés? S a kenyér, melyet megtörünk, ugye Krisztus testében való részesedés? Mi ugyanis sokan egy kenyér, egy test vagyunk, mivel mindnyájan egy kenyérben részesedünk” (1Kor. 10,16-17).

b) Hogy lelki alapunk legyen az égben.

Bef.: Ezért járt köztünk az Ég Urának Egyszülöttje.

3. beszéd: Lelkének otthonát kínálja az Atya

Bev.: Isten szeretetének ítélete így szól: „Jöjjetek Atyám áldottai...” (Mt 25,34). Hová vezet a Mester? Oda, ahol az Atya vár.

1. Otthont készített lelkében.

a) A teremtés tervében.

b) A megváltás tényében.

c) A megszentelés csodájában.

2. Tárt karokat tár az örök partokon.

a) Örök haza az Ó hazája.

b) Örök szeretet a mi hazánk is (Faber: „On shore”).

Bef.: Íme így áll elénk a mennyek országát ígérő és nekünk juttató mennyei Atya.

Tisztulást hozó ítélet (tisztítótűzről)

1. beszéd: Mit viszünk magunkkal?

Bev.: Gondolj a teremtés szertartására. – Ha Isten kegyelmével haltál is meg, kísérőd marad a **felelősség**.

1. Visszük múlt életünk büntetési terhét.

a) Mindenki elégtétellel tartozik. „Zakeus azonban odaállt az Úr elé és így szólt: „Nézd, Uram, vagyonom felét a szegényeknek adom, s ha valakit megcsaltam valamivel, négyannyit adok helyette.” /Lk 19,8/.

b) Vagy a tisztítótűz adja. „Bizony mondom neked: Ki nem szabadulsz onnan, amíg az utolsó filéért le nem fizeted” (Mt 5,26).

c) Vagy a búcsú elengedi. Ez a „thesaurus ecclesiae” gondolatából fakad.

2. Visszük gyarlóságaink emberi kötelékeit.

a) Bocsnatos bűnöket kiengesztelni a tisztítótűz szenvedése. – Lehet ennek földi és túlvilági jellege.

b) Gyarlóságainkat kiégeti Isten tüze. Ez pedig a belénk öntött szeretet ereje.

Bef.: Isten ítélete: tisztulj lélek! – Ez a tisztítótűz!

2. beszéd: Mit tehet jóvá szenvedésünk?

Bev.: A tisztítóút lényeges hivatása a szenvedés tisztító erejének érvényesítése. – De tisztít-e a szenvedés?

1. A bűnös élvezetek örömeit hozza egyensúlyba.

- a) A bűnbocsánat még nem büntetés elengedés.
- b) A bűnbocsánat még egyensúlyteremtést is feltételez (bűnös örömei – áldozatos szenvedések).

2. Az isteni örömei utáni vágyakozást lobbantja lánggra.

- a) Már világosabban látom az Isten készített örömeit.
- b) Fellobbannak utánuk való vágyakozásaim.
- c) Elevenné lesznek a hazavágyó szeretet robbanásai!

Bef.: Így valóban **tisztítja** a múltat és **előkészíti** a jövőt.

3. beszéd: Mit tisztít meg vágyó szeretetünk?

Bev.: A kielégett múlt elégtételadás. – De a vágyakozó szeretet – új élet fakadás.

1. A vágyakozó szeretet minden földit elpusztít.

- a) Bűnök büntetését.
- b) Bűnök emlékét. „Az Úrnak tetsző adomány: otthagyni a gonoszsgot, és engesztelés a bűnösökért... A megalázkodó imádsága áthatol a felhőkön, és meg nem nyugszik, míg oda nem jut, és nem tágit, míg a Magasságbeli rá nem tekint. Az Úr nem is késlekedik...” (Sir. 35,5; 21 és 22).

2. Az isteni Szeretet pedig – minden égit biztosít.

- a) Van itt – bocsánat: bűnre és bűnkövetkezményre.
- b) Van itt – örök szeretet: Istenből áradó és emberben lángot fogó.

Bef.: Végül is a szeretet földieket elégető és a szeretet a végnélküli lelket magába záró.

Az örök kárhozat ítélete (a pokol büntetése)

1. beszéd: A „non serviam” embere!

Bev.: A jóság Atyja, az Isten azért teremt, hogy örömeinek részesei legyünk! – És mi volt a felelősségünk?

1. „Non serviam!”

Ember szava. Ez a földi élet szava.

- a) Valósága: a **szembeszállás**.
- b) Alakja: a súlyos Isten-sértés, a **halálos bűn**. „Én csakis azt találtam, hogy Isten az embert igaznak alkotta, de az beleártotta magát mindenféle mesterkedésbe” (Préd. 7,30).

2. „Servabis”.

Ez az Isten szava. De ez azután örök ítélet szava.

- a) Mert enyém a hatalom!
- b) Mert tiéd – a felelősség (Milton: „Az elveszett paradicsom”)
- c) Végül enyém a döntő szó!

Bef.: Mi a pokol? **Isten szavának végérvénye**. Mindenekfeletti az Isten! – Ezzel kapcsolatos: a **bűnhődés felelőssége**.

2. beszéd: „Feszítsd meg!” kiáltója

Bev.: Isten parancsainak **könnyítője** a Mester. És mit szólt hozzá az ember? (Lásd: Emerich Katalin látomásai)...

1. Ezért a szeretetlenségért felel a Szeretet elvesztésével.

Ez a pokol lélektani tartalma.

- a) Isten szeretettel hívott és vár.
- b) Ember szeretetlenséggel elmaradt és bűnhődik. „Mindaz, aki bűnt követ el, megszegi a törvényt, mert a bűn törvényszegés” (1Jn. 3,4).
- c) Ezért az életből való kivetéssel felel és az örök életből való kizárással. „...a bűn pedig, ha vég-

rehajjták, halált okoz” (Jak. 1,15).

2. De a szeretetlenségért felel – a szenvedés jóvátételével.

a) A **földön**. Isten terve: hazavárás. Ember tette: elszakadás. „Aki pedig bünt és csalárdságot követ el, önmagának ellensége” (Tób. 12,10).

b) Az **örök világban**. Isten szava: elítélés. Ember élete: szenvedés. „Jön íme az Isten, a mi Istenünk, és nem hallgat. Tűz lángol fel előtte, hatalmas fürgeteg zúg körülötte. Szólítja onnan felülről az eget, s a földet, hogy ítélkezzék népe felett” (Zsolt. 49,3-4). „Felölti mellvértnek az igazságosságot, és sisak gyanánt felteszi a kemény ítéletet; felveszi győzhetetlen pajzsul a szentséget” (Bölcs. 5,19-20).

Bef.: Ahol meghalt a szeretet, ott nem találkozhat vele a **Szeretet!**

3. beszéd: Az összeroppanó ember

Bev.: Örök ítéletre hív az Isten (Michelangelo sixtusi kápolna oltárképe)!

1. Feltámad minden földi ember.

„Akkor azok közül, kik a föld porában alszanak, sokan felébrednek: némelyek örök életre, mások pedig, hogy örök gyalázatot lássanak” (Dán. 12,2).

2. Örök kárhozatba zuhan az istentelen ember.

„...férgük meg nem hal és tüzik el nem alszik, és undorító látványul lesznek minden ember számára” (Iz. 66,24). „Az emberfia elküldi angyalait. Azok összeszednek országában minden gonosztettet és gonosztevőt, és tüzes kemencébe vetik őket. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz” (Mt 13,41-42). „A gyáva, a hitetlen, a szentségtörő, a gyilkos, a parázna, a varázsló, a bálványimádó és a hazug mind a kénkövel égő tüzes tóba kerül. Ez a második halál” (Jel. 21,8).

Bef.: Voluisti – accepisti! Földi életedben eltaszítottad, végnélküli életedben – távolmarad.

*

g) al csoport: Isten szeretetéről.

1. beszéd: Királyunk az Isten

Bev.: Rex Izrael!

1. Uram és Teremtőm!

„Zengedeztetek Istenünknek, zengedeztetek, zengedeztetek királyunknak, zengedeztetek. Mert királya az Isten az egész földnek” (Zsolt. 46,7-8).

2. Uram és Atyám

„Íme én vagyok az Úr, minden testnek Istene; vajon nehéz-e nekem bármi is?” (Jer. 32,27). „De legalább mostantól fogva így szólíts engem: Én atyám! Ifjúkoromnak vezére te vagy!” (Jer. 3,4). „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!”” (Róm. 8,15).

Bef.: Non servus, sed filius!

2. beszéd: Örömeink örömeibe hív

Bev.: Az élet öntudatosság máris az örömök forrása.

1. Az igazság, a szépség, a jószág világába visz...

„Ám mi, Uram, arcod fényességének jelét viseljük. Örömet adtál szívembe” (Zsolt. 4,7). „Magasztalja lelkem az Urat, és ujjongjon szívem üdvözítő Istenemben” (Lk 1,46-47).

2. Az örök értékek országába visz.

„Nem lesz többé éjszaka és nem szorulnak lámpafényre vagy napvilágra. Az Úristen ragyog rájuk, s uralkodni fognak örökkön-örökké” (Jel. 22,5).

Bef.: Nemde mindez Isten örömeiben való részesedés: „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak ingyen adok az élő vizek forrásából. A győztes részesedik mindebben. Én Istene leszek, s ő az én fiam” (Jel. 21,6-7).

3. beszéd: „Házanépévé” akar tenni az Isten

Bev.: Angyalaival együtt „házanépét” alkotjuk.

1. Földi készülődéssel alakuljunk.

„A jót keressétek, ne a rosszat, és akkor éltek; és veletek lesz az Úr, a seregek Istene, úgy, amint mondottátok. Gyűlöljétek a rosszat, szeressétek a jót” (Ám. 5,14-15). – Ezt tanítja az apostol is: „Ne fáradjunk bele a jótettbe, mert ha bele nem fáradunk, annakidején aratni is fogunk. Rajta hát! Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel” (Gal. 6,9-10).

2. Égi hazaérkezésben boldoguljunk.

„Ő megfizet kinek-kinek tettei szerint: örök élettel annak, aki kitartó jócselekedettel dicsőségre, tisztelre és halhatatlanságra törekszik” (Róm. 2,6-7).

Bef.: Hát nem az isteni Szeretet ditirambusa így az élet?!

*

h) alcsoport: A lélek rezonanciájának kérdése.

1. beszéd: Hangolódjunk – Isten hangjára

(hit)

Bev.: Hangolható **hangszer** az ember.

1. Tanítói kinyilatkoztatásban szól az Isten.

„Hajtsd ide füledet és hallgasd a bölcsék mondásait, vedd szívedre tanításomat, mert gyönyörűségre lesz, ha megőrzöd bensődben, és kiárad majd ajkadra!” (Péld. 22,17-18).

2. Hit erényével hangoskodjék az ember.

„Vívj meg a hit jó harcát! Szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál meghívást” (1Tim. 6,12). – És így biztos a hazajutás! „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is hal, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25-26).

Bef.: Így egybecsengő az élet dala.

2. beszéd: Hangolódjunk – Isten dalára

(remény)

Bev.: De az Isten kinyilatkoztatása – élettalnak is mondható. Olyan dalnak, amelynek tartalmát – remélhetjük.

1. Tanulja el az Istentől ezt az ember.

„Minden ugyanis, ami Istentől született, győzedelmeskedik a világon. A győzelem, amely diadalt arat a világon: a mi hitünk. Ki győzi le a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?” (1Jn. 5,4-5).

2. Életével dalolja ezt Istenének az ember.

„Hirdesse szájam az Úr dicséretét, és minden élő adja szent nevét örökkön-örökké” (Zsolt. 144,21). És zengje tovább: „Uram, tebenned remélek, soha meg ne szégyenüljek” (Zsolt. 30,2).

Bef.: Ez azután Isten – ember együttes szimfóniája. Jól jegyezd meg Szt. Pál szavát: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

3. beszéd: Hangolódjunk – Isten boldogságára

(szeretet)

Bev.: De az élettartalom – a boldogság legyen! Isten boldogsága legyen lelkünk boldogságának tartalma.

1. Lelkiek legyenek igényeink.

„Boldogok mindannyian, kik szeretnek téged és békédnek örvendeni tudnak” (Tób. 13,18). „Még ha szenvednetek kell is az igazságért, boldogok vagytok” (1Pét. 3,14).

2. Lelkiek legyenek örömeink.

„Boldog az az ember, ki a bölcsességgel tölti idejét, és ki annak igaza fölött elmélkedik, és okosan

fürkész Isten gondviselése után; ki szívében fontolóra veszi útjait, és megéri titkait; ki utána jár, mint a nyomkereső, és megmarad útjain” (Sir. 14,22-23). „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást, mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját” (Jak. 1,12).

Bef.: Ez azután az örök életben nyer teljesülést. „Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudozva minden rosszat fognak rátok. Örüljete és ujjongjatek: nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,11-12).

*

i) alcsoport: A menyegzős házról és az Isten országát képviselő Egyházzól.

Az első Evangélium szövegének kiszélesíthető gondolata. Mindkét tételről csak felvázolt közlést adunk itt.

Első tétel: A házasságról

1. beszéd: A családi ünnepek

Bev.: Az egyházi ünnepeket – a naptár jelzi. Lényeges jegyük: emelkedett, a köznapok fölé emelkedő napok ezek. – De vannak-e a családnak is ünnepei?

1. A születésnapok...

Ez az életbelépés emlékének ünnepe. – Istentől indítatásnak és a földi munkának kezdő napja.

2. A névnapok...

Szentek a „védőink”... Példájuk, imáik segítőink. Tiszteletük módja: ünnepnapjuk megülvése.

3. A házassági évforduló...

Az együttes életkezdet áldást vett napja ez. Eddig egyedül, innét kezdve közösen!... A családi szentély tüzeinek fellobbantási napja ez. Valóban **emlékezetes ünnep!** „A férfi ezért elhagyja atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik és a kettő testben egy lesz. Így már nem ketten vannak, hanem csak egy test. Amit tehát Isten egybekötött, ember szét ne válassza” (Mt 19,5-6). „Három dologban talál gyönyörűséget a lelkem, melyek kedvesek Isten és emberek előtt; Ezek: a testvérek egyetértése, a jóbarátok szeretete, s a férfi és nő, ha megértik egymást” (Sir. 25,1-2).

Bef.: Ezek olyan idők, amikor **kikezdvések**, vagy **emlékek** ünnepeltetnek. Ezek mind a család lélekszentélyének ünnepei.

2. beszéd: A családi szentély tűzlobbantása

Bev.: Isten terve a kölcsönös egymáshoz vonzódás alapján induló házaseslet. A természetes érzéshullám is isteni követ, de a szentségi egybefonódás az új családi szentély **lélektüzének fellobbantása**. – „Nos tehát, te tudod, Uram, hogy nem élvezetvágyból teszem nővéremet feleségemmé, hanem tisztán csak az utódok után való vágyból, hogy áldassék bennük neved örökkön-örökké” (Tób. 8,9).

1. Isten kegyelme égből szálló tűz.

A házasság szentség. A szentségi kegyelem – égi tűz. Mire képesít?

- a) Látni a közösség szent hivatását.
- b) Melegíteni az élet hideg voltát.

2. Az égből szálló tűz pedig a családi fészkek házhely tüze. Az Isten kegyelmi tüze a családi szentély **tűzhelyének**. Vagy parazsa...

- a) Ez a tűzhely – egybefon.
- b) Ez a tűzhely – életközösséget követel. „A jó asszonynak boldog az ura, éveinek száma kétszeres lesz. A derék asszony jól tartja urát, s ez békében tölti be éveit. Jó feleség jó osztályrész, mely istenfélő férfinak jut jótettekért. Legyen ő bár gazdag vagy szegény, a szíve jókedvű, és arca vidám minden időben” (Sir. 26,1-4). – A pogányok „penates”-nek, a „háziistennek tűzhelyét” lobbantották. – Mi az élet Urától hozzuk a tüzet és az élet oltáránál szolgáljuk szent tüzzel.

Bef.: Istenien elgondolt az egymást szerető **érvéstüzek** lobbanása, de **isteni szeretetté** nemesedik a kegyelmi tűz lobbanásakor.

3. beszéd: A családi szentély áldozatos szolgálata

Bev.: Az új családi szentély – életfészek. Szent életközösség, amelyet a szeretet áramlása fog egybe és amely kölcsönös áldozatosságban nyer gyönyörű hivatást. – Mi ez?

1. Egymásért élve – egymást támogatjuk.

Az egyházi törvénykönyv (c.1013) egyenesen a házasság másodcéljának mondja. Gondosan szorgalmazandó a férj és feleség között. Ketten – lélek-egységet alkotnak.

2. Egymással élve – az Isten tervezte életet szolgáljuk.

a) Az életközösség Isten szent terve. „Szaporodjatok, sokasodjatok” (1Móz. 1,28). „Ezért hagyja el az ember atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik, és a kettő testben egy lesz. Nagy titok ez” (Ef. 5,31). Ezért mondja az Egyház: a két fél szent egysége, amely az új élet forrása.

b) Az „új élet” születés – Isten országának terjedése. Földön és mennyországban. „Az Úrnak szent anyyala legyen utatokon, vezessen titeket sértetlenül, találjatok mindent rendben szüleiteknél, s mielőtt meghalok, lássa meg szemem fiaitokat” (Tób. 10,11).

Bef.: Így elmosódik az erősen emberi **elgondolás**, hogy a házasság érzésvilág, előtérbe jön az az **igazság**, hogy a házasság állandó szolgálat, Isten tervének szentély szolgálata!

Második tétel: Az Egyházzól

Olyan elgondolásban, hogy benne **otthon** kaptunk földi és örök életünk számára.

1. beszéd: Otthonunk – az Egyház

Bev.: Földünk a „házunk”, Egyházunk – a „lélekközösségünk”. – Hogyan?

1. **Összefog -a hit egységében** (egy a „Credo”-nk). Ezt **tanítja** az Egyház: „Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség” (Ef. 4,5).

2. Összefog – a fej egységében

(egy a főpásztorunk). Ezt **mutatja** az Egyház: „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,31-32).

3. **Összefog – Krisztus misztikus testében** (egy az igazi Erőnk). „Amint ugyanis egy testben több tagunk van, de nem ugyanaz a főadata mindegyik tagnak, éppúgy sokan egy testet alkotunk Krisztusban, egyenkint viszont egymásnak tagjai vagyunk” (Róm. 12,4-5). Sőt ez is igazság: „Mindent lába alá vetett és az egész Egyház fejévé tette őt: ez az ő teste és teljessége, aki mindent mindenben betölt” (Ef. 1,22).

Bef.: Így tehát nagy közösséget alkotunk – lelki egységben, a vezetővel egységben és Krisztusnak szent misztikus testében. Egyek vagyunk a földön és az égben. „És egyetlen pásztort állítok fölélük, szolgámat, Dávidot, hogy legeltesse őket; ő legelteti majd őket és ő lesz a pásztoruk” (Ez. 34,23).

2. beszéd: Otthonunk – templomunk – lelkünk otthona

Bev.: Dávid gyűjt és Salamon épít. Mi is ezt tesszük. – Miért?

1. Azért, hogy házat kapjon az Isten.

Ez az ember legszentebb vágya. Magának is épít, Istennek is ékít. – Emeltessék ki **egy hely**, ahol intimebben találkozik az ember az Istennel. „De hát gondolhatni-e arra, hogy az Isten igazán a földön lakozzék? Hiszen ha az ég s az egek egei sem tudnak befogadni téged, mennyivel kevésbé e ház, melyet építettem?” (3Kir. 8,27)...

2. Azért, hogy otthon találjon az ember.

Íme kettős a cél.

a) Istené a szentelt hely.

b) De emberé a megnyugvást adó szentély. Ezért siet oda az ember (Pl.: régen azilium is volt, – most lélekazilium). „Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában életemnek minden napján” (Zsolt. 26,4).

Bef.: A földi életünk vágyakkal teltek. De ezek közül egyik legnemesebb: a templomépítés vágya. Lélekvágyunk – Isten házában építésében talál legnagyobb örömet. „Mert emészt a buzgóság háza-

dért” – mondja a Zsoltáros (Zsolt. 68,10).

3. beszéd: Otthonunk – lélekszentélyünk (Vos templum Dei estis)

Bev.: De legnagyobb kincsünk: **lélekszentélyünk**. – Miért?

1. Itt lakik – a lélek.

Ez az én „otthonom”.

- a) Itt születnek az isteni gondolatok.
- b) Innét lépnek ki az égi vágyak.
- c) Itt talál otthont -a kegyelem.

2. Itt lakik – az Isten.

a) Mindenki. „Hiszen ti az élő Isten temploma vagytok, amint Isten mondja: „Közöttük lakom és közöttük járok, Istenük leszek, ők meg az én népem” (2Kor. 6,16).

b) Jókban (per gratiam). „Vagy nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma?” (1Kor. 6,19).

c) Gonoszokban (per desiderium).

Bef.: Isten mindenütt! Isten mindennek központja. – Ez a szentélyek szentélye!

* *

Beszédláncok

Most az evangéliumi szövegből meríthető gondolatokból fonunk vázlatos beszédláncokat több tételegyüttesben...

Első terület: Egymás tagjai és Krisztus élő tagjai.

Vagyis szólni lehet az emberi közösség szent valóságáról, majd – kiszélesítve a gondolatot – beszélhetünk Krisztus titokzatos teste (Corpus Christi mysticum!) tételeiről. – Lássuk ezeket a beszédláncokat.

I. beszédlánc címe: Egymásnak tagjai vagyunk

1. beszéd: Egy az Istenünk.

Bev.: Különálló szigetek és egybekapcsolt együttesek érinthetők...

1. Teremtőnk az Isten.

2. Közös képünk őstipusa az Isten.

Bef.: Isteniek vagyunk.

2. beszéd: Annak fiai vagyunk!

Bev.: Csak teremtmények?

1. Fiai.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 12,1).

2. Természetének részesei.

„Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Atyánk Ó! „Mi Atyánk...” (Mt 6,9).

3. beszéd: Egymásnak testvérei vagyunk!

Bev.: Jelszó-e a testvériség?

1. Egy az Atyánk.

„Mi Atyánk...” (Mt 6,9).

2. Testvérek egysége – embercsalád.

„...ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8).

Bef.: Fatres in Dominus!

*

II. beszédlánc címe: Hogyan leszünk egymás tagjai?**1. beszéd: Személyiség és közösség**

Bev.: Kik vagyunk?

1. Külön személyek leszünk.

2. De egymásból merítve élünk.

Bef.: Közösség az életünk. Személyiség a kincsünk.

2. beszéd: Enyém, tiéd, övé

Bev.: Ezek földi „ragozások”. Kérdezzük: az égiek hogyan szólnak?

1. Tied – az „enyém”.

2. Mienk – az Isten.

Bef.: Isten szabadosai vagyunk.

3. beszéd: Minden Isten adomány mindnyájunké!

Bev.: „Quis habes, quod non accepisti?”

1. Övé – mindenünk.

2. Mi pedig övéi vagyunk.

Bef.: Az Isten minden.

*

III. beszédlánc címe: Hogyan vagyunk Krisztus tagjai?**1. beszéd: Krisztus titokzatos teste -az Egyház**

Bev.: Mit tanít az Egyházzól a Mester?

1. Egyházunk a test.

2. Mi tagjai vagyunk ennek.

Krisztus az, „aki fej. Ez gyarapítja az egész ízekkel és izmokkal összekapcsolt testet isteni növekedésben” (Kol. 2,19).

Bef.: Így Krisztus titokzatos részei.

2. beszéd: Ennek Feje – maga Krisztus

Bev.: Arculatján Krisztus vonásai tündökölnék. – Kifejtendők az isteni jegyek!

1. A lelkiesség pecsétje.

2. A végnélküliség jegye.

„Mindent lába alá vetett és az egész Egyház fejévé tett őt: ez az ő teste és teljessége, aki mindent mindenben betölt” (Ef. 1,22-23).

Bef.: Ezért isteni az Egyház.

3. beszéd: Ennek porszemnyi tagja az én csekélységem is

Bev.: Por és hamu látszólag.

1. Mégis – lélek.

2. És így – örök élet.

Bef.: Isten szeretett gyermeke vagyok!

*

IV. beszédlánc címe: Krisztus és én?

1. beszéd: Megváltóm!

Bev.: Reáfeszülő tekintetem kérdezi: te ki vagy?

1. Felelő szava: Megváltód.

2. Kérő szava: Életeddel Követendőd!

Bef.: Így valóban megváltást nyer az ember!

2. beszéd: Segítóm

Bev.: Halála után is eljön a Mester.

1. Segítheti az élet emberét.

2. Segíti is az élet vándorát.

Bef.: Helyet készít, hazakísérő és boldogító.

3. beszéd: Életteremtóm!

Bev.: Ó: Mindenem!

1. Egész lényem teremtésében.

2. Megszentelő újjászületésében.

Bef.: Ó: végső boldogságom.

*

Dogmatikai sorozat címe: De „membris” ecclesiae

1, beszéd: Unum caput - unum corpus

2, beszéd: Visibilis ecclesiae catholicae membra

3, beszéd: Animae ecclesiae membra

4, beszéd: Ovile omnium fidelium

*

Második terület: Az **irgalmasság cselekedeteinek gyakorlásáról**

De ezek a tervezetek csak igen rövid vázlatban közöltek; inkább azért, hogy a **gondolatok szélesítésére adjunk példát** és épp azért a kifejtést csak ráutalással jelezzük.

I. beszédlánc címe: Az „új ember” életstílusa

1. beszéd: Igaz – az embertestvérekkel szemben

Bev.: Unicuique suum!

1. A földi kincsek birtoklásában.

2. A birtokszerzés lehetőségében.

Bef.: Minden megkülönböztetés nélkül.

2. beszéd: Békés – az embertestvérek között

Bev.: Ellentétek súrlódása után csiszolódik a folyó kavicsa.

1. Megértő igényeivel szemben.

2. Készséges azok teljesítésében.

Bef.: Pax Christi intra vos!

3. beszéd: Szeretetből osztó – embertestvérek felé

Bev.: Mindenünk Isten szeretetének adománya.

1. A szerető Isten szeretetéből használjuk.**2. A szeretetből vett szeretetből osztjuk.**

Bef.: Így nem ragadunk a földiekhez. „Isten, a mi Atyánk szemében ez a tiszta és igazi vallásosság: Viseld gondját a nyomorgó árvának és özvegynek s őrizd magadat tisztán e világtól” (Jak. 1,27).

*

II. beszédlánc címe: Mik a felebaráti szeretet igazi jegyei?**1. beszéd: Az észrevezés**

Bev.: Látni kell a bajt, mert sokszor titkos a fájdalom.

1. Isten áldotta szem kell hozzá.**2. Isten áldotta feljegyzés is kell hozzá.**Bef.: Olyan ember nem járkal **léleknyomok** nélkül (Pl.: fotografáló lemez!)**2. beszéd: A rokonérzés**

Bev.: Rezonáló hurok példájával indulhatunk...

1. Lelkemen rezeg más fájdalma.**2. Lelkem segítsre indul az enyhítésre.**

Bef.: Együtt él az ember.

*

III. beszédlánc címe: Mit adjunk a testben igényeskedőknek?**1. beszéd: Kenyeret, üdítő italt, ruhát és szállást**

Bev.: Az élet feltételei.

1. Másoknak terített asztalt kínál.**2. Így nekik életerőt nyújt.**

Bef.: Az életet szolgálom úgy!

2. beszéd: Betegeknél vigaszt, orvosságot, látogató szeretetet

Bev.: Az elesettek legyenek különös gondozásom tárgyai.

1. Szt. Erzsébet leszek.**2. Krisztust képviselő leszek.**

Bef.: Mit nem tennék Krisztusért?!...

3. beszéd: És a halottaknak?

Bev.: Ezek is igényesek.

1. Haldoklóknak – Útravalót...**2. Halottaknak – szentmisét.**

Bef.: És ezek a leghálásabbak.

*

IV. beszédlánc címe: Mit adjunk a lélekben elesetteknek?

1. beszéd: Tudást, tanácsot, segítséget

Bev.: Lelkem is kitáruló erőforrás.

1. Értelmem kincseit adom.

2. A gyengéket én pótolom.

Bef.: Fénye vagyok az életnek.

2. beszéd: Vigaszt, erőt, hitet

Bev.: A lélek is erőt igényel.

1. Természetes erőket.

2. Természetfeletti erőket.

Bef.: Így Isten erőseivé teremtünk.

3. beszéd: Végül az állandóan csorduló segítő kegyelmet

Bev.: A lélek kegyelmének „nagy szállítói”...

1. Erőt – a bűn ellen.

2. Erőt – az erény érdekében.

Bef.: Örök lélekkapcsolódásban élni!

*

V. beszédlánc címe: Mennyiben kötelez bennünket az irgalmasság parancsa?

1. beszéd: Mindenkit kötelez – szeretetből!

Bev.: Legfőbb tulajdonos: az Isten.

1. A javak igényese minden ember.

2. A javak osztogatója minden ember.

Bef.: Szent életközösségben éljünk.

2. beszéd: Mindenkit kötelez – kötelességszerűen

Bev.: A viszonyok közelebbiek is.

1. A szülők, gyermekek, – természetjog alapján.

2. A munkaadó – az igazság alapján.

Bef.: Ez az Isten parancsa.

3. beszéd: Isten embereit kötelezi – szeretetből

Bev.: És aki az Isten különös szolgálatát vállalta (pap stb.)?

1. Kötelezi a vállalt áldozat.

2. Jutalmazza az isteni szeretet.

Bef.: Istent, embert kell szolgálni!

*

Függelék: Néhány beszédlánc – címekben

Ha a szónok ezek közül választ, akkor csak **ingerszavakat** kap és így **teljes önállósággal** dolgozhatja ki tételeit. – Lássuk ezeket tehát így egymásutánban.

I. beszédlánc címe: A lélekmegújulás útja

1. beszéd: Felfigyelés – bűneinkre
2. beszéd: Reádöbbenés – pusztulásunkra
3. beszéd: Reáeszmélés – a Keresztre
4. beszéd: Lélektisztítás – a Szent Vér csordulása

*

II. beszédlánc címe: Új ember képe – Isten képe

1. beszéd: A lélekszentély – Isten háza
2. beszéd: A lélek – Isten mása
  1. Gondoskodás.
  2. Látás.
  3. Cselekvés.
3. beszéd: A lélek díszje – Isten kegyelme
  1. Megszentelő kegyelem.
  2. Segítő kegyelem.
4. beszéd: A lélek indítója – az isteni természet csodás ereje

*

III. beszédlánc címe: Az igazmondás felbecsülése

1. beszéd: Lelked tartalma -szád szava
2. beszéd: Egymással élésünk biztos alapja
3. beszéd: Társadalmunk igaz oszlopa
4. beszéd: Isten

*

IV. beszédlánc címe: Isten ellenségei

1. beszéd: Hazugok
2. beszéd: Tolvajok
3. beszéd: Gyűlölködők
4. beszéd: Gyalázkodók

*

V. beszédlánc címe: A lakoma vendégei

1. beszéd: Az Úr első gondolata szerint -a választottak
2. beszéd: Az Úr tapasztalata szerint -a mellőzöttek
3. beszéd: Az Úr vágya szerint -a menvegzős ruhások
4. beszéd: Az Úr boldog szemléletével -a hálás lelkűek

*

VI. beszédlánc címe: A hivatottak büntetése

1. beszéd: Kivetett, vagy magát kivető?
2. beszéd: A fényes terem és az örök sötétség

3. beszéd: Eiectus est!
 4. beszéd: Eiecti et electi

*

VII. beszédlánc címe: Az Úr házanépe

1. beszéd: A „hivatalosak”
 1. Az isteni tervek hordozói.
 2. Az isteni tervek megvalósítói.
2. beszéd: A föld minden népei
 1. Káin számkivetettjei.
 2. Ádám minden nemzedéke.
3. beszéd: A föld „kitaszítottjai”
 1. A földi paradicsom habzsolói.
 2. A „lélek paradicsom” nem értői.

*

VIII. beszédlánc címe: Az Isten országának értelme

1. beszéd: Az Isten az Atyánk
 2. beszéd: A föld az anyánk
 3. beszéd: Lélekfeszítés a munkánk
 4. beszéd: Végnélküli diadal a jutalmunk

*

IX. beszédlánc címe: Az Isten országának az értéke

1. beszéd: Mi a föld?
 1. Isten háza.
 2. Ember háza.
2. beszéd: Mi az ember?
 1. Isten követe.
 2. Isten képe.
3. beszéd: Mi a „földi mennyország”?
 1. Istentől tervezett boldog otthon.
 2. Embertől alakított boldog világ.
4. beszéd: Mi az örök mennyország?
 1. Isten – örök otthona.
 2. Ember várt életre.

*

X. beszédlánc címe: A királyi ember jósága

1. beszéd: Boldog otthont tervez
 2. beszéd: Lakomára hívogat

3. beszéd: Még külön követeket is küld (próféták)
 4. beszéd: Végül is – asztalt terít

*

XI. beszédlánc címe: Az Úr követsége

- 1. beszéd: Prófétai követséggel hív.**
1. Személyes próféták útján.
  2. Lélekszentély hívó szava útján...
- 2. beszéd: Fiának küldésével hív**
1. Történelmi megjelenése.
    - a) Előkészület.
    - b) Beteljesülése.
  2. Lelkedben való egyéni megjelenése.
- 3. beszéd: A szenvedések küldésével hív**
1. Ellenséges seregek.
  2. Feldúló „békétlenségek”.
- 4. beszéd: Az „útszél népének” meghívása**

Bev.: A hivalkodó virágok mezeje...

1. Az útszél virága is Isten szépségének sugara.
2. Az „útszél vakjai” is az Úr látásának hívottjai (Jerikói vak!).

Bef.: Még ezek is – hívatottak!! „Uram, kérte, hogy lássak”. Jézus így szólt hozzá: „Láss! Hited meggyógyított téged.” Azonnal visszanyerte látását és Istent dicsérve követte őt. Ennek láttára a nép is áldotta Istent” (Lk 18,41-43).

* * *

B/ rész - c/ csoportja: a napi Szentleckéhez fűződő beszédek

A Szentlecke szövege így szól: „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében s öltöztök magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény. Szakítsatok ezért a hazudozással, s beszéljen mindenki őszintén felebarátjával, hiszen egymásnak tagjai vagyunk. Ha haragusztok is, ne vétkezzetek. A nap ne nyugodjék le haragotok fölött. Ne engedjétek az ördögnek. Aki lopott, ne lopjon többé, hanem dolgozzék és keze munkájával keresse kenyerét, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek is” (Ef. 4,23-28).

Az előkészületben arra figyelmeztet, hogy **ne adjunk helyet** az ördögnek, azaz kerüljük a bűnös cselekedeteket. – **Kiteljesülés** tekintetében arra int, hogy **Isten terve** szerint öltözzünk át új emberré és – egymás tagjai lévén – tegyünk jót egymással. Mégpedig az **irgalmasság cselekedeteinek gya-korlásával**. – Végül az **emberi kötelesség**, és az **ember – Krisztus** közösségének érintésével is beszéd-tételeket kínál. Ezekből a gondolatokból kell levezetni a mai szentbeszéd tételeit.

Különálló beszédek

Elsősorban: **Az emberi lélek újjászületéséről – általában.**

Bár az ünnep jellegének tételeihez hasonlók, mégis különleges és részletes elkülönülésüket az adja, hogy szövegük egyenesen a **Szentlecke szövegére** építkezik.

a) alcsoport: Az emberi lélek újjászületéséről

1. beszéd: Születés – újjászületés

Bev.: Beköszöntő tény -a születés. De kérdés: **csak** egyféle születése van-e életünknek?

1. Beleszületünk a földi életbe.

Ez az Isten parancsa: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet” (1Móz. 1,28).

2. De újjászületünk – a lelki életre.

Ez a mesteri tanítás: „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében s öltsetek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef.4,23).

Bef.: Hívásunk az élet, elhivatottsági isteni kegyünk: az **örök élet**. Erre kell „újjászületnünk”.

2. beszéd: Miért küldettünk a földre?

Bev.: Vak erők játéka-e az ember?... Annál égetőbb ez a kérdés, minél világosabb a nagy és kis világ célba futó rendszeressége. – Milyen az élet útja?

1. Anyagi, testi bontakozás.

Ezért olvassuk: „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta, és úgy rendelte, hogy ismét azzá változzék. Felruházta őt a magáéhoz hasonló erővel” (Sir. 17,1-2).

2. Lelki kiszélesedés.

Ezért halljuk: „És adott nekik megfontolást és nyelvet, szemet és fület; szívet adott nekik a gondolkodásra, és betöltötte őket bölcs okossággal” (Sir. 17,5).

3. Szellemi, végnélküli kiteljesülés.

Ezt ígéri a Zsoltáros: „Hiszem, hogy meglátom az Úr javait az élők földjén” (Zsolt. 26,13).

3. beszéd: Az újjászületés dinamikája

Bev.: A célratörés olyan eleven, mint a nehézkedés törvénye. Feltétlen érvényt keres. De talál-e ilyent az ember?

1. Óslendülettel tör erre az ember.

Ennek ütemét jelzi az Írás: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

2. Kegyelemmel segít az Isten.

A valósításra vezet a kegyelem. Ezért mondja az Írás: „Aztán pedig kiöntöm lelkemet minden emberre, és prófétálni fognak fiaitok és leányaitok; álmokat álmodnak véneitek, és látomásokat látnak ifjaitok” (Joel 2,28).

3. Csak állandó szolgálattal dolgozzék az ember.

Ezt parancsolja az apostol: „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

Bef.: Istené a lendítő célkitűzés, Istené a kegyelmi erők közlése... És emberé? A megvalósítás áldozatossága.

*

b) alcsoport: Az új emberré születés valósága

Itt az a kérdés vehető fel: milyen az újjászületett ember valóságos élettartalma?

1. beszéd: Az anyagiakban is Istent látó

Bev.: Az „új ember” nem fantázia kép. Valóság, aki **eltér** a köznapi embertől – még az **anyagi életsíkon** is.

1. Isten teremtményének látja a világot.

Így kell látnia az igazi embernek a világot: „Ezt mondja az Úr Isten, ki az eget teremtette és kifeszítette, ki megerősítette a földet, és ami belőle sarjadzik, ki éltető lehetetet ad a népnek, mely rajta van, és lélegzetet a rajta járóknak” (Iz. 42,5).

2. Így szentnek és jónak ítéli a nagymindenséget.

Figyeld csak az Írás szavát. „Hiszen Isten minden teremtménye jó, és semmi sem megvetendő, amit hálaadással veszünk magunkhoz, mert Isten igéje és az imádság megszenteli” (1Tim. 4,4-5).

Bef.: Ember háza és ember tápláléka a világ. Istenatya adta, az „újjászületett látó” így használja.

2. beszéd: A lelkiekben Istennel dolgozó

Bev.: Befejezettnek áll-e előttünk a világ? – A lehetőségek sorozata, és emberi feladat az értékessé alakítása. – Hogyan?

1. Értelemmel felfogja értékeit.

Olvasd csak Jób szövegét: „Határt vet az ember a sötétségnek, és felkutatja mindennek a végét, a homály köveit és a halál árnyékát is. Tárnákat nyit idegen nép; leereszkedik oda, hová ember még nem tette lábát, és lebeg távol az emberektől... Köveiben zafírt talál és porában arany vagon” (Jób 28,3-4 és 6).

2. Akaratommal kidolgozom kincseit.

Legyen életem elve: „Helyes megfontolás előzze meg minden dolgot, és szilárd elhatározás minden tettetted!” (Sir. 37,20).

Bef.: Így tehát mindig Istennel dolgozó!...

3. beszéd: A „szellemiekben” Istennel élő

Bev.: De élhet-e külön, Istenen kívül az ember? Csak **Istennel** élhet az „újjászült” ember. Persze: itt a **természetfeletti** élet értelmezendő.

1. Belőle veszünk minden erőt.

Saját szent természetében részesít. Olvasd csak: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

2. Hozzá tör minden lendületünk. Azért, mert **Tőle** veszünk minden erőt: „Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68).

3. Vele él végnélküli életet egész életünk!

A Mester ezt ígéri: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23)

Bef.: Így azután földi és örök életünkben is igaz léssen: a szőlővesszői vagyunk az örök Tőkének.

*

Ez a beszéd sorozat ráépíthető arra a hindu áldozatos életre, amelyet az egyik „begard” zarándokkoldus életében olvasunk. Az említett S. **Sundar Singh**, aki egy alkalommal találkozott egy áldozatos zarándokkal, aki arra akarja tanítani, hogy „**újjászületését**” abban keresse, hogy valamtól **véglegesen** fossa meg magát. Ő elmondotta, hogy gonoszat cselekedett és azért a **feje fölé emelve tartotta mindaddig a kezét, amíg az végleg meg nem merevedett... Sundar Singh** csodálkozva kérde: vajon újjászületés-e az, ha Isten adta karunkat hasznavehetetlenné tesszük? – Méltán és boldogan vehetjük tudomásul, hogy a Mester tanításában az „**újjászületés**” tökéletesebb munkát jelent. Olyan újjászületést, amely a földi emberből **isteni embert** teremt.

*

c) alcsoport: Az újjászületés megindulása

Itt a lelki újjászületés alanyi mozzanatai ismerttetendők.

1. beszéd: „Ne adj helyet az ördögnek!”

1. Kísértvén köztetek jár.

Az Írás is mondja: „Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát” (Lk 22,31).

2. Lelketek figyeljen.

„Óvatosak és éberek legyetek. Ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán jár körül, keresve, kit nyeljen el. Szálljatok vele szembe keményen a hit erejével” (1Pét. 5,8-9). – (Completorium)

2. beszéd: „Tagadjátok meg a hazugság lelkét!”

1. Ne hazudjatok magatoknak.

Jól jegyezd meg: „Kerüljétek tehát a hasztalan zúgolódást, s óvjátok nyelveteket a rágalomtól, mert titkos beszéd sem hangzik el büntetlenül, s a hazug száj megöli a lelket” (Bölcs. 1,11).

2. Ne hazudjatok felebarátotoknak.

Az Írás mondja: „Hat dolgot gyűlöl az Úr és hetet utál a lelke: Fennhéjázó szemet, hazug nyelvet, ártatlan vért ontó kezét, álnok tervet forraló szívet, gonoszra sebtiben siető lábakat, a hamis tanút, aki ontja a hazugságot, és azt, ki viszályt hint testvérek közé” (Péld. 6,16-19).

3. beszéd: „Tagadjátok meg a harag lelkét!”

1. Ösztön a harag izzítója.

Ne felejtsetd el: „Harag és düh, utálatos mindegyikük; csak a bűnös ember ragaszkodik hozzájuk” (Sir. 27,33).

2. Győzelem a megbocsátás erénye.

Szépen buzdít a Írás: „Állj el a haragtól és hagyd a bosszúságot” (Zsolt. 36,8). „Távol legyen tőletek minden keserűség, indulatosság, haragtartás, szóváltás és káromkodás, minden egyéb rosszal” (Ef. 4,31). – Ezért olvassuk ezeket a szent ígéket: „Bocsáss meg társadnak, ha vét ellened, akkor te is, mikor könyörögsz, elnyered büneid bocsánatát” (Sir. 28,2). – Sőt hirdeti a megbocsátás lelkét imígyen a Mester: „Ha tehát ajándékokat az oltár elé viszed és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami panaszja van ellened, hagyd ott ajándékokat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza és ajánld föl ajándékokat” (Mt 5,23-24).

4. beszéd: „Tagadjátok meg a tolvajlás lelkét!”

1. Ami a tied, azt gondozd.

Így értelmezd ezeket a szent szövegeket: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

2. Ami a másé, azt tisztelettel őrizd.

Ezért mondja az Írás: „Vigyázzatok! Ha tán lopott jószág, adjátok vissza gazdájának; nem szabad nekünk lopott jószágot ennünk, hozzá sem szabad nyúlunk” (Tób. 2,21). Sőt azt is mondja az Úr: „Jó a gazdagság annak, kinek nem nyomja bűn a lelkiismeretét” (Sir. 13,30).

*

d) alcsoport: Az Isten tervei felé való fordulás

1. beszéd: Kérdezem: mit akart az Isten?

Bev.: Ez a **Teremtő** tervét kérdezi. Mit akar az Úr?

1. Fiaiként nevelni a földön.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn. 1,12). Ez az élet földi tartalma.

2. Fiaiként fogadni az égben.

Az Írás ezt mondja: „Mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29). – Íme, ez az élet égi tartalma.

Bef.: Isten fiaivá akar teremteni az Isten!

2. beszéd: Kérdezem: mit akar most az Isten?

Bev.: Ez a **megváltás** tervét kérdezi. Mit akar tehát a megváltás?

1. Isten fiaivá akarja emelni az embert.

„Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Baránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Hogy Krisztus népévé alakuljon minden ember.

Ezért mondja: „Akkor fölkarollak titeket, s atyátok leszek, ti fiaim és leányaim lesztek” (2Kor. 6,18).

Bef.: A megváltás **tárgyian** alakít Isten fiaivá! – De engemet is!

3. beszéd: Kérdezem: mit akar velem az Isten?

Bev.: Ez a **megszentelés** tervét kérdezi. Úgy is kérdezhethetném: mit tesz velem a Megszentelő? Olvasd csak ezt a szöveget: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

1. A „kicsi” voltomat istenivé teszi.

Erről olvastunk bevezetésül...

2. A végesnek látszó életemet végnélkülivé emeli.

Vedd tudomásul ezt az előrehirdetést: „hiszen szentek ivadéakai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18). – De boldogan őrizd lelkedben ezt a megvalósulást: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt lelkünkbe a Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Boldogan élhettek a földön, mert nem vagytok Ágár számkivetett ivadéka – az élet pusztaságában.

* *

Másodsorban: Az emberi lélek kiteljesülése

a) *alcsoport: Kicsoda az „új ember”?*

1. beszéd: Kicsoda az „új ember”?

(Nova creatura Dei)

Bev.: Ennek az „új ember”-nek rövid meghatározása így szólna: **kegyelemből és kegyelemmel élő ember**. Alapjában ez olyan tárgyi fogalmazás, amely valóságban tárja elénk az isteni ember lélekképét. – De ugyanez a tétel **dinamikusan** így szólna: az „új teremtmény” a **tudatosabban Krisztushoz közeledő és törtető „dolgozó ember”**. – De az elméleti elgondolás után kérdezzük csak: hogyan valósítható meg az az új típus a földi életben?

1. Változzunk át a kegyelem emberévé!

Ez volna a **gyökérszerű** átalakulás. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10) – mondja az apostol. Létem és természetfeletti átalakulásom az Ő műve... Azért tudom a **tényt**, de kérdezem: **hogyan?** Hogyan megy ez végbe?... Mindenesetre **belső átalakulásról** lehet szó. – A föld embere a lélek emberévé alakul...

a) Tehát nem csupán **„elhagyásról”,** vagy „elhanyagolásról” van szó. Ez csak **megindulás** lehet. – Elhagyok bűnös életet, elhanyagolok földi, anyagi, lelki munkát. Az első nélkülözhetetlen, az utóbbi felülvizsgálendő! Ha ugyanis **csak** „elhagyok”, akkor ez bizonyos értelemben „segélykérés”. Ez nem újjászületés!

b) Mindenesetre többet jelent az: alakulást! Szt. Pál élete **átalakulás**. Miért? Mert többé **nem az Úr üldözője**, hanem **az Úr apostola!** **Belső** átnemesedést tár elénk. – Olyan áldozatos életet kezdett az „átalakulás” után, amely tényleg temette a múltat és feltámasztotta az isteni életet. Szinte jelképpé lesz a „damaszkuszi út” esete, mert az égi fény – alázkodóvá téve, földre sújtotta az Úr, szemévelágát veszítve – a földieket „nem látóvá” alakította őt az Úr. – Valójában tehát mi ez? Ennek a kegyelmi tartalomnak érvénye: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. Élünk a természetfeletti kegyelemből!

Ez pedig élettani és dinamikai megfeszülés. Az igazi életnek ugyanis **ősalapja** a kegyelem. „Értékes ugyanis, ha valaki Istenhez tartozása tudatában elviseli a bánalmat, bár igazságtalanul szenved” (1Pét. 2,19). Mégpedig ingyenes adomány: „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). – Amint tudjuk, az ember élete **állandó tevékenység**. – A megállás, az elernyedés – pusztulást hozó jelenség. – Milyen legyen tehát a megszentelő kegyelemből élő ember élete?

a) **Egek felé forduló tekintettel** járó... „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre” (Kol. 3,2). És az **egekből vett indítások szerint induló**... Ezért mondja az apostol: „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

b) A szeretet kegyének vételével Istent, önmagát, felebarátot és a nagyvilág csodás fenségét **szereplő lélekként dolgozó**... „Ujjongj az Istennek, egész világ, mondjatok nevének éneket, dicsőségét dicsérve zengjétek” (Zsolt. 65,1). – De az Ószövetség, az Istennel élő embernek ilyen elképzelése után, a Mester Belőle élővé nemesíti az „új embert”. Erre vonatkozik ez a példabeszéd: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). – Így azután igaz lesz az, hogy az ember vette, életté alakította és életerőként szórja a szeretetet fenséges erőit. – Lám, a lényeg ez: az „újjászületett” ember az **Isten szerint éli áldozatos életét**. Sokat, isteni természetet is kapott ember lévén, jól jegyezze meg: „Mindattól, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni, és akire többet bíztak, attól még többet fognak számonkérni” (Lk 12,48).

Bef.: Az elmondott fejtegetés után állapítsuk meg: van benne **isteni látás**. Van benne **emberi élettemetés**. De mindenekfelett van benne **természetfeletti** életre való **feltámadás**. És végül benne van az **isteni élet diadalmas lendülete, reménye és boldogsága**.

*

a) Ez a szentbeszéd szépen reáépíthető Szt. Pál **damaszkuszi útjának** leírására. Mi történik ott? Zengett az ég, és földre hullt Saul... Fény lobbant, és megvakult Saul... Mi ez? Alázkodás az Isten előtt, és földi szépségek eltűnése az égiek előtt. – Így indul az „új emberré” alakulás...

b) De reáépíthető bármelyik **bűnös megtérésére** (Lévi, Mária Magdolna, Ágoston stb.)...

c) Továbbá reáépíthető akármelyik nagy **írónak**, pl. Huysmans-nak **megtérésére** („Az úton” című regénye fejtegeti...).

*

2. beszéd: Redemptus a Christo

(Dogmatikus beszéd: A megváltott ember)

Bev.: Az ember Istenhez való viszonyában így határozható meg: az **Ő szeretett fia**. Már születése előtt: Isten gondja. Az elesettség pillanatától: a fölemelő fia. A megváltás nyomán. – Hogyan jelenik meg **ez az ember**?

1. Megváltást kegyelemből vevő.

Azzal kell kezdeni: az ember teremtmény és így minden porcikája a Teremtőé. Ezért semmit sem igényelhet **jogból**. „Mi is az ember, hogy nagyra tartod, és érdemesnek látod vele törődni?” (Jób 7,17). – Mit jelent?

a) „Nihil accipi – **ex condigno**”. Ennek tartalma pedig ez: még a létet **sem érdemeltük** ki. Az elvesztett isteni kegyelmet – még kevésbé. Isten szeretetből teremtett, ember gögből és rosszakaratból vétkezett, nincs tehát igény, amely jogra támaszkodhat.

b) De igenis igényesen várhat – **Isten szeretetéből**. Ezt a tételt pedig olyan módon kell megközelíteni: Isten szeretete végtelen. Ezért igaz ez: omnia accipi – **ex congruo**. Ez az egyházi fogalmazás azután azt jelenti, hogy a szeretetből teremtő **Atyához illő**, hogy elesett fiát Magához emelje! A **jóságos Isten** adhatja és adja a szeretetének teljességéből az életet átnemesítő természetfeletti kegyelmet! Ne felejtsetd! Az ember Isten képe! Ha **torzová** is lett a bűnbeeséssel, ismét **átnemesíthető** – **Isten szeretetével!** – Az első tételt így fejezi ki az Írás: „Íme, gonoszságban fogantattam, és bűnökben fogant engem az én anyám” (Zsolt. 50,7). A másodikat így futamozza előre az Úr: „Megváltást küldött népének, örökre elrendelte szövetségét” (Zsolt. 110,9). – És **így** teszi valósággá az isteni Szeretet: „Benne van (vére által) megváltásunk, bűneink bocsánata” (Kol. 1,14).

2. A Megváltó kegyelmében élő.

Ez már a vett kegyelemnek, a megváltásnak **valósulása**. Jól jegyezd meg ezeket a pontokat és igazságokat!

a) **Szerzett** kegyelem a megváltás. – Ez valóban Isten leereszkedése az ember felemeltetése érdekében. Így is mondható: Isten és ember szent **életkapcsolatának** első mozzanata.

b) De életparancs ez is: **életté alakuló** legyen bennem a megváltás. Ez pedig azt jelenti, hogy a **lehetőségből – valóság** lesz. Az egyik Krisztustól, a másik embertől indul ki. De az utóbbi is Krisztusért!

c) Ha azonban az ember **alanyi célját** is ki akarnók emelni, akkor így is mondható: Krisztus szerinti legyen az ember élete. Ne felejtjük el: Krisztus életképe alakítandó ki az ember életében. Ha ez valósággá lesz, akkor az élő Mester boldog tanítványa és a megváltó Mester életöröme lettem!

Így lesz **életté, élő emberré** -a megváltás kegyelme. A megváltott ember életutat jár, amelynek ez a mottója: „Krisztus megváltott téged nélküled, de nem üdvözít nálad nélkül!”

Bef.: Így azután ez is valóság lesz: **„az új ember” Istent szerető gyermekké lesz!**

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a régi legendák egyikére, az **Atlaszra**, az eget a vállán hordozó hőszer. Ő az istenek otthonának tehertartója, de egyúttal a földanyára támaszkodó hatalom. – És Krisztus gondolata szerint ez-e a legnagyobb emberi érték és hatalom? Az ószövetségi szent szöveg – megváltásra érdemes **Isten képnék** mondja: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Az Újszövetség áldozata pedig – megváltott **Isten fiúnak** hirdeti. – Így eltölpül a pogány legendák hőse, mert a valóságban minden Atlasznál több – diadalmas Isten fia lesz. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne. Aki nem véréből, sem a test ösztönéből, sem a férfi akaratóból, hanem Istentől született” (Jn 1,12-13).

b) Reáépíthető azután arra az evangéliumi szövegre: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16)

*

3. beszéd: Sanctificatam vitam agens

(Erkölcsei beszéd: A megszentelt ember élete)

Bev.: Az ember Isten műve, de a „kegyelmi ember” Isten kedveltje. A megszentelés ajándékával a természete változott, mert ősalapja lett az isteni természet. Erről írja az apostol: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részesei legyetek” (2Pét. 1,4). **Ez az ember** – életlendületben eltérő alakot mutat. Sőt annyira eltérőt, hogy minden egyes személy egészen különálló, istenien kiemelt és istenien élő személy. – Miben áll ez?

1. Az isteni természetbe belemerülő.

A szentek egyikének szent dala így cseng: „Nem kell nekem más, mint Te, ó Mindenem! Bírom benned a földet és az eget; egy virágot választok csak és letépek; Királyom az Te vagy, kit szívem szeret.” (Kis Szt. Teréz szelleme). – Tán költői a gondolat forma, de egyszerű a dolog lényege. Mindenki **más és más talentummal** indul és így ezen belül dolgozik.

a) Marad a természet ősi valósága. Az elmerülés tehát az adott természetet megőrzi, de átnemesíti. Vizsgálódó tehát: mire küldött **talentumokkal** az Isten, mert azon belül alakítja át – tettekben értékesítőn – az Isten. Maradsz ember, de leszel istenien élő ember. – Veszünk isteni kegyelmet, és azon belül fakadnak és érvényesülnek az égi adományok. „A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak: aki a prófétálást kapta, prófétáljon a hit szabálya szerint; aki tisztiséget kapott, gyakorolja tisztiségét; aki tanító, oktasson; aki a buzdítás ajándékát kapta, buzdítson; aki alamizsnát oszt, tegye egyszerűségben; aki előljáró, legyen gondos; aki irgalmasságot gyakorol, tegye derűsen” (Róm. 12,6-8).

b) De életvirágba fakad a kegyelmi rügy égi tartalma. Ez a gondolat ugyancsak költőinek hangzik, de így is nagy és mély valóságot takar. Emberélet is élő fához hasonlítható. – Az emberéletben is kifakadnak az erények rügyei, belőle is kisarjadnak az „új élet”, a szent harmadiknak” (a gyermek!) való-

ságos testi-lelki életbimbói (generatio vitae naturalis), vagy lelki nemzedékei (generatio vitae spiritualis). – Így maga, vagy mások a kegyelem nyomán isteni életre indulnak. Olyan lesz tehát az ember, hogy kimintázódik benne az Isten. – Istenivé lévén, a végnélküli élet földi hordozója és alakítója. Sőt ennek teremtője lehet – **másokban is!**

2. Az isteni természetnek megfelelően élő.

Milyen természetű ez az isteni kegyelemben való elmerülés?

a) Alapvetésül meg kell jegyezni: nem veszíti el emberi egyéniségét: marad élő személy, hanem életének határa a végnélküli életszintájra emelkedik. Ebből levezetve tudomásul kell venni, hogy isteni természetének megfelelően kell élnie életét is!

b) Lényegét tekintve pedig tudni kell, hogy isteni természete alapján **szeretettel** nézi és szépnek látja a **nagy világot**, a **kis világot** és az **Istent!** (optimizmus!) Így azután szeretetből fakasztja az élet minden egyes rezdülését. Hisz nem is tehet másképpen, mert akit betölt az isteni Szeretet, az lélekfényvetéssel csak a szeretet alapján fordulhat a teremtett világ és a végtelen Atya felé.

Bef.: Végül kérdezhetem: hogyan vetődik **erre az emberre** Isten tekintete? A felelet ez: benne a saját képét látja a Mindenható! Boldog lehet az a „tükör”, **akiben** Isten arca vetődik elénk!

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a **Bát-i** templom **Szt. Margit képének tárgyára**. A kép kettős. Az egyikén Margit királyleány **önmagát** nézve a tükörben, gyönyörű emberi vonásait látja... A másik része a képnek a szent remetét állítja oda, aki a királyleány elé a **Szent Szűz és a kis Jézus** képét mutatja a szűzi leánynak. Az első képtől elfordul és a másik képben látott szépségeket keresi életével (a kis Jézust és a Szent Szüzet!). Így is élte életét – Isten kegyelméből. – Az applikációt így kellene megrajzolni: az **Istenhez hasonló emberképet lásson lelkünkben is az égi Atya**.

b) Vagy reáépíthető arra a szent szövegre is: vivit autem in me Christus! – Csak a krisztusi arc verődik ki rajtam!

*

b) alcsoport: Mit tegyen az ember?

Ez a csoport az embernek egyéni feladatait nyomozza.

1. beszéd: Nyomozza és kövesse Isten szándékait...

(Erkölcsei beszéd: Első-rendű életfeladatunk)

Bev.: Mi az Isten szándéka az emberrel?... Tulajdonképpen ez ennek a kérdésnek felvetése: mi végre vagyunk a világon? A feleletet minden gyermek tudja, de tartalmi megvalósításának mikéntje sok embernek állandó bizonytalansága. – Hogyan kellene ezt a kétséget eloszlatva Isten tervét megvalósítanunk?

1. Vegyük át Isten gondolatait.

De látszólag ez is elméleti, ha részekre nem bontjuk tárgyi tartalmát. Kérdés: járt-e itt a földön az Isten? (Prohászka: „Ahol Isten járt, ott virágba fakadt a mező”). És járt-e az ember lelkében az Isten?... Ott a szépségek örök vágyát hagyta az Isten. Ezt keresik a pogányok, amidőn a természet erőinek felfedezésében Istent sejtnek.

a) Elindulok tehát keresésére. Lehetek **tudományosan** kereső és **lélekleben** kereső.

b) Majd reátalálom a környező világban. Föld gyönyörűsége, lélek szépséges vágy világa – Istenre találás. – Ez nemcsak statikai megállapítás, hanem lelkekre ható gazdagodás. Ez már boldogító. Így van az, hogy **több**, mint **ismeret**.

c) De van itt **személyes találkozás** is. Isten jelentkezik **bennem**. Talán szól **hozzám** a kinyilatkoztatásban. Mit jelent azután mindez? Azt, hogy **vedd át a gondolatait és ehhez alakítsd saját lelkivilágodat**.

2. Életté változtasd Isten parancsait...

Az isteni szó nemcsak elhangzó igazság-közlés, hanem emberéletnek szóló útmutatás. Több jele van ennek!

a) Maga a **természet** belső rendet követel. „Tantum – quantum” olyan elv, amely a teljes és ará-

nyos kifejlődést diktálja. – Aki a természet szavára nem hallgat (nem változtatja életté az isteni parancsot!), az pusztulásra ítéli önmagát. Természetünk diktálta törvény megvetése alapján értelmezhető ez a mondás: „Minden állam talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész, Róma ledől és rabságba gőnyed!” (Berzsenyi).

b) Az Isten kinyilatkoztatása pedig (10 parancsolat, Krisztus szavai, a lelkiismeret szava) egyenesen **előírja** a parancsok teljesítését. – Nem arról van szó, hogy Isten „javítgató”, hanem arról, hogy az Isten „tökéletesít”. Ez érték az ember számára és szeretetáramlás az Isten részéről. Ezért mondja az Írás: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy megszüntessem a törvényt vagy a prófétákat. Nem azért jöttem, hogy megszüntessem, hanem hogy tökéletessé tegyem” (Mt 5,17). – Az isteni törvény mindig intő és parancsoló **szó**. Az ember pedig ne legyen csupán **felfogó lemez**, hanem **életté változtató személy**.

Bef.: Az így nézett nagymindenség maga is isteni harsona. Az így értelmezett isteni kinyilatkoztatás pedig -a személyes Isten szava. – De miért hangzik ez az égi igehirdetés? Azért, hogy hallja a földre küldött Isten fiainak nemzedéke, és istenivé alakuljon az Úr hazasereglő embernyája.

*

a) Ez a beszéd reáépíthető a következő példára: a híres **Papíni** olasz író életének első szakaszában úgy élte le életét, hogy a görög **Epikurosz** bölcselő tanítása szerint a földi gyönyörűségekben kereste életének boldogságát. – Mikor azután testi és lelki ronccsá lett („A kész ember”), írja önmagáról pusztulása tudatában könyvét, akkor felveti a kérdést: **ez lehet-e az élő ember célja?**... Majd Szt. Ágoston „Vallomásai” nyomán ő is arra fordul, hogy próbálja **meghallgatni és követni az Isten szavát**.

b) Ugyanezek a gondolatok csengenek **Ady E.**: „A patyolat” című versében is. Lényeges tartalma: ronccsá lettem és elveszett a patyolat. Áhítózva keresem és vágyom, hogy birtokállományom legyen a patyolat...

c) Átépíthető továbbá **Sámuelnek** történetére:... „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád!” (1Kir. 3,10).

*

2. beszéd: A személyes Isten és személyes ember dinamikája (Erkölcsei beszéd: Életkincs-szórás)

Bev.: A csillagvilág hivatása nem kizárólagosan magukra vonatkozó, hanem a világ földi urának, az embernek szolgálatot teljesítő. – A teremtés szolgálatra rendelte a napot és a csillagokat és a földiek urává rendelte az embert. „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – Milyen tárgyi adottság és dinamika adja az élet két pólusának kapcsolatát?

1. A legfőbb élő Személy – az égi Atya.

Az Úr fenségét és erejét így jellemzi az Írás: „Íme én vagyok az Úr, minden testnek Istene; vajon nehéz-e nekem bármi is?” (Jer. 32,27). – Személy az Isten, Kihez a **személyiség** kapcsolatával belefőnök az ember. De hol észlelhető ez?

a) A **paradicsom csodavilága** az Isten és ember **közvetlen** kapcsolatáról beszél. – Megjelenik az Isten, és érintkezik Vele az ember. De itt is szerepet talál: az engedelmes behódolás, mert felcsendül az isteni rendelkezés: „A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásnak fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell hálnod” (1Móz. 2,16-17). Íme! Istené a rendelkezés, és az ember hivatása – az alárendelődés és hódolat a Végtelen előtt.

b) A **paradicsomon kívül** egyenesen 10 parancsolatban szól a személyes Isten, és jelentkezik az ember feladata Istennel szemben. „Én, az Úr, vagyok a te Istened...” (2Móz. 20,1). – Így az ember áldozattal emelkedő, imák tömjénfüstjét egek felé juttató, jó cselekedetekkel hódoló földi zarándok.

c) Az **örök paradicsom kapuját feltárni jövő Mester** így írja elő az ember kötelességét: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,37-39). – Sőt még az Isten imádás helyét és módját is leszögezi, mikor a szamariai asszonynak felelve ezt mondja: „Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24).

d) Végül az **örök paradicsomba hazafogadó** Mester így szól övéihez: „Jöjjetek Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

Míndez egy csengésben ezt hirdeti: Személy az Isten, Akihez az emberszemély a **hódolat és szeretet** útján kapcsolódik. Ez pedig valóságban azt jelenti: az Isten adta életkincseket viszi az ember az Isten felé. Ebben pedig az engedelmesség, hódolat és a szeretet a legnagyobb életérték. Ezeket két kézzel, táruló lélekkel kell szórni Isten felé! – Összefogó tétel: táruló lélekkel Isten Személye felé szórja tehát életjavit az ember

2. A második személy – az ember.

Itt úgy kell gondolkodnunk, hogy **magunknak** tartsuk az áldozatosabb munkát és **másoknak** adjuk javaink javát.

a) Magunké legyen – a lélektökéletesítő áldozat. Szórjuk lelkünkbe a lemondás, a szenvedés, az önfeláldozás kincseit és így legyünk **lelkünkkel szemben** bőségesen szórók.

b) De világosabb a **mások felé** való szórás ténye. Lehet ez **anyagiakban** valósulni! Ezt ajánlja az Úr: „Adjátok el amitek van és osszátok ki alamizsnaként” (Lk 12,33). Lehet ez **lelkiekben** valósulni. Lehet ez **szellemekben** valósulni. – Fontos mozzanat: **nem magamnak tartom** anyagi és szellemi kincseimet, hanem **szórok karokkal szórom másoknak**. Örök elvünk legyen: „Adjatok, adjatok, amit Isten adott” – ez a kérő ember sóhaja. „Bizony mondom nektek: Nem marad jutalom nélkül az, aki egy pohár vizet ad inni nektek, mivel Krisztuséi vagytok” (Mk 9,41). Sőt életünk állandó készsége legyen – a lélek kincsszórásában: „Ti vagytok a világ világossága... És ha világosságot gyűjtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítsa a ház minden lakójának” (Mt 5,14-15). – Így az ember **mindent szórok** lészen az emberek felé is!

Bef.: Miképpen dolgozik tehát az ember Isten terve szerint? Mint az „élő nap” fényét szórja – az **egyek felé** és a **földtestvér lakói** felé. Sohase felejtsetd: **bőségesen szórok** az isteni ember igazi jellemvonása.

*

a) Ez a beszéd reáépíthető Verne Gy. két fantasztikus regényére. Az egyik „**A rejtelmes sziget**”, a másik „**Nemo kapitány**”. A regények azt a gyönyörű tényét írják meg, hogy a „Rejtelmes szigeten” lakó hajótörtek hónapok során állandóan **érzik**, hogy valaki közelükben van és mint „ismeretlen jötevő” velük él... Még ellenséges kalózok hajóját is titkos módon elsüllyeszti az „ismeretlen jötevő”. Később kiderül, hogy ez a jötevő a „Nautilus” tengeralattjárónak kapitánya, Nemo kapitány. – De úgy is lehetne példának venni a „Rejtelmes sziget” lakóit, hogy minden készségüket egybefogva, mindent mindenkinek adva, együtt dolgoznak Istenért és önmagukért – a végső diadalig. Ezért csendül fel a legnehezebb pillanatban **Harding** mérnök szava: a kegyelmes Isten most is reánk tekintett.

b) Felépíthető volna azután arra az askétikus életformára, amelyet a remeték, Szt. Ferenc és társai éltek, hogy **mindenüket** szétszórva, másnak adják!... Vagyont, lelki kincseket egyaránt!

*

3. beszéd: Szeretettel értékesítse az élet igazságait (Erkölcsei beszéd: Az igazság értékesítése)

Bev.: Szerettem igazságodat Uram! – zengi a királyi Zsoltáros zengő hárfáján. „Szeretted az igazságot, gyűlöled a gonoszságot” (Zsolt. 44,8). Azért emeltél Magadhoz, mert igazságod szerelemesévé tettem magamat. – De kérdezem: miben jelentkezhethetnek **egyéni életemben** az igazság szeretete?

1. Szerettem az Úr teremtette világ minden igazságát.

a) Látszólag a világ felé fordul így a lelkem, de ez nem hiba. Kell, hogy szeressem a szép természetet! Kell, hogy szeressem a tudományt és a művészetet! Kell, hogy szeressem az emberek nemes együttesét! Kell, hogy szeressem Isten minden teremtményét!

b) Valóban azonban – az Isten felé fordulok. Mégpedig azért, mert amit szeretek, azt Tőle kaptam. Sőt azért is Istenhez fordulok, mert hálával Neki köszönök mindent! – Érzem az Írás igazát: „Dísz az égbolt a magasban; az ég szépségének látványa be dicső! A felkelő nap, mikor megjelenik, hirdeti, hogy csodálatos a Magasságbeli alkotása!” (Sir. 43,1-2).

2. Szerettem az emberi lélekben csendülő isteni igazságokat.

Ezek az emberi élet vezértételei. Jól mondja az Írás: „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). – Hogyan jönnek ezek?

a) Istentől – a természetem szavaiban. Ezek a természeti törvények. Olyan igazságok, amelyek mindenkiben élnek. Ha halványan is, mégis kiviláglanak (íme: a nevelés jelentősége).

b) Istentől – a kinyilatkoztatás hangjában. „Szeplőtelen az Úr törvénye, felüdíti a lelket, megbízható az Úr bizonyossága, bölcsességet ad a kisdedeknek. Egyenesek az Úr végzései, vidámmá teszik a szívet, világos az Úr parancsa, felvilágosítja a szemet” (Zsolt. 18,8-9). Sőt ezt is jegyezd meg: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

c) Az Egyház hirdette gyakorlati igehirdetésben. Neki szólt az Úr hangja: „Aki kicsiben hű, az hű a nagyban is; aki pedig hűtlen a kicsiben, a nagyban is hűtlen” (Lk 16,10). Ez a behódolás is arra vezet, hogy szeretem az isteni igazságokat, mert reávezetnek arra: **Istené vagyok!**

3. Végül szeretem az emberek egymásközi gyakorlati igazságait.

Ez már eligazító gyakorlat.

a) Várhatom a saját igazamat. Államtól – jogban. Embertől – igazságban.

b) De adnom kell a másét. Államét – szolgálatban. Embertestvérét – jogos igényeinek teljesítésében. Ezért olvasom az isteni ígét: „Adjátok meg tehát mindenkinek, ami jár neki: akinek adó, annak adót, akinek vám, vámot, akinek hódolat, hódolatot, akinek tisztelet, tiszteletet” (Róm. 13,7).

c) De adnom kell – az Istenét! Végül is Ő minden. Végül is Felé tör az élet. Végül is az Ő szent jegyét viseli a világ és lélek. Mi tehát a szerető igazság gyakorlati teljes feladata? **Istennek adni áldozatosan a földieket és Neki kínálni a lelkieket.** Úgy éljen az ember, hogy: „Ne jelenjél meg az Úr színe előtt üres kézzel” (Sir. 35,6).

Bef.: Így szerelmese leszel – az elméleti igazságoknak és megvalósítója a gyakorlati igazságoknak. Figyelj csak fel és kérdezd: így van-e ez?... Szeretet! Szeretet! Szeretet!

*

Ez a beszéd ráépíthető volna a következő példákra.

a) Az egyik szerint, egy hindu mese szerint minden tárgy és cselekedet, sőt áhítózás és/vagy végül különösen az erény és az imádság **megjelöltje** ezzel a jelzéssel: kié?... Természetesen a rossz cselekedetek és a bűnök is... A mese szerint ezután **mindennek** oda kell tartoznia és törnie, **akié**... Mivel pedig **végül is minden Istené**, azért az ember helyes „világkezde” abban áll, hogy mindent adjon az **Istennek** és egyes átfutó értéket a tulajdonos **embertestvérnek**. – **Ez az emberi igazság útja!** – De a mese azután azt is felveti: mi legyen a bűnnel? Erre ezt feleli: **ezt elégeti a bánkódó ember könnyhullatása után az Isten szeretetének tüze.** Így tehát: az Isten igazsága: a Szeretet lángolása.

b) De felépíthető arra az evangéliumi szövegre is: „Iustitia et pax osculatae sunt”. „Inkább akarok utolsó lenni Istenem házában, mint lakni a gonoszok sátraiban” (Zsolt. 83,11). „Az irgalom s a hűség találkozik, az igazság s a béke csókot vált” (Zsolt. 84,11). Mégpedig ez lesz az igazság: szerető ember a lélek békéjét nyerő zarándok!

*

c) *alcsoport: Mivé lesz az ember?*

Ezt a gondolatcsoportot **röviden** fogott tervezetben közlöm. Tárgyilag pedig a kifejlődés állomásait ismertetném.

1. beszéd: A fejlődés sodrában

Bev.: Az egész mindenségnek az a törvénye, amely mindent a **fejlődés** parancsa alatt tart. – És az ember?

1. Minden percben mássá alakuló az ember.

a) Istentől indul – lehetőségekkel.

b) Istentől indul – célkitűzéssel.

c) Isten erejével alakul – minden életmozzanatban. Fontos gondolat volna: nincs megállás, hanem

pillanatnyi az átváltozás.

2. Minden percben készen találandó.

De ez az átalakulás milyen legyen?

a) Készen találjon az Isten – hivatásom teljesítésében.

b) Készen találjon – az esetleges utolsó számadáson. „Az ember nem tudja végét, hanem mint a halak, melyeket megfog a horog és mint a madarak, melyeket megejt a tör, úgy kerülnek kelepcebe az emberek a baj idején, mikor az hirtelen reájuk tör” (Préd. 9,12). Sőt figyelj erre is: „Ha nem virrasztasz, mint a tolvaj jövök (hozzád) és nem fogod tudni, mely órában érkezem” (Jel. 3,3).

Bef.: Csak így várhatom az örök teljesülés boldogságát.

2. beszéd: Minden percben Isten ítéletében

Bev.: Isten mindig lát, és így ítélete mindig kialakult felettem. Ő tudja: ki vagyok életem bármely percében.

1. Látja befutott múltamat.

Ezért írja az Írás: „Az Úr szeme a napnál is sokkal fényesebb, kémleli az ember minden útját és a tenger mélységét, és látja az emberek szívének legtitkosabb rejtekét” (Sir. 23,28).

2. Látja mostani jelenemet.

Szentül zengi a Zsoltáros: „Uram, te megvizsgáltál és ismersz engem, tudod, ha leülök és ha felkelek, messziről érted gondolataimat, szemmel tartod járásomat és nyugvásomat, előre meglátod minden utamat. Még nincs is a szó nyelvemen, és te, Uram, máris érted egészen” (Zsolt. 138,1-5).

3. Ítéletében tudja életjövőmet is...

Gondolj csak a Mester szavaira: „Bizony mondom neked, még az éjjel, mielőtt a kakas szól, háromszor tagadsz meg engem” (Mt 26,34).

Bef.: Vegyük abból az igazságból: **teljesen az Istenben élünk.**

3. beszéd: Az örök élet ítélethajnalán

Bev.: Használjuk fel azt a képet, melyet a nemes életet élő, de halódó lélekvíziós „hazavágyát” tárja elénk (Pl. Szt. István diakónus, Szt. Alajos, Szt. Teréz).

1. Útitársunk -az „útravalóként” vett Krisztus.

2. „Otthon” kapuit tárja az élet örök égi Atyja.

Bef.: Így adatik a célbafutás boldogító öröme.

*

Ezt a rövidre fogott három szentbeszédet – esetleg eggyé forrasztva – **rá lehetne építeni két** nagyon érdekesen megfogható példára.

a) Az első példa lehetne: **Robinson Crusoe meséje.** Ennek főhőse a tengeren járva – lakatlan sziget lakójává lesz. Mivé lesz az ember? Látszólag elhagyatott! Valóban: vele van az Isten adta természet kincseinek sora (képességei: életerő, ügyesség, vállalkozó kedv stb. is), és végül vele van a nagy csapásokban **feltalált Isten!** – Így minden részben színezhető a közismert mese, és alkalmazható a lélekmunka fensége...

b) A második példa lehetne: **Loyolai Szt. Ignác élettörténete.** Röviden így állítható bele a mi beszédvázlatainkba: a **fejlődő élet sodrában** katonai pályára indul. **Vitézsége** közismert, sebesülése magányba kényszeríti. Betegsége reádöbbsenti, hogy **Isten harcosává** kellene lennie. Ezért felveti a kérdést: **milyen vagyok én Isten szemében?** (1.beszéd tételei). Az élet felelete ez: olyanná kell alakulnod (Manréza), hogy minden percedben Istenhez légy hasonló! Majd arra is rájön, hogy az **örök élet ítélethajnala** (3.beszéd tétele) már a „via unitiva”-val veszi kezdetét; az örök élet tudatossá fényesedő napsugara pedig fénybe vonja és a **szentség gloriolájával ékesíti a homlokot.** – A módszer ez volna: életértéknek mutatnók be azt, amit beszédünkben hangsúlyozni akarunk!

c) Ugyanez átépíthető **assiszi Szt. Ferenc életére is.** Csak itt az volna hangsúlyozandó, hogy az **életváltozása** a „szegénység királynőjével való eljegyzésével” kezdődik és az Úrral való örök találkozásban nyer diadalt.

d) *alcsoport: A gonosz lélek elleni védekezés*

Mivel a Szentleckének egyik komolyan csengő tétele, ezért beszédttétel lehet ennek a kérdésnek a dogmatikája és gyakorlati értelmezése. Erről a kérdéstről már máshol bővebben szólottunk, onnan sok elgondolás áthozható; ezért ezen a helyen **csak** útmutatást adunk újabb szempontok szerinti érintésre, illetve fejtegetésre.

1. beszéd: A gonosz szellemnek álljon ellen az ember!

Bev.: A „létezik-e?” kérdése az első. A rossz **nem ősi**, végnélküli és gyökérzeti, hanem **„lett valóság”**. Az Írás ezt mondja: „Hogyan hullottál le az égből, te ragyogó hajnali csillag? Hogyan buktál a földre, te, ki megsebesítettél nemzeteket? Te azt gondoltad magadban: az égbe megyek fel én, az Isten csillagai fölé állítom trónomat, megtelepszem a találkozás hegyén, a távol északon. Felszálllok a magas felhők fölé, hasonló leszek a Fölségeshez! És az alvilágba szállsz alá a verem fenekére!” (Iz. 14,12-15). – A jóság a végtelen Szeretet, maga az Isten; az örök „Van”.

1. Manicheus tan és pogány tan – a „gonosz ősi léte”.

a) Ez pesszimizmus elméletben.

B(Ez pesszimizmus életben. – Innen van a pogány népek **rettegése**. Akár itt a földön, akár a későbbi büntetésben nyerne is diadalt.

2. Kinyilatkoztatott igazság a gonosz „születése”.

Nem ősi lét, hanem gögből, **bűnből** fogantatott létező. Olvasd az Írást: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). „A paradicsom minden fájáról ehető, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon eszel, halált kell halnod...” (1Móz. 2,17)... Tehát még itt is az emelkedik ki, hogy csak a **Jóság** az ősi valóság és a **szabad tett** lehet gonoszság szülője. Így **nem pesszimizmus**, hanem **optimizmus felé** fordulhat az ember! Nincs úr – az Isten felett; de diadalmas lehet az ember – az Isten mellett.

Bef.: Ez az Evangélium örök derűjének alapja! „Jó hír” az Isten ígéje. Ennek pedig ez az alaphangja: „Mi Atyánk” – az Isten (Mt 6,9).

2. beszéd: A gonosz szellem alakjai

Bev.: Belső tartalmát keresnők, mert ember rajzolta alakjai a fantázia szülöttei.

1. A világos látású gonosz.

a) Látja a jót.

b) De hatalomvágyban keresi a rosszat.

c) **Embernek – kárhözatos**. Ezeket a kiemelt vonásokat fogja egybe az Írás: „A ti atyátok az ördög, és atyátok kívánságait akarjátok követni. Gyilkos az kezdet óta. Nem tartott ki az igazságban, mert nincs igazság benne. Amikor hazudik, saját természete szerint beszél” (Jn 8,44).

2. De Istentől elszakító – a gonosz.

a) Elszakítja önmagát.

b) Elszakítja – az ember fiát.

Bef.: Ez a sátán lelkének tartalma. Ezeket a kifelé is észlelhető jegyeket figyeljük és róluk ismerjük fel Isten és ember ellenségeit!

3. beszéd: Az embert kísérő sátán

Bev.: Az ember kerülje, tehát **ismerje** a gonosz alakját.

1. A jó színében tündöklök.

a) Akár ember...

b) Akár tett...

c) Akár gondolat...

2. A „jó(?)” kínálásával kísért.

a) Paradicsomban? Ilyen a szava: „Dehogy is haltok meg! Csak tudja az Isten, hogy azon a napon,

amelyen arról esztek, megnyílik szemetek, s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt” (1Móz. 3,4-5).

b) A Mester kísértésében... Itt pedig így szól: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek kenyérré váljanak” /Mt 4,3/.

c) A mi kísértéseinkben. – Itt is a **jó látszata** alatt kísért.

Bef.: Ami **igen könnyűnek** látszik, az a gonosz lélek „ajándéka”. De sohase felejtsd el: „...a mennyek országa erőszakot szenved és az erőszakosok ragadják el azt” (Mt 11,12). Keresztút: „Előbb azonban szenvednünk kell, vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17). – Gyönyörök rózsautja – a „Holt tenger” élettelen hullámsírja (Hebron völgyének útja...).

* * *

Függelék: Tétel-vázak, illetve beszédlánccá kidolgozható címek

Függeléként idecsatolhatunk különálló – bár egységbe is fűzhető – tételeket, amelyek alkalmat adnának a szónoknak egészen önálló kidolgozásra, azután közülük néhány beszédlánc-címet.

Beszédsor

1. beszéd: Az apostol szava

1. Újulás.
2. Újjászületés.

2. beszéd: Az újjászületés tartalma

1. „Embertől”.
2. „Istentől”!

3. beszéd: Az Úr országának népei

1. Természetfeletti élet.
2. Természetfeletti boldogság.

4. beszéd: Életünk útja

1. A jónak szolgái.
2. A javak szórói.

5. beszéd: A testvéri élés feltételei

1. Kölcsönös bizalom.
2. Adakozó szeretet.

6. beszéd: A közösség szolgálata

1. Megélhetés vonalán.
2. Szellemi emelkedés vonalán.

7. beszéd: Az igazság mércéje

1. Nem emberi elgondolás.
2. Isten kinyilatkoztatása.

8. beszéd: A szentség értékesítése

1. Magadra.
2. Másokra.

9. beszéd: Az igazi egység titka

1. Tagjai – emberiségnek.
2. Tagjai – az egy isteni Egységnek.

*

Optimista kicsengésű kis beszéd-sor-vázlat

1. beszéd: Az isteni élet állandó dohogása

Bev.: Nincs pihenés.

1. Tudatosság nélkül dolgozó a lélek.

- a) Mindenki alapvetésben jóra törő.
- b) És így mindenki jót sugárzó. Nincs született „satanista”.

2. És tervszerűen dolgozva örök értékeket halmozó az élet.

- a) Vesz az Istentől.
- b) Dolgozik az Istenért.

Bef.: Homo est eus divinans.

2. beszéd: És kicsoda éri el a „földi mennyek országát”?

Bev.: „Hol van az isteni nemzedék a földön?... Kik azok?...”

1. Aki felékítette lelkét az isteni kegyelemmel.

- a) Pura anima.
- b) Gratia donata divina anima.

2. És aki tevékenyen dolgozik az isteni kegyelemmel.

- a) Cooperatio.
- b) „Creatio”.

Bef.: A „néma leventék” díszes csapatát alkotják...

3. beszéd: És kicsoda éri el az égi mennyek országát?

Bev.: Örök hazánk az ég, ahová tör a „gyűjtő ember”. – De hogyan éli életét?

1. Saját boldogságát birtokolja.

2. És Istenatya dicsőségét szolgálja.

Bef.: De nem a „szolga hajlásával”, hanem a „fiú szeretetével”.

*

Beszédlánc-címek

I. beszédlánc címe: Az isteni Ige hangja

1. beszéd: **Renovamini**
2. beszéd: **In spiritu**
3. beszéd: **Novo homo**
4. beszéd: **Isten képére...**
5. beszéd: **Igazságban és szentségben**

*

II. beszédlánc címe: A „corpus Christi mysticum”

1. beszéd: **Istentől jöttünk**
2. beszéd: **Istennel élünk**
3. beszéd: **Testvérek vagyunk**
4. beszéd: **Egy értékű a testünk-lelkünk**
5. beszéd: **Egy testet alkotunk**

*

III. beszédlánc címe: A föld terhének levetése

1. beszéd: **Mendacium**
2. beszéd: **Iram**
3. beszéd: **Locem diadolfi**
4. beszéd: **Furtum**
5. beszéd: **Avaritiam**

*

IV. beszédlánc címe: A nap kelte és nyugta

1. beszéd: **Az Isten alkotta nap hivatása**
2. beszéd: **Az „élet Napjának” éltető ereje**
3. beszéd: **Az égi nap lenyugvása**
4. beszéd: **Az „égi Nap” elködösödése**
5. beszéd: **Az örök „Napfényben”**

* * *